

MEMORIA JUSTIFICATIVA DEFINITIVA

Máster Universitario en Salud Mental:
investigación en psiquiatría,
neurotoxicología y psicofarmacología

implantado el curso 2007-08

**Protocol de sol·licitud d'autorització
d'implantació dels programes oficials de
postgrau per al curs 2007-2008**

**PROGRAMA DE POSTGRAU EN SALUT MENTAL:
GENÈTICA I AMBIENT**

**MÀSTER EN SALUT MENTAL: PSIQUIATRIA, NEUROTOXICOLOGIA I
PSICOFARMACOLOGIA**

**Máster implantado con la denominación: Máster Universitario en
salud mental: investigación en psiquiatría, neurotoxicología y
psicofarmacología**

Per tal d'omplir aquest protocol, es recomana utilitzar la *Guia per a la presentació de projectes de programes oficials de postgrau per al curs 2007-2008*.

A. DADES GENERALS I LEGALS **3**

- A. 1. Dades generals i legals dels programes oficials de postgrau** **3**
- A. 2. Dades generals i legals dels màsters**
 - **A.2.1 Els màsters interuniversitaris i altres col·laboracions**
- A. 3 Dades generals i legals dels doctorats**

B. JUSTIFICACIÓ I VIABILITAT **3**

- B. 1. Justificació dels programes oficials de postgrau** **3**
- B. 2. Justificació i viabilitat dels màsters** **3**

C. L'AVALUACIÓ DE LA RELLEVÀNCIA I DE LA PLANIFICACIÓ ACADÈMICA

- C.1. El programa de formació. Resultats esperats del màster**
- C.2. El pla d'estudis: de l'estructura i la seqüència del currículum al pla docent**
- C.3. El professorat**
- C.4. Mecanismes de seguiment i assegurament de la qualitat** **3**

A. DADES GENERALS I LEGALS

A. 1. Dades generals i legals dels programes oficials de postgrau

Universitat

Universitat Rovira i Virgili

Nou ☒ Modificació ☐

(Cal marcar si es tracta d'un postgrau nou o d'un aprovat anteriorment i que es modifica en algun aspecte. En el cas que un postgrau o un màster deixi d'impartir-se, cal un document justificatiu en el qual es sol·liciti la seva supressió)

Denominació

Català:

SALUT MENTAL: GENÈTICA I AMBIENT

(Obligatori. Aquesta és la denominació oficial i la que es publicarà al DOGC)

Castellà:

SALUD MENTAL: GENETICA Y AMBIENTE

(Necessari per a la publicació al BOE. Haurà de coincidir amb el de la fitxa que s'enviarà al MEC. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català, per evitar confusions)

Anglès:

MENTAL HEALTH: GENETICS AND ENVIRONMENT

(Optatiu. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català per evitar confusions. Aquesta traducció és convenient per a les publicacions d'aquest Departament.)

Francès:

SANTÉ MENTALE: GÉNÉTIQUE ET ENVIRONNEMENT

(Optatiu. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català per evitar confusions. Aquesta traducció és convenient per a les publicacions d'aquest Departament.)

Òrgan responsable del programa

Responsables del POP:

- Degà/na de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut (FMCS, URV)
- Degà/na de la Facultat de Psicologia (FCEP, URV)
- Director/a del Departament de Psicologia (FCEP, URV)
- Director/a del Departament de Medicina i Cirurgia (FMCS, URV)
- Director/a del Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques (FMCS, URV)

Responsables del Màster:

- Director/a del Departament de Psicologia (FCEP, URV)
- Director/a del Departament de Medicina i Cirurgia (FMCS, URV)
- Director/a del Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques (FMCS, URV)
- Coordinador per FMCS. Antonio Labad Alquézar (catedràtic de Psiquiatria)
- Coordinadora per FCEP. Maria Teresa Colomina (Titular de Psicobiologia)

2008/Protocol/Igb

- Coordinador per la UAL. Fernando Sánchez-Santed. (Titular de Psicobiologia)

Responsables del Doctorat:

- Antonio Labad Alquézar
- Maria Teresa Colomina

Estructura

Màsters que inclou	Data d'aprovació pels òrgans de govern	Coordinació/ Participació	Nou	Modificació
Salut Mental: Psiquiatria, Neurotoxicologia i Psicofarmacologia	26/10/06	Coordina	X	

(1): Màsters aprovats amb caràcter oficial l'any 2005 i que enguany passaran a formar part del Programa Oficial de Postgrau en Psicologia.

(Cal incloure tots els màsters que conté el POP, tant si són nous com si ja havien estat aprovats en cursos anteriors, indicant si es tracta de la universitat coordinadora o participant. En principi, tots els màsters han d'estar inclosos en alguna estructura de POP responsable de la seva gestió. Si es tracta d'una modificació, cal aportar la justificació corresponent. Tots els màsters han de ser aprovats pels òrgans de govern. Cal adjuntar un certificat d'aquesta aprovació)

Inclou doctorat ☒

POP Interuniversitari

No

(Els programes oficials de postgrau interuniversitaris han de complir el que estableix l'article 7 del Reial decret 56/2005, de 21 de gener. En aquest cas, cal que totes les universitats participants aportin un document referent al Programa Oficial de Postgrau i hi estableixin els màsters que s'hi inclouen, tant si són també interuniversitaris, com si no.)

Universitats que hi participen:

--

Característiques i organització de la col·laboració

--

(Cal especificar si els màsters que conté són interuniversitaris també entre les participants del postgrau, o bé si hi ha mòduls comuns i màsters diferenciats per a cada universitat)

Data del conveni de col·laboració

(D'acord amb el Reial decret 56/2005 i els criteris de programació aprovats en el si del Consell Interuniversitari de Catalunya, cal establir un conveni per al cas de postgraus interuniversitaris. Cal aportar còpia del conveni signat entre totes les parts.)

A. 2. Dades generals i legals dels màsters

MASTER EN SALUT MENTAL: PSIQUIATRIA, NEUROTOXICOLOGIA I PSICOFARMACOLOGIA

Universitat coordinadora

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

(Universitat que coordina la gestió del màster. Aquesta és l'única que ha de presentar la documentació, amb el vist-i-plau de la/de les universitat/s participant/s. S'entendrà que s'atorga el vist-i-plau a la participació adjuntant el certificat d'aprovació pels òrgans de govern de la Universitat.)

Denominació

Nom del POP

SALUT MENTAL: GENÈTICA I AMBIENT

(Nom del Programa Oficial de Postgrau en el qual s'emmarca el màster)

Nom del màster

(La denominació no ha de contenir mencions referents a característiques del màster que poden variar en el temps. Per exemple, *Erasmus Mundus* o "*on line*")

Català:

Salut Mental: Psiquiatria, Neurotoxicologia i psicofarmacologia

(Obligatori. Aquesta és la denominació oficial i la que es publicarà al DOGC)

Castellà:

Salud Mental: Psiquiatría, Neurotoxicología y psicofarmacología

(Necessari per a la publicació al BOE. Haurà de coincidir amb el de la fitxa que s'enviarà al MEC. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català, per evitar confusions)

Anglès:

Mental Health: Psychiatry, Neurotoxicology and Psychopharmacology

(Optatiu. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català per evitar confusions. Aquesta traducció és convenient per a les publicacions d'aquest Departament.)

Francès:

Santé Mentale: Psychiatrie, Neurotoxicologie et Psychopharmacologie

(Optatiu. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català per evitar confusions. Aquesta traducció és convenient per a les publicacions d'aquest Departament.)

Dates d'aprovació

Data d'aprovació del consell de govern de la universitat que coordina:

(Cal aportar el certificat de l'aprovació del màster per aquest òrgan. Cal aportar un únic certificat que inclogui cadascun dels màsters en els quals participa la universitat)

Data d'aprovació del consell social de la universitat que coordina:

(Cal aportar el certificat de l'aprovació del màster per aquest òrgan. Cal aportar un únic certificat que inclogui cadascun dels màsters en els quals participa la universitat)

Tipologia

Tipus: Recerca

(La denominació "acadèmic/mixt" fa referència als màsters que siguin, alhora, de tipus professionalitzador i adreçats a la recerca.)

Àmbit acadèmic: Ciències de la salut

(Excepcionalment, se'n poden escollir dos. El primer és el més important i s'utilitzarà preferentment en algunes publicacions).

Dades organitzatives

Centre o unitat de la universitat on s'imparteix:

El Màster repartirà la docència entre els següents centres:

1. Departament de Psicologia (FCEP, URV)
2. Departament de Medicina i Cirurgia (FMCS, URV)
3. Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques (FMCS, URV)
4. Hospital Psiquiàtric Universitari Institut Pere Mata (HPUIMP)

(Incloeu tots els centres o unitats de la universitat coordinadora i de la/ de les participant/s on es preveu impartir)

Règim d'estudi ☒ temps complet ☒ temps parcial

Existeix la possibilitat de cursar el màster a Temps Parcial: l'alumne podrà realitzar 30 crèdits el primer any i 30 crèdits el segon any consistents en el treball pràctic.

Modalitat ☐ presencial ☒ semipresencial ☐ no presencial

Període lectiu: ☒ anual ☐ semestral ☐ trimestral

Horari: ☒ matí tarda ☒ horaris especials (p.ex. dissabtes i altres)

L'horari que finalment faran els alumnes dependrà de l'itinerari que escullin i dels cursos a realitzar.

En principi, algunes de les matèries es desenvoluparan a les tardes després de l'horari laboral més comú, és a dir, a partir de les 17 h. De tota manera hi haurà matèries que es treballaran en altres horaris. Generalment, als matins només hi haurà pràctiques.

Crèdits del màster 60

Idioma d'impartició

Itinerari en Neurotoxicologia i Psicofarmacologia

Idioma	% de hores impartició	Necessari/Recomanable
Castellà	55%	Recomanable
Anglès	40%	Recomanable
Català	5%	Recomanable

(Incloeu tots els idiomes en els quals s'impartirà. Aquestes dades serviran per a informar els futurs estudiants. Cal indicar si el coneixement de l'idioma és totalment necessari perquè el màster s'impartirà, íntegrament, en aquella llengua o, encara que no sigui la llengua d'impartició serà recomanable per a seguir el curs.)

Nombre màxim de places a oferir: 40

(Aquesta dada sortirà publicada al DOGC. En el cas d'interuniversitaris cal omplir el camp específic que es troba en l'apartat de màsters interuniversitaris)

Nombre mínim de persones matriculades: 11

(Per sota d'aquest nombre el màster no s'impartirà)

Referents acadèmics

Procedència:

(Es pot marcar més d'una opció, si és una refosa de diversos estudis. Incloure curs d'obtenció de la menció de qualitat i/o de l'aprovació del Pla pilot.)

☒ Doctorat amb menció de qualitat Curs d'obtenció 2004, 2005,2006
Nom: Neurotoxicologia y Psicofarmacología
En cas d'aprovació deixarà d'impartir-se Sí

☒ Doctorat
Nom: Psiquiatria genètica i ambiental
En cas d'aprovació deixarà d'impartir-se Sí

☐ Pla pilot Curs d'implantació
Nom

☐ Títol propi (graduado, graduado superior, postgrau o màster no oficial)
Nom

☐ Titulació oficial de segon cicle
Nom

☐ Nou

Erasmus Mundus

☐ Sí Cal aportar certificat i cal indicar el curs o cursos en el qual es va obtenir -----
☒ No
☐ Proposta (si s'ha presentat la sol·licitud, però, es troba pendent de resolució)

Breu resum d'informació per a futurs estudiants

Objectius formatius

La salut mental depèn de factors ambientals adversos que interaccionen amb factors genètics per determinar la vulnerabilitat individual. Per tant, l'estudi de la Salut Mental cal abordar-lo de forma multidisciplinària. L'objectiu del Màster és ressaltar l'impacte dels factors genètics i ambientals diversos, des d'aspectes socials fins a l'exposició a tòxics o a drogues ja sigui amb finalitats terapèutiques o lúdiques. El màster va dirigit a la recerca en totes les àrees esmentades. Es presenten 3 itineraris curriculars: Psiquiatria, Neurotoxicologia i Psicofarmacologia.

L'objectiu del programa és generar una actitud científica i un marc teòric per a la comprensió de les ciències de la salut mental en general així com dels perfils específics que el componen.

S'oferirà una visió multidisciplinària de la salut mental que permeti a l'alumne comprendre la relació entre les diferents perspectives o àrees com són la genètica, la clínica i el medi

ambient, malgrat que l'alumne seguirà un dels tres itineraris proposats.

1. Itinerari en Neurotoxicologia

Formar futurs especialistes en recerca (investigadors) de l'avaluació i caracterització dels efectes neurotòxics de contaminants ambientals sobre els organismes vius. Amb capacitat per dissenyar i supervisar estratègies de recerca dirigides a la identificació dels riscos per a la salut mental derivats de l'exposició a neurotòxics.

El màster també té com a objectiu ampliar la formació bàsica i metodològica amb una orientació científica per a l'estudi de les substàncies neuroactives i els seus efectes sobre l'organisme.

Es pretén donar una formació multidisciplinària amb coneixements bàsics i metodològics que capaciti als estudiants per treballar com a investigadors en el camp de la neurotoxicologia. Amb una preparació suficient per iniciar tasques d'investigació, transmetre resultats, identificar problemes i plantejar estratègies per resoldre'ls.

Es persegueix oferir una visió multidisciplinària que permeti abordar el problema de la neurotoxicologia des de les seves bases moleculars fins a les seves conseqüències clíniques i ambientals.

2. Itinerari en Psicofarmacologia

Formar futurs especialistes en recerca (investigadors) de l'avaluació i caracterització dels efectes dels fàrmacs i drogues d'abús sobre la conducta. Amb capacitat per dissenyar i supervisar estratègies de recerca dirigides a la identificació dels riscos per a la salut mental derivats de l'exposició a psicofàrmacs i substàncies d'abús.

El màster també té com a objectiu ampliar la formació bàsica i metodològica amb una orientació científica per a l'estudi de les substàncies neuroactives i els seus efectes sobre l'organisme.

Es pretén donar una formació multidisciplinària amb coneixements bàsics i aplicats que capaciti als estudiants per treballar com a investigadors en el camp de la psicofarmacologia, amb una preparació suficient per iniciar tasques d'investigació, transmetre resultats, identificar problemes i plantejar estratègies per resoldre'ls.

Es persegueix oferir una visió multidisciplinària que permeti abordar el problema de la psicofarmacologia des de les seves bases moleculars fins a les seves conseqüències clíniques i mediambientals.

3. Itinerari en Psiquiatria

Formar futurs especialistes en recerca (investigadors) de les malalties psiquiàtriques (esquizofrènia, autisme, demències, trastorns afectius) i trastorns de la conducta, principalment. La finalitat es que l'alumne es pugui iniciar en la recerca clínica, bàsica o clínico-bàsica d'aquestes malalties.

El màster també té com a objectiu ampliar la formació bàsica i metodològica amb una orientació científica per l'estudi dels trastorns psiquiàtrics.

Es pretén donar una formació multidisciplinària amb coneixements bàsics i metodològics que capaciti als estudiants per treballar com a investigadors en el camp de la psiquiatria.

Amb una preparació suficient per iniciar tasques d'investigació, transmetre resultats, identificar problemes i plantejar estratègies per resoldre'ls.

Es persegueix oferir una visió multidisciplinària que permeti abordar el problema de la psiquiatria des de les seves bases moleculars fins a les seves conseqüències clíniques i ambientals.

Sortides professionals

La formació en aquest Màster és interdisciplinària i abraça des de la visió molecular fins a la mediambiental de la Salut Mental, per tant, la formació dels futurs investigadors és prou àmplia com perquè es puguin incorporar en unitats de recerca d'institucions públiques i privades, tant en l'àmbit Universitari com en l'Hospitalari i el de les empreses.

L'alumne adquirirà una formació que el capacitarà per iniciar-se en tasques de recerca des del disseny dels projectes (plantejament d'hipòtesis i objectius, cerca bibliogràfica), el desenvolupament (proves clíniques i tècniques d'anàlisi), l'anàlisi de dades (iniciació a l'estadística) i l'elaboració del producte final (informe, publicació científica). Aquesta formació a l'alumne li servirà tant per l'entrada al Doctorat (en qualsevol país) com per a la incorporació com per a la incorporació en grups de recerca, centres d'investigació i en Departaments d'I+D d'empreses públiques i/o privades on es requereixi formació en tasques especialitzades d'aquest tipus.

Les sortides de recerca variaran en funció de l'itinerari triat per l'alumne:

1. Itinerari en Neurotoxicologia

Les sortides són d'especialista en recerca en neurotoxicologia. Permet la realització d'un Doctorat en aquest àmbit.

La carrera investigadora i/o docent en aquest camp, la recerca en organismes privats com empreses farmacèutiques en l'estudi de la toxicitat de fàrmacs.

La incorporació en organisme privats o en organismes nacionals i internacionals com:

Especialista de recerca en la identificació de l'impacte neuroconductual derivat de l'exposició a neurotòxics i les seves repercussions individuals i socials.

Especialista de recerca en la caracterització de riscos per la salut mental derivats de l'exposició a neurotòxics.

2. Itinerari en Psicofarmacologia

Les sortides són d'especialista en recerca en psicofarmacologia. Permet la realització d'un Doctorat en aquest àmbit.

La carrera investigadora i/o docent en aquest camp, la recerca en organismes privats com empreses farmacèutiques en l'estudi dels efectes neuroconductuals i la caracterització de dianes farmacològiques.

La incorporació en organisme privats o en organismes nacionals i internacionals com:

Especialista de recerca en la identificació de l'impacte neuroconductual derivat de l'exposició a substàncies neuroactives i les seves repercussions individuals i socials.

Especialista de recerca en la caracterització de riscos per la salut mental derivats de

l'exposició a psicofàrmacs o drogues d'abús

3. Itinerari en Psiquiatria i salut mental: genètica i ambient

Les sortides són d'especialista en recerca en psiquiatria i salut mental. Permet la realització d'un Doctorat en aquest àmbit.

La carrera investigadora i/o docent en aquest camp, la recerca en l'àmbit sanitari relacionat amb la salut mental.

La incorporació en organisme privats o en organismes nacionals i internacionals com especialista de recerca en psiquiatria i salut mental.

(Explicació breu, en dues o tres línies, de les possibles sortides professionals.)

Admissió

Òrgan d'admissió:

L'òrgan d'admissió estarà format per:

- Director/a del Departament de Psicologia (FCEP, URV)
- Director/a del Departament de Medicina i Cirurgia (FMCS, URV)
- Director/a del Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques (FMCS, URV)
- Coordinador per FMCS. Antonio Labad Alquézar (Catedràtic de Psiquiatria)
- Coordinadora per FCEP. Maria Teresa Colomina. (Titular de Psicoologia)
- Coordinador per la UAL. Fernando Sánchez-Santed. (Titular de Psicobiologia)
- Dos professors dels departaments implicats en el Màster que estiguin en una de les línies de recerca actives relacionades amb el Màster. S'indicarà cada any, abans del període de preinscripció, qui són aquestes persones.

La Universitat Rovira i Virgili disposa d'uns criteris comuns a l'hora de plantejar el desenvolupament de la preinscripció per a l'accés als programes de postgrau, en canvi la definició dels criteris d'admissió i de selecció és funció de l'Òrgan Responsable del Programa de Postgrau, tal com recull l'article 5 de la Normativa d'estudis oficials de postgrau.

(Estructura i composició)

Descripció del perfil de l'estudiantat al qual va dirigit:

L
Principalment va dirigit a llicenciats en Psicologia, Medicina, Biologia, Bioquímica, Farmàcia i altres ciències biomèdiques. Llicenciatures com Biotecnologia, Química i altres fins i tot més allunyades de la biomedicina podrien tenir cabuda si l'alumne està molt motivat en fer una tesi doctoral en alguna de les línies de recerca proposades dins el Màster.

El Màster té un **Mòdul Anivellador** amb prou optativitat com per anivellar els coneixements entre els diferents perfils d'admissió. Però en tot cas l'estudiant ha de tenir uns coneixement mínims en biologia del sistema nerviós, o unes bases en biologia general que li permetin assolir els continguts del màster.

Requisits admissió:

Titulacions oficials actuals	Crèdits
Llicenciat en Medicina	60
Llicenciat en Psicologia	60
Llicenciat en Químiques	60
Llicenciat en Bioquímica	60
Llicenciat en Biologia	60
Llicenciat en Biotecnologia	60
Llicenciat en Farmàcia	60
Altres Ciències	60

(Enumereu les titulacions oficials actuals necessàries per a ser admès/a al màster. Cal incloure el nombre de crèdits que l'estudiant en possessió d'aquella titulació haurà de cursar)

Altres requisits d'admissió.

Tots els alumnes han de tenir titulacions amb un nombre de crèdits mínim de 240. De manera que finalitzat el Màster (60 crèdits) hagin cobert els 300 crèdits obligatoris. I han de tenir uns coneixement mínims en biologia del sistema nerviós, o unes bases en biologia general que li permetin assolir els continguts del màster.

Els aspirants han de lliurar un currículum i un escrit on s'indiquin els interessos personals i la motivació per seguir el programa proposat.

L'únic requisit addicional, de caràcter general, per accedir al programa és tenir un bon nivell d'anglès, equivalent al nivell B2 del marc europeu comú de referència, elaborat pel Consell d'Europa.

(Enumereu, si s'escau, altres requisits necessaris per ser admès/a al màster. En aquest apartat es pot efectuar una relació de les titulacions no oficials o graus implantats en altres països que podrien equivaler a la titulació oficial estatal enumerada en el punt anterior)

Criteris de selecció:

Expedient Acadèmic
Pertànyer o estar vinculat a un grup de recerca del propi Màster (carta favorable del director del grup)
Curriculum científic
Declaració escrita d'interès personal pel Màster i realització de tesi doctoral
Actitud positiva per a la mobilitat nacional i internacional
Experiència laboral prèvia en camps afins
Disponibilitat horària
Capacitat d'organització del treball

(Cal enumerar, ordenades per prioritat, les característiques que l'òrgan d'admissió valorarà a l'hora de seleccionar els estudiants. Exemple: expedient acadèmic, coneixement d'un idioma, experiència professional, etc...)

Descripció dels criteris de reconeixement d'aprenentatges previs:

L'òrgan d'admissió, format pels tres Directors de Departament i els dos coordinadors, designarà una comissió d'avaluació per al Reconeixement d'aprenentatges previs en cas que l'alumne ho sol·liciti. La comissió pot coincidir o no amb el propi òrgan d'admissió.

Es podran reconèixer fins a un màxim de 30 crèdits per:

- Reconeixement de 1-30 crèdits en matèries si l'alumne pot demostrar haver cursat Màsters o cursos de doctorat en temes afins, però en els quals el nombre de doctores entre el professorat superi el 85%. La comissió estudiarà els continguts cursats per establir el nombre de crèdits a reconèixer.
- Reconeixement màxim de 5 crèdits per experiència professional en un camp afí. Aquest reconeixement es considerarà excepcional i només en aquells casos en què es pugui acreditar una experiència mínima d'un any en un camp professional en el qual l'alumne pugui demostrar que ha adquirit coneixements bàsics o metodològics relacionats amb el màster. Serà decisió de la comissió determinar, si s'escau, el nombre de crèdits a reconèixer.
-

Els requisits d'accés al títol de doctor són els especificats a la normativa vigent de la Universitat Rovira i Virgili.

(Experiència professional mínima en un camp afí, etc.).

A.2.1 Els màsters interuniversitaris i altres col·laboracions

(Aquesta informació només cal que sigui emplenada per la/les universitats coordinadora/es)

Màsters interuniversitaris:

Interuniversitari

Sí

Universitats catalanes que hi participen:

Sigles	Coordina	Nom del POP en el qual s'emmarca.	Data d'aprovació pel consell de govern	Centre/s o unitat/s on s'imparteixen	Crèdits	PDI no doctor	PDI doctor
URV	☒	Salut Mental genètica i ambient	26/10/2006	Departament de Psicologia	22	0%	100%
				Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques	16	1	85%
				Departament de Medicina i Cirurgia	27	0	100%
				Departament d'Enginyeria Química	4	0	100%
				Departament Bioquímica B	4	0	100%

(Cal enumerar totes les universitats que participen tant si són coordinadores com si són participants. És possible establir una o més universitats coordinadores. Les dades es refereixen a cada universitat. Per tant, cal especificar el nombre de crèdits que es preveu que imparteixi cada universitat i el nombre previst de professorat docent i investigador de cada universitat que hi participa)

Universitats de fora de Catalunya que hi participen:

Nom de la universitat	País
Universitat d'Almeria	Espanya

Institucions no universitàries que hi participen:

Nom de la Institució	País
IDIBAPS Institut d'Investigacions biomèdiques de Barcelona CSIC	Espanya
Laboratorios Esteve SA. Barcelona	Espanya

Títol conjunt Sí

Si és no, dir quina/quines universitat/s de les participants atorguen el títol

--

Estada acadèmica obligatòria a una altra universitat Sí

Data del conveni de col·laboració

(D'acord amb el Reial decret 56/2005 i els criteris de programació aprovats en el si del Consell Interuniversitari de Catalunya, cal establir un conveni per als màsters interuniversitaris del qual cal adjuntar còpia signada per totes les parts. **Si en el moment de formular aquesta sol·licitud no se'n disposa, n'hi ha prou amb la presentació d'un document d'intencions que acrediti la voluntat de col·laboració en el màster de què es tracti).**

Nombre de places global: Sí

(En el cas que hi hagi un únic nombre de places per al màster, per a totes les universitats, cal facilitar el nombre global màxim de places a oferir. En el cas que el nombre de places no sigui global per totes cal completar el quadre següent per universitat participant)

Nombre global màxim de places a oferir: 40

Places per Universitat participant

Nom de la Universitat	Nombre de places

Altres tipus col·laboració:

Breu explicació de la col·laboració:

Per la realització d'aquest Màster es compta amb la col·laboració d'especialistes de reconegut prestigi internacional que aporten els seus coneixements en matèries específiques:

Dr Anthony Lee Riley.

És especialista en Psicofarmacologia i en el desenvolupament de models animals.

Dra. Olga Pulido

En l'actualitat ocupa els següents càrrecs:

Head of Pathology, Toxicology Research Division, Bureau of Chemical Safety, Food Directorate, Health Products and Food Branch, Health Canada, F. Banting Research Building, Postal Locator 2202D2, Tunney's Pasture, Ross Ave., Ottawa, Ontario, Canada, K1A 0L2. Recenment ha rebut en el seu laboratori de recerca a un dels nostres alumnes en formació. La seva posició, a més, en el camp administratiu i legal de la regulació de substàncies perilloses aporta una visió pràctica als nostres continguts formatius.

Dra Elena Herrero

És especialista en Toxicologia i Neurotoxicologia Ocupacional. En l'actualitat un dels nostres alumnes matriculats en el programa de Doctorat edició 2005-2007 es troba fent una estada en el seu Laboratori. La seva experiència clínica és clau en la seva aportació al Màster

Dr. Peter Spencer

En l'actualitat és una de les figures mundials amb més prestigi i experiència en Neurotoxicologia. És autor del primer llibre que es va editar en aquesta temàtica i les revisions i actualitzacions posteriors són en l'actualitat el Manual de referència per la Neurotoxicologia. El Dr Spencer juntament amb la Sra Valerie Palmer, treballen en les tècniques més avançades en Toxicogenòmica, oferint els seus coneixements i les seves instal·lacions per la formació dels nostres estudiants.

Dr Todd E. Thiele

És especialista en la recerca bàsica en addiccions, estudiant les bases moleculars dels processos addictius en models animals. El seu laboratori està disposat a rebre estudiants per a la realització de part o la totalitat del seu treball de tesi doctoral.

Dr. Marcelo Rosato Siri

Especialista en Neurobiologia i Electrofisiologia del Sistema Nerviós. L'estudi electrofisiològic és en l'actualitat una de les eines més potents per arribar a entendre els mecanismes d'acció dels neurotòxics. En el seu laboratori es treballa tant el model de Sistema Nerviós Perifèric com Central. La seva trajectòria científica en quant a mobilitat i qualitat de la recerca és també un bon model a seguir per als nostres alumnes.

Dr Luís Martinez Millan, Dr. Gontzal García del Caño.

Aporten coneixements específics sobre les bases Neuroanatòmiques i la identificació d'estructures nervioses.

Dr Eugenio Vilanova, Dr. José Barril Antuña

Especialistes en Neurotoxicologia i valoració de riscos derivats de l'exposició laboral. En l'actualitat el seu laboratori acull alumnes matriculats en el Programa de Doctorat Neurotoxicologia i Psicofarmacologia.

Dra Cristina Suñol, Dra Coral Sanfeliu, Dra Rosa Cristofol

Aquestes tres investigadores del CSIC porten anys treballant en el camp de la Neurotoxicologia, part de les pràctiques de l'assignatura Models Experimentals in vitro i Tècniques de Neuroquímica es realitza a les seves instal·lacions.

Dr. Jordi Llorens

És un Neurotoxicòleg de prestigi Internacional. Fins l'any passat va ser el secretari de la International Neurotoxicology Association.

Dra Rocio Martín Santos

Es Psiquiatra especialista en addiccions i patologia dual. Ha realitzat diversos estudis que combinen les tècniques de neuroimatge amb la valoració conductual. Aporta la seva experiència clínica i com a investigadora de prestigi.

Dr. Vázquez- Barquero

Catedràtic de Psiquiatria de la Universitat de Cantàbria. Psiquiatre col·laborador de la OMS. Especialista i formador per a països de parla hispana del programa i entrevista SCAN. Especialista en investigacions epidemiològiques relacionades amb els trastorns mentals.

**** Tots els participants externs han ofert els seus laboratoris als estudiants del programa per a la realització d'estades de recerca**

(Cal explicar si es tracta de participació d'un o més professors/es, d'utilització de material, etc...)

Universitat/s que hi col·labora/en:

Universitat Miguel Hernandez

Universitat del País Basc

Universidad de Barcelona

A. 3 Dades generals i legals dels doctorats

Nombre màxim d'estudiants: 30

Els criteris d'admissió i valoració de mèrits. I si és el cas, la programació i els requisits de formació metodològica o científica

Per accedir a Doctorat cal ser llicenciat i haver cursat el màster en Salut Mental: Psiquiatria, Neurotoxicologia i Psicofarmacologia o el Programa de Doctorat en Neurotoxicologia i Psicofarmacologia o el Programa de doctorat de Psiquiatria genètica i ambient. El total de crèdits superats per l'accés a doctorat és un mínim de 300 ECTS entre la llicenciatura de grau i el Màster/Programa de Doctorat, o bé l'equivalent homologat en una altra Universitat. Aquest postgrau equivalent s'entén com aquell en el qual el contingut de coneixements de Psiquiatria, Psicologia, Biologia molecular, Bioquímica i Genètica són suficients per a assolir amb garanties els estudis de doctorat.

També s'obre la possibilitat a l'admissió directa al doctorat d'aquells graduats que han assolit 300 ECTS, amb un mínim de 60 ECTS provinents d'un postgrau, independentment de què hagin obtingut el títol de Màster o no. En aquest últim cas el/s coordinador/s del doctorat avaluaran la idoneïtat del nivell de coneixements assolits per l'estudiant.

Per accedir al Doctorat es valorarà positivament l'experiència prèvia en altres centres de recerca i la publicació de treballs en revistes científiques.

La relació de professorat i personal investigador encarregats de la direcció de tesis i doctorats

Professors de la URV

- [Grup Toxicologia i Salut Mediambiental](#) (Grup Consolidat per la Generalitat de Catalunya)

José Luís Domingo Roig (DCMB)

M.Teresa Colomina Fosch (DP)

Paloma Vicens Calderón (DP)

Domingo José Sánchez Cervelló (DCMB)

Maria Luisa Albina Chicote (DCMB)

Montserrat Belles Matu (DCMB)

Margarita Torrente Torné (DP)

Mercedes Gómez Arnaiz (DBB)

Marta Schuhmacher Ansuategui (DEQ)

- [Grup Alimentació, Nutrició, Creixement i Salut Mental.](#)

Josefa Canals Sanz (DP)

- [Grup Unitat d'Histologia i Neurobiologia](#)

Josep Maria Tomàs Ferré (DCMB)

Manel Santafé Martínez (DCMB)

Maria Angel Lanuza (DCMB)

Neus García Sancho (DCMB)

Nicolau Antoni Ortiz (DMC)

- **Grup Farmacologia**

Francesc Xavier Sureda Batlle (DCMB)
Jaume Folch (DBB)

- **Grup d'Investigació en Psiquiatria (GIP)**

Antonio Labad (DMC)
Alfonso Gutiérrez (DMC)
Elisabet Vilella (DMC)
Lourdes Martorell (DMC)

Professors externs a la URV

- **CSIC, Barcelona**

Cristina Suñol Esquirol
Rosa Cristofol
Coral Sanfeliu

- **Grup Universitat Miguel Hernandez**

José Barril Antuña (UMH)
Eugenio Vilanova Gisbert (UMH)

- **Grup Universitat d'Almería**

Inmaculada Cubero Talavera
Fernando Sánchez Santed
Francisco Nieto Escamez
Pilar Flores Cubos
M. Carmen Sánchez Amate
Roberto Álvarez Gómez

- **Grup Universitat de Barcelona**

Jordi Llorens (UB)

- **Grup Laboratoris Esteve**

Enrique Portillo Salido
José Miguel Vela
Luz Romero

- **Grup Fundació Jordi Gol**

Enric Aragonès

Experiència investigadora prèvia en l'àmbit científic del títol.

1. Itinerari en Neurotoxicologia i Psicofarmacologia

Els responsables i la majoria del professorat de la URV d'aquests Itineraris formen part del Grup d'Investigació Laboratori de Toxicologia i Salut Mediambiental. Aquest és un grup multidisciplinar format per metges, biòlegs, químics, bioquímics, farmacèutics i psicòlegs. El Laboratori de Toxicologia i Salut Mediambiental es va crear l'any 1985 i està considerat com a grup consolidat, de qualitat **des de 1996** per la *Direcció General de Recerca* de la

Generalitat de Catalunya i ha rebut per aquest concepte un total de **5 ajudes**, l'última el 2005.

A part del currículum docent dels professors universitaris i de l'estructura estable i consolidada com a grup de recerca destaquen els següents mèrits:

- El grup ha estat impulsor i ha recolzat el Doctorat amb Menció de Qualitat en "Neurotoxicologia y Psicofarmacologia"
- En els últims 5 anys, en el grup s'han llegit 16 tesines o treballs DEA, 7 tesis doctorals (1 doctorat Europeu).
- El grup manté col·laboracions científiques amb altres grups nacionals en forma de projectes coordinats finançats pel "Ministerio d'Educación y Ciencia" MEC en concret aquestes col·laboracions són amb el grup que coordina el Màster des d'Almeria.
- El grup manté col·laboracions científiques a nivell internacional especialment en el camp de la toxicologia mediambiental.
- Respecte al finançament en els darrers 5 anys el grup ha aconseguit fons per a 4 projectes FIS, 1 projecte MEC, i 1 projecte de l'Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo – Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.
- Membres del grup formen part del comitè editorial de revistes internacionals i són revisors d'articles de revistes internacionals indexades.
- El Laboratori de Toxicologia i Salut Mediambiental en els darrers 5 anys ha obtingut un factor d'impacte acumulat de 150,1 punts (referit al ISI 2005) en les seves publicacions en revistes internacionals indexades.

Es pot trobar més informació en la pàgina web del grup:

<http://www.fmcs.urv.net/cmb/toxicologia/index.html>

Cal dir que per aquest itinerari es conta també amb altres grups d'Espanya especialitzats en Neurotoxicologia i Psicofarmacologia i amb especialistes internacionals de reconegut prestigi. Veure informació resumida sobre publicacions i projectes en taules adjuntes (taula 2)

2. Itinerari en Psiquiatria i salut mental: genètica i ambient

Els responsables i la majoria del professorat d'aquest Itinerari formen part del Grup d'Investigació en Psiquiatria (GIP) que es va formar a principis dels anys 90 i està constituït per metges, psicòlegs, biòlegs i bioquímics. El GIP va ser pioner en el nostre país en dedicar-se exclusivament a la recerca de la genètica en malalties psiquiàtriques juntament amb altres grups com el dirigit per la Dra. Lourdes Fañanas de la Facultat de Biologia de la UB. Posteriorment, i sobretot en els darrers 5 anys s'han afegit més grups especialitzats en aquesta disciplina en el nostre país.

A part del currículum docent dels professors universitaris del GIP, en l'àmbit de la recerca destaquen els següents mèrits:

- Grup de recerca reconegut a la URV i a la Fundació per la recerca Institut de Recerca en Ciències de la Salut (IRCIS) de Reus.
- Grup de recerca consolidat, reconeixement atorgat per la *Direcció General de Recerca* de la *Generalitat de Catalunya* (DURSI) amb la referència SGR-00967.
- En els últims 5 anys, al grup s'han llegit 13 tesines o treballs DEA, 3 tesis doctorals (1 de recerca clínica i 2 de recerca bàsica).
- El grup manté col·laboracions científiques amb altres grups nacionals en forma de projectes coordinats finançats per "l'Instituto de Salud Carlos III" en concret pel FIS. Alguns d'aquests projectes es van iniciar quan el GIP formava part de la RETIC ISCII G03/184. Xarxa que coordinava el Dr. Xavier Estivill del CRG (Barcelona).

Actualment s'estan desenvolupant 5 projectes en la cerca de la vulnerabilitat genèticoambiental: un sobre depressió post-part, un altre sobre autisme i 3 sobre esquizofrènia. Amb diferents grups d'aquesta xarxa projectàvem tenir un programa de formació comú, però aquest objectiu s'ha posposat per a què actualment la xarxa s'ha dissolt i estem pendants d'una reconfiguració futura.

- El grup manté col·laboracions científiques amb grups d'altres països entre les que destaquen la col·laboració amb el Dr. Robert Cloninger (Washington University School of Medicine, EUA), el Dr. Adrian Raine (University of Southern California, EUA), el Dr. W. J. Livesley (University of Columbia, Vancouver, Canada) especialistes en esquizofrènia i trastorns de la personalitat respectivament, amb el Dr. Wolfgang Vogel (Toronto, Canadà) especialista en el receptor DDR1 i amb el Dr. Richard Boles (The Saban Research Institute, Los Angeles, EUA) especialista en malalties mitocondrials.
- El GIP manté col·laboracions per intercanvi de tècniques amb grups de la mateixa URV com són els grups dirigits pel Dr. Masana, el Dr. Joven i la Dra. MT Colomina, tots són grups de recerca consolidats pel DURSÍ.
- El grup, i concretament la Dra. Vilella, coordina el "Nodo NEUROLÓGICAS" del "Banco Nacional de ADN", activitat finançada per la "Fundación Genoma España" i que, en col·laboració, amb altres centres té per objectiu recollir mostra durant els propers 3 anys de més de 2000 persones amb patologia neuropsiquiàtrica (esquizofrènia, demència tipus alzheimer i malaltia de Parkinson, entre d'altres) per a estudis genètics a gran escala.
- Respecte al finançament en els darrers 5 anys el grup ha aconseguit fons per a 3 projectes per part de la Fundació la Marató de TV3, 5 projectes del "Fondo de Investigación Sanitaria (FIS)", 2 projectes de la "Stanley Medical Research Institute", que han representat una quantitat total al voltant dels 900.000€.
- El GIP en els darrers 5 anys ha obtingut un factor d'impacte acumulat de 36,62 punts (referit al ISI 2005) en les seves publicacions a revistes internacionals indexades.
- Membres del GIP formen o han format part en els darrers 5 anys de Comissions d'Investigació de les nostres institucions i del Comitè Ètic d'investigació clínica local.
- Membres del GIP són revisors d'articles de revistes internacionals indexades.
- Membres del GIP han impartit classes de cursos de postgrau per a altres Universitats com a professors convidats.

(Projectes competitius, contractes de recerca i transferència de resultats de l'activitat de recerca.)

Les línies específiques de recerca.

Línies de Recerca

Ofertades des de la URV

1. Interaccions de l'exposició prenatal a neurotòxics i estrès: efectes a llarg termini.
2. Exposició a metalls i processos neurodegeneratius: modificacions funcionals.
3. Exposició a tòxics i neurogènesi
4. Toxicologia mediambiental
5. Trastorns de la conducta en nens i adolescents: relació amb l'alimentació i exposició a tòxics mediambientals
6. Neurobiologia cel·lular. Sinaptogènesi i plasticitat de les connexions neuronals.
7. Estudi de la neurotransmissió en pacients i models experimentals de malalties neurològiques i neuromusculars agudes i cròniques.
8. Avaluació de la mort neuronal en models de neurodegeneració
9. Identificació de fenotips clínics i conductuals en psiquiatria

10. Validació, fiabilitat i baremació d'escala psiquiàtriques
11. Identificació de factors de risc ambiental en trastorns psicòtics i afectius
12. Identificació de gens i mecanismes genètics i moleculars dels trastorns psiquiàtrics

Externs a la URV

1. Mecanismes de neurotoxicitat: models in vitro
2. Sistema diana molecular de processos neurodegeneratius induïts per plaguicides i per disolvents
3. L'exposició a organofosforats com factor de risc en el consum d'alcohol
4. Efectes a curt i a llarg termini de l'exposició a organofosforats en la memòria espacial
5. Avaluació de toxicitat central i sensorial de nitrils en animals d'experimentació
7. La polidipsia induïda per programa com model d'impulsivitat
8. La inhibició latent com model psicofarmacològic de l'esquizofrènia
9. Identificació, caracterització i validació de dianes per a fàrmacs actius en el sistema nerviós central.
10. Epidemiologia de la depressió.

Els criteris per a la direcció de tesis i treballs.

Per tal d'adequar-se als requisits del RD 56/2005 i satisfer els criteris de programació proposats pel Consell Interuniversitari de Catalunya en relació al perfil del professorat, la URV ha establert a la Normativa d'Estudis Oficials de Postgrau de la Universitat que el director de tesi assignat a cada estudiant en els estudis de doctorat haurà d'estar en possessió del títol de doctor i ser Investigador Actiu en Recerca (definició d'Investigador Actiu aprovada en Consell de Govern de 8 de juliol de 2005).

I, si escau, els seminaris, cursos metodològics o altres activitats formatives programades

Durant el primer mes del curs acadèmic els coordinadors del màster juntament amb el servei de suport a la docència de la URV i de la UAL ofertaran sessions formatives per a la utilització de les TICs.

1. Itinerari en Neurotoxicologia i Psicofarmacologia

Cada 15 dies, s'organitzen a la Facultat de Medicina de la URV (ubicació majoritària dels laboratoris de Recerca) seminaris de Recerca que queden oberts a la participació dels alumnes de Doctorat. Paral·lelament aquesta activitat també es du a terme a la UAL, donant opció a la participació dels alumnes de doctorat.

2. Itinerari en Psiquiatria i salut mental: genètica i ambient

Cada 15 dies, s'organitzen a l'Institut Pere Mata seminaris de Recerca que queden oberts a la participació dels alumnes de Doctorat.

Els alumnes que optin per fer una recerca clínica treballaran físicament als espais de l'Hospital Psiquiàtric Universitari o als centres de salut mental, garantint un treball directe amb els pacients.

Els alumnes que optin per fer una recerca bàsica estaran als laboratoris de la Unitat de Psiquiatria (Departament de Medicina i Cirurgia, FMCS, URV) on concretament es treballa en les tècniques de genotipatge i seqüenciació, banc de mostres biològiques, expressió gènica i proteica, tècniques histològiques en cervell humà i animal, conducta en animals de laboratori,

entre d'altres.

Es realitzarà un curs metodològic de 10 hores a l'Institut Pere Mata, per a tots els alumnes de doctorat, que servirà per a consolidar coneixements i que bàsicament estarà integrat pels mòduls següents:

- Metodologia I
- Bioètica en investigació
- Estructura dels projectes d'investigació i validacions internes i externes
- Avaluació de proves diagnòstiques
- Metodologia II
- Documentació en investigació.

El personal docent d'aquest serà el mateix que el del Màster.

Percentatge del PDI responsable que ha realitzat activitat de recerca apreciable en els darrers 3 anys

1. Itineraris en Neurotoxicologia i Psicofarmacologia

El 100% dels professors han publicat en revistes d'impacte en els darrers 3 anys. Alguns professors són contractats i no poden per aquesta raó sol·licitar el reconeixement de trams, però tots els professors són doctors amb activitat de recerca apreciable.
(Veure taula 2)

2. Itinerari en Psiquiatria i salut mental: genètica i ambient

Tots els PDI responsables de continguts del programa han publicat en revistes d'impacte en els darrers 3 anys, són doctors i han liderat al menys un projecte de recerca avaluat i finançat per una agència nacional o internacional en els darrers 3 anys:

Estudio de la personalidad como factor modulador de fenotipos esquizotácicos.

Investigador: Antonio Labad **Finançament:** FIS **Codi:** PI060857

Contribución del ADN mitocondrial (ADNmt) a la etiopatogenia de la esquizofrenia. Correlación de los estudios genético y de expresión con características fenotípicas de la enfermedad

Investigador: Lourdes Martorell **Finançament:** FIS **Codi:** PI061586

Estudio de vías fundacionales en enfermedades psiquiátricas. Subproyecto Nodo 9-Reus. Relación entre variantes genéticas y la valoración neuropsicológica y de personalidad en pacientes esquizofrénicos

Investigadora: Dra. Elisabet Vilella **Finançament:** FIS **Codi:** PI050842

Ayuda del programa de fomento de la investigación biomédica y en ciencias de la salud, para infraestructura a los centros del ámbito del sistema nacional de salud 2005

Investigadora: Dra. Elisabet Vilella **Finançament:** FIS **Codi:** IF053695

Expression of discoidin domain receptor 1 (DDR1) in human oligodendrocytes and its role in schizophrenia

Investigadora: Dra. Elisabet Vilella **Finançament:** The Stanley Medical Research Institute
Codi: 05R-896 (2005-2007)

Vulnerabilidad genético-ambiental a la depresión posparto

Investigador: Dr. Alfonso Gutiérrez **Finançament:** FIS **Codi:** PI042007 (2004-2007)

Plataforma de genotipación para la identificación de factores genéticos implicados en la susceptibilidad y en la respuesta farmacológica de las enfermedades mentales

Investigadora: Dra. Elisabet Vilella, **Finançament:** Xarxes Temàtiques de Grups **Codi:** G03/184 (2003-2005)

Expresión de DDR1 en oligodendrocitos durante el neurodesarrollo y en cerebro adulto y su posible implicación en la esquizofrenia

Investigadora: Dra. Elisabet Vilella, **Finançament:** FIS **Codi:** PI020498 (2002-2005)

Estudi dels gens de l'apolipoproteïna E (APOE) i dels receptors d'estrògens α (ESR1) i β (ESR2) en relació a la diferent expressió de l'esquizofrènia en homes i dones.

Investigador principal: Lourdes Martorell, **Finançament:** La Marató de TV3

Estudio de las vías funcionales en enfermedades psiquiátricas. Subproyecto Nodo 9-Reus. Relación entre variantes genéticas y la valoración neuropsicológica y de personalidad en pacientes esquizofrénicos

Investigadora principal: Elisabet Vilella, **Finançament:** FIS **Codi:** P1050842

Estudio para la detección de fenotipos esquizotáxicos en pacientes esquizofrénicos y sus familiares de primer grado y de posibles factores epigenéticos implicados en la aparición de cuadros psicóticos

Investigador principal: Antonio Labad, **Finançament:** FIS

Discoidin domain receptor 1 and its function in arresting the process of myelination in schizophrenia

Investigadora: Dra Elisabet Vilella, **Finançament:** The Stanley Medical Research Institute, **Codi:** 05R-896 (2005-2007)

Estudi per a la detecció de fenotips esquizotàxics en pacients esquizofrènics i els seus familiars de primer grau. Relació amb els trastorns psicòtics.

Investigador principal: Antonio Labad, **Finançament:** La Marató de TV3

Per tant, el percentatge del PDI responsable que ha realitzat activitat de recerca apreciable és del 100%

(Indicis d'activitat de recerca apreciable seran, a més dels resultats de recerca i participació en projectes, etc., el nombre o percentatge de PDI amb tram de recerca atorgat en els darrers 6 anys o amb distincions significatives de recerca)

Relació inicial prevista de les línies de recerca participants i del professorat i personal investigador de les mateixes encarregats de la direcció de tesis doctorals

Línies de Recerca

Ofertades des de la URV

[1-Interacciones de la exposición prenatal a neurotóxicos y estrés: efectos a largo plazo.](#)
M.Teresa Colomina Fosch (DP)

Domingo José Sánchez Cervelló (CMB)
Maria Luisa Albina Chicote (CMB)
Montserrat Belles Matu (CMB)
Margarita Torrente Torné (DP)
José Luís Domingo Roig (CMB)
Responsables: 6

2- Exposición a metales y procesos neurodegenerativos: modificaciones funcionales, morfológicas y bioquímicas

M.Teresa Colomina Fosch (DP)
Paloma Vicens Calderón (DP)
Mercedes Gómez Arnaiz (DBB)
Responsables: 3

3-Exposición a tóxicos y neurogénesis

M.Teresa Colomina Fosch (DP)
Paloma Vicens Calderón (DP)
Responsables: 2

4-Toxicologia mediambiental

José Luís Domingo Roig (CMB)
Marta Schuhmacher Ansuategui (DEQ)
Responsables: 2

5-Trastorns de la conducta en nens i adolescents: relació amb l'alimentació i l'exposició a tòxics mediambientals

Josefa Canals Sanz (DP)
Responsable: 1

6- Neurobiologia Cel.lular. Sinaptogènesi i Plasticitat de les Connexions Neuronals.

Josep Maria Tomas Ferre (DCMB)
Manel Santafé Martínez (DCMB)
Maria Angel Lanuza (DCMB)
Neus García Sancho (DCMB)
Nicolau Antoni Ortiz (DMC)
Responsables: 5

7- Estudi de la neurotransmissió en pacients i models experimentals de malalties neurològiques i neuromusculars agudes i cròniques.

Josep Maria Tomas Ferre (DCMB)
Manel Santafé Martínez (DCMB)
Maria Angel Lanuza (DCMB)
Neus García Sancho (DCMB)
Nicolau Antoni Ortiz (DMC)
Responsables: 5

8- Evaluació de la mort neuronal en models de neurodegeneració.

Prancesc Xavier Sureda Batlle (DCMB)
Jaume Folch (DBB)
Responsables: 2

9. Identificació de fenotips clínics i conductuals en Psiquiatria

Antonio Labad (DMC)

Responsable: 1

10. Validació, fiabilitat i baremació d'escala psiquiàtriques

Alfonso Gutiérrez (DMC)

Responsable: 1

11. Identificació de factors de risc ambiental en trastorns psicòtics i afectius

Antonio Labad (DMC)

Alfonso Gutiérrez (DMC)

Responsables: 2

12. Identificació de gens i mecanismes genètics i moleculars dels trastorns psiquiàtrics

Elisabet Vilella (DMC)

Lourdes Martorell (DMC)

Responsables: 2

Ofertades amb la col·laboració de professors externs a la URV

1. Mecanismes de Neurotoxicidad: models in vitro

Cristina Suñol Esquirol (CSIC, Barcelona)

Responsable: 1

2. Sistemes diana molecular de processos neurodegeneratius induïts per plaguicides i per disolvents

José Barril Antuña (UMH)

Eugenio Vilanova Gisbert (UMH)

Responsables: 2

3. L'exposició a organofosforats com a factor de risc en el consum d'alcohol

Inmaculada Cubero Talavera

Responsable: 1

4. Efectes a curt i llarg termini de l'exposició a organofosforats en la memòria espacial

Fernando Sánchez Santed

Francisco Nieto Escamez

Responsable: 1

5. Avaluació de toxicitat central i sensorial de nitrats en animals d'experimentació

Jordi Llorens (UB)

Responsable: 1

6. La polidipsia induïda per programa com model d'impulsivitat

Pilar Flores Cubos

M. Carmen Sánchez Amate

Responsables: 2

7. La inhibició latent com model psicofarmacològic de l'esquizofrènia

Roberto Álvarez Gómez

Responsable: 1

8. Identificació, caracterització i validació de dianes per a fàrmacs actius en sistema nerviós central

Enrique Portillo Salido

José Miguel Vela

Luz Romero

Responsables: 3

9. Epidemiologia de la depressió.

Enric Aragonès

Responsable: 1

(Incloure les dades a la taula 2. En el cas de incloure un doctorat, cal una taula específica seguint el model d'aquesta taula 2.)

Informació agregada del conjunt (o de cadascuna de les línies de recerca) que il·lustri l'activitat de recerca (resultats de recerca, tesis dirigides, etc.) i l'experiència en programes de doctorat amb menció de qualitat, en especial en els darrers tres anys

VEURÉ TAMBÉ EN TAULES ADJUNTES (Taula 2) Informació sobre participació en programes de doctorat amb “*mención de calidad*”

GRUPS DE LA URV

GRUP TOXICOLOGIA I SALUT MEDIAMBIENTAL (Grup Consolidat Per la Generalitat de Catalunya des de 1995 fins l'actualitat)

Interaccions de l'exposició prenatal a neuro tòxics i estrès: efectes a llarg termini.

José Luís Domingo Roig (DCMB)

M.Teresa Colomina Fosch (DP)

Paloma Vicens Calderón (DP)

Domingo José Sánchez Cervelló (DCMB)

Maria Luisa Albina Chicote (DCMB)

Montserrat Belles Matu (DCMB)

Margarita Torrente Torné (DP)

Mercedes Gómez Arnaiz (DBB)

Marta Schuhmacher Ansuategui (DEQ)

Resum del grup

Total tesis dirigides (3 anys): 4 Tesis

Doctorat Europeu: 1

Total articles derivats publicacions amb impacte: 17

Total docents: 9

Tots els components han participat i participen el en Programa de Doctorat Neurotoxicología y Psicofarmacología amb Menció de Qualitat del Ministerio des de 2004 renovada a 2005 i 2006

Tesis Dirigides i publicacions derivades

1. Autor: Victoria Linares Vidal **Any:** 2006 **Títol:** Estudi dels efectes de l'exposició a l'urani en la reproducció i la conducta. Influència de l'estrès. **Director:** Domènec Sánchez Cervelló

Publicacions derivades

- **Autors:** Bellés, M.; Albina, M.L.; Linares, V.; Gómez, M.; Sánchez, D.J.; Domingo, J.L. **Títol:** Combined action of uranium and stress in the rat. I. Behavioral effects. **Revista:** Toxicol Lett. **Volum:** 158, **pàgines:** 176-185, **any:** 2005

- **Autors:** Albina ML, Belles M, Linares V, Sanchez DJ, Domingo JL. **Títol:** Restraint stress does not enhance the uranium-induced developmental and behavioral effects in the offspring of uranium-exposed male rats. **Revista:** Toxicology. 2005 Nov 5; Volum: 215, pàgines: 69-79. **Any:** 2005
- **Autors:** Linares V, Albina ML, Belles M, Mayayo E, Sanchez DJ, Domingo JL. **Títol:** Combined action of uranium and stress in the rat. II. Effects on male reproduction. **Revista:** Toxicol Lett. Volum 158, pàgines: 186-95. **Any:** 2005

2. Autor: Martí Nadal Lomas **Any:** 2005 **Títol:** Human health risk assessment of exposure to environmental pollutants in the chemical/petrochemical industrial area of Tarragona (Catalonia, Spain)
Director: José L. Domingo Roig; Marta Schuhmacher Ansuategui. **Doctorat Europeu**

Publicacions derivades

- **Autors:** Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. **Títol:** Levels of metals, PCBs, PCNs and PAHs in soils of a highly industrialized chemical/petrochemical area: Temporal trend. **Revista:** Chemosphere. 2006 Jun 26; [Epub ahead of print]
- **Autors:** Nadal M, Kumar V, Schuhmacher M, Domingo JL. **Títol:** Definition and GIS-based characterization of an integral risk index applied to a chemical/petrochemical area. **Revista:** Chemosphere. Volum 64 pàgines: 1526-35. **Any:** 2006
- **Autors:** Ferre-Huguet N, Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. **Títol:** Environmental impact and human health risks of polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans in the vicinity of a new hazardous waste incinerator: a case study. **Revista:** Environ Sci Technol. **Any:** 2006
- **Autors:** Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. **Títol:** Probabilistic human health risk of PCDD/F exposure: a socioeconomic assessment. **Revista:** J Environ Monit. Volum6, pàgines:926-31 **Any:** 2004

3. Autor: Ana Bocio Sanz **Any:** 2004 **Títol:** Nivells de dioxines i altres contaminants persistents en aliments. Ingesta dietètica per la població de Catalunya **Director:** José L. Domingo Roig

Publicacions derivades

- **Autors:** Bocio A, Nadal M, Domingo JL. **Títol:** Human exposure to metals through the diet in Tarragona, Spain: temporal trend. **Revista:** Biol Trace Elem Res. Volum 104 pàgines: 193-201 **Any:** 2005
- **Autors:** Bocio A, Domingo JL. **Títol:** Daily intake of polychlorinated dibenzo-p-dioxins/polychlorinated dibenzofurans(PCDD/PCDFs) in foodstuffs consumed in Tarragona, Spain: a review of recent studies (2001-2003) on human PCDD/PCDF exposure through the diet. **Revista:** Environ Res. Volum 97 pàgines: 1-9. **Any:** 2005
- **Autors:** Falco G, Bocio A, Llobet JM, Domingo JL, Casas C, Teixido A. **Títol:** Dietary intake of hexachlorobenzene in Catalonia, Spain. **Revista:** Sci Total Environ. Volum 322 pàgines: 63-70. **Any:** 2004
- **Autors:** Bocio A, Llobet JM, Domingo JL. **Títol:** Human exposure to polychlorinated diphenyl ethers through the diet in Catalonia, Spain. **Revista:** J Agric Food Chem. Volum;52 pàgines: 1769-72. **Any:** 2004
- **Autors:** Bocio A, Llobet JM, Domingo JL, Corbella J, Teixido A, Casas C. **Títol:** Polybrominated diphenyl ethers (PBDEs) in foodstuffs: human exposure through the diet. **Revista:** J Agric Food Chem. 2003 Volum 51 pàgines: 3191-5. **Any:** 2003

- **Autors:** Llobet JM, Bocio A, Domingo JL, Teixido A, Casas C, Muller L. **Títol:** Levels of polychlorinated biphenyls in foods from Catalonia, Spain: estimated dietary intake. **Revista:** J Food Prot. **Volum** 66 **pàgines:** 479-84. **Any:** 2003
- **Autors:** Llobet JM, Domingo JL, Bocio A, Casas C, Teixido A, Muller L. **Títol:** Human exposure to dioxins through the diet in Catalonia, Spain: carcinogenic and non-carcinogenic risk. **Revista:** Chemosphere. **Volum** 50 **pàgines:** 1193-200. **Any:** 2004

4. Autor: Torrente, M. **Any:** 2003 **Títol:** Avaluació dels efectes neuroconductuals de l'exposició a manganès en animals d'experimentació. Influència de l'estrès **Director:** Domingo, J.L.; Colomina, M.T.

Publicacions derivades

- **Autors:** Torrente, M.; Albina, M.L.; Colomina, M.T.; Corbella, J.; Domingo, J.L. **Títol:** Interactions in developmental toxicology: effects of combined administration of manganese and hydrocortisone. **Revista:** Trace Elements and Electrolytes, **Volum** 17, **pàgines:** 173-179. **Índex d'impacte:** 0,571.
- **Autors:** Torrente, M, Colomina, M.T. Domingo, J.L. **Títol:** Effects of prenatal exposure to manganese on postnatal development and behavior in mice: influence of maternal restraint. **Revista:** Neurotoxicology and Teratology, **Volum** 24, **pàgines:** : 219-225. **Índex d'impacte:** 2,508.
- **Autors:** Torrente M, Colomina MT, Domingo JL. **Títol:** Behavioral effects of adult rats concurrently exposed to high doses of oral manganese and restraint stress. **Revista:** Toxicology, **Volum** 211(1-2), **pàgines:** 59-69. **Índex d'impacte:** 2,691.

GRUP D'ALIMENTACIÓ, NUTRICIÓ, CREIXEMENT I SALUT MENTAL.

Trastorns de la conducta en nens i adolescents: relació amb l'alimentació i l'exposició a tòxics mediambientals.

Josefa Canals Sanz (DP)

Participa en el Programa de Doctorat Neurotoxicologia y Psicofarmacologia amb Menció de Qualitat del Ministerio des de 2004 renovada a 2005 i 2006

Resum resultats

Total tesis dirigides (3 anys): 2 Tesis

Total articles derivats publicacions amb impacte: 4

Total docents: 1

5. Autor: Griselda Esparó Hidalgo **Any:** 2003 **Títol:** Problemes psicològics, temperament i capacitat cognitiva a l'edat de 6 anys: Factors predictors i factors associats. **Director:** Josepa Canals Sanz

Publicacions derivades

- **Autors:** Jane MC, Canals J, Ballespi S, Vinas F, Esparó G, Domenech E. **Títol:** Parents and teachers reports of DSM-IV psychopathological symptoms in preschool children : Differences between urban-rural Spanish areas. **Revista:** Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol. **Volum** 41 **pàgines:** 386-93. **Any:** 2006
- **Autors:** Canals J, Arijia V, Esparó G, Murphy M, Fernandez-Ballart J. **Títol:** Psychological problems and nutritional status in 6-year-old children. **Revista:** Psychol Rep. **Volum** 96(3 Pt 1) **pàgines:** 840-2. **Any:** 2005
- **Autors:** Esparó G, Canals J, Torrente M, Fernandez-Ballart JD. **Títol:** Psychological problems and associated factors at 6 years of age: differences between sexes. **Revista:** Span J Psychol. **Volum** 7 **pàgines:** 53-62. **Any:** 2004

- **Autors:** Domenech-Llaberia E, Jane C, Canals J, Ballespi S, Esparo G, Garralda E. **Títol:** Parental reports of somatic symptoms in preschool children: prevalence and associations in a Spanish sample. **Revista:** J Am Acad Child Adolesc Psychiatry. Volum 43 pàgines: 598-604. **Any:** 2004

6. Autor: Susana Pérez Manuel **Any:** 2004 **Títol:** Estado nutricional y psicosocial en adolescentes con alteración de la conducta alimentaria. **Director:** Josepa Canals Sanz **Clau:** Tesis Doctoral.
Publicacions derivades (en procés)

GRUP UNITAT D'HISTOLOGIA I NEUROBIOLOGIA

Neurobiologia Cel.lular. Sinaptogènesi i Plasticitat de les Connexions Neuronals.

Josep Maria Tomas Ferre (DCMB)

Manel Santafé Martínez (DCMB)

Maria Angel Lanuza (DCMB)

Neus García Sancho (DCMB)

Nicolau Antoni Ortiz (DMC)

Resum resultats

Total tesis dirigides (3 anys): 3 Tesis

Total articles derivats publicacions amb impacte: 8

Total docents: 5

Tots els components han participat o participen com a directors de tesis i/o docents el en Programa de Doctorat Neurotoxicologia y Psicofarmacologia amb Menció de Qualitat del Ministerio des de 2004 renovada a 2005 i 2006

7. Autor: Isabel Salon Cabré. **Any:** 2004 **Títol:** Participación de los receptores muscarínicos presinápticos (mAChRs) en la eliminación de las conexiones sinápticas redundantes durante el desarrollo neuromuscular. **Director:** M Santafé, J Tomás

Publicacions derivades

- **Autors:** Santafé, MM; Garcia, N; Lanuza, MA; Salon, I; Uchitel, OD; Tomás, J. **Títol:** Decreased calcium influx into the neonatal rat motor nerve terminals can recruit additional neuromuscular junctions during the synapse elimination period. **Revista:** Neuroscience, volum: 110 , pàgines:147-154, any: 2002, índex d'impacte: 3.45.
- **Autors:** Santafé, MM; Salon, I; Garcia, N; Lanuza, MA; Uchitel, OD; Tomás, J. **Títol:** Modulation of ACh release by presynaptic muscarinic autoreceptors in the neuromuscular junction from the newborn to the adult rat. **Revista:** European Journal of Neuroscience, volum: 17, pàgines 119-127, any 2003, índex d'impacte : 3.82.
- **Autors:** Santafé, MM; Salon, I; Garcia, N; Lanuza, MA; Uchitel, OD; Tomás, J. **Títol:** Muscarinic autoreceptors related with calcium channels in the strong and weak inputs at polyinnervated developing rat neuromuscular junctions. **Revista:** Neuroscience, volum: 12 3, pàgines: 61- 72, any: 2004, índex d'impacte: 3.45.
- **Autors:** Neus Garcia, Manel M. Santafé, Isabel Salon, M. Angel Lanuza, Josep Tomàs. **Títol:** Expression of muscarinic acetylcholine receptors (M1-, M2-, M3- and M4-type) in the neuromuscular junction of the newborn and adult rat. **Revista:** HISTOLOGY AND HISTOPATHOLOGY, volum: 20, pàgines: 733-743, any: 2005, índex d'impacte: 1,93.

8. Autor: Renata Amadei Nicolau. **Any:** 2005 **Títol:** Efectos de los láseres de Arseniuro de Galio-Aluminio (655 y 830 nm) a baja potencia sobre la neurotransmisión en la unión neuromuscular **Director:** M Santafé, J Rigau.

Publicacions derivades

- **Autors:** Nicolau, RN; Santafé, MM; Rigau, J; Tomàs, J. **Títol:** Neurotransmitter release changes induced by low power 830 nm diode laser irradiation on the neuromuscular junctions of the mouse. **Revista:** Lasers Surg Med, volum: 35,pàgines: 236-241, any: 2004, índex d'impacte: 2.51.
- **Autors:** Nicolau, RN; M Santafé, MM; Rigau, J; Tomàs, J. **Títol:** Low-power laser irradiation (655 nm) do not affect neurotransmission on the neuromuscular junctions of the mice diaphragm. **Revista:** Lasers in Surgery and Medicine,volum: 34,pàgina: 277 -284 Any: 2004, índex d'impacte: 2.51.

9. Autor: M^aMar Sabaté Martínez. **Any:** 2006 **Títol:** Estudio fisiopatológico la acción de anticuerpos IgM anti GM2 de un paciente sobre la unión neuromuscular.**Director:** M. Santafé, N. Ortiz, J. Tomás.

Publicacions derivades

- **Autors:** Ortiz, N; Rosa, R; Gallardo, E; Illa, I; Tomás, J; Aubry, J; Santafé, MM. **Títol:** Neurotransmitter release changes induced by low power 830 nm diode laser irradiation on the neuromuscular junctions of the mouse. **Revista:** Journal of Neuroimmunology, volum: 119, pàgines: 114-123, any: 2001, índex d'impacte: 3.15.
- **Autors:** Santafe, M.M.; Sabaté. M.M.; Garcia, N.; Ortiz, N.; Lanuza, M.A.; Tomas, J. **Títol:** Changes in the Neuromuscular Synapse Induced by an Antibody against Gangliosides. **Revista:** Annals of Neurology, volum: 57, pàgines:396-407, any: 2005. 'índex d'impacte: 8.09.

GRUP FARMACOLOGIA

Aquest Grup participa en un projecte Europeu.

Francesc Xavier Sureda Batlle (DCMB)

Jaume Folch (DBB)

GRUP D'INVESTIGACIÓ EN PSIQUIATRIA

Grup de Recerca Consolidat per la Generalitat de Catalunya

Antonio Labad (DMC)

Alfonso Gutiérrez(DMC)

Elisabet Vilella (DMC)

Lourdes Martorell (DMC)

Resum del grup:

Total de tesis dirigides: 3

Total d'articles en revistes amb factor d'impacte: 15

Total de docents:4

Tots participen en la direcció de tesis i són investigadors principals de projectes de recerca vigents finançats.

10. Autor: Enric Aragonès. **Any:** 2004. **Títol:** Estudio de los trastornos depresivos en atención primaria de salud. **Director:** Antonio Labad

Publicacions derivades

- **Autors:** Aragonés E, Pinol JL, Labad A. **Títol:** The overdiagnosis of depression in non-depressed patients in primary care. **Revista:** Fam Pract. 2006;23(3):363-8.
- **Autors:** Aragonés E, Pinol JL, Labad A, Folch S, Melich N. **Títol:** Detection and management of depressive disorders in primary care in Spain. **Revista:** Int J Psychiatry Med. 2004;34(4):331-43.
- **Autors:** Aragonés E, Labad A, Pinol JL, Lucena C, Alonso Y. **Títol:** Somatized depression in

primary care attenders. Revista: J Psychosom Res. 2005;58(2):145-51.

- **Autors:** Aragones E, Pinol JL, Labad A, Masdeu RM, Pino M, Cervera J. Títol: Prevalence and determinants of depressive disorders in primary care practice in Spain. Revista: Int J Psychiatry Med. 2004;34(1):21-35.

11. Autor: Carmen Virgos. **Any:** 2004. **Títol:** Anàlisi mutacional i estudi d'associació del gen receptor domini discoidina 1 (DDR1) en l'esquizofrènia. **Directora:** Elisabet Vilella.

Publicacions derivades

- **Autors:** Roig B, Virgos C, Franco N, Martorell L, Valero J, Costas J, Carracedo A, Labad A, Vilella E. Títol: The discoidin domain receptor 1 as a novel susceptibility gene for schizophrenia. Revista: Molecular Psychiatry (in press).

12. Autor: Neus Franco-Pons. **Any:** 2006. **Títol:** Expresión del receptor dominio discoidina 1 (DDR1) durante el desarrollo del sistema nervioso central en ratón. Relación con el proceso de mielinización. **Directora:** Elisabet Vilella.

- **Autors:** Franco-Pons N, Virgos C, Vogel WF, Ureña JM, Soriano E, del Rio JA, Vilella E. Títol: Expression of discoidin domain receptor 1 during mouse brain development follows the progress of myelination. Revista: Neuroscience, 2006;140(2):463-475.

-
Altres línies de recerca, publicacions i col·laboradors:

Estudi de la contribució de l'ADN mitocondrial a l'etiopatogènia de l'esquizofrènia

Finançament: FIS- PI061586

Publicacions

- **Autors:** Martorell L, Seguést T, Folch G, Valero J, Joven J, Labad A, Vilella E. Títol: New variants in the mitochondrial genomes of schizophrenic patients. Revista: Eur J Hum Genet 2006 14: 520-528.

Col·laboracions: Dr. Richard G. Boles (Children's Hospital/ The Savan Research Institute, Los Angeles, CA, EUA/).

Estudi de la base genètica de l'autisme

Finançament: parcial RETIC G03-184.

Publicacions:

- **Autors:** Bayés M, Ramos JA, Cormand B, Hervás-Zuniga A, Del Campo M, Duran-Tauleria E, Ribasés M, Vilella-Cuadrada E, de Diego-Otero Y, Casas-Brugué M, Estivill X. Títol: Large-scale genotyping in research into autism spectrum disorders and attention deficit hyperactivity disorder. Revista: Rev Neurol 2005; 40 (Suppl 1: S187-90).

Col·laboracions: Destaquem els grups del Dr. Luís Pérez-Jurado (Universitat Pompeu Fabra), Dra. Amaya Hervás (Hospital de Terrassa) i Dra. Mònica Bayès (Centre de Regulació Genòmica) de Barcelona.

Estudi de les bases genètiques i ambientals de l'esquizofrènia

Finançament: 1 Fundació La Marató de TV3, RETIC G03-184.

Publicacions:

- **Autors:** Martorell L, Valero J, Mulet B, Gutierrez-Zotes A, Cortés MJ, Jarrod M, Perez M, Labad A, Vilella E. Títol: M129V variation in the prion protein gene and psychotic disorders: Relationship to neuropsychological and psychopathological measures. Revista: Journal of Psychiatric Research 2006 Epub ahead of print.
- **Autors:** Vilella E, Virgos C, Murphy M, Martorell L, Valero J, Simó JM, Joven J, Fernandez-Ballart J, Labad A. Títol: Further evidence that hyperhomocysteinemia and methylenetetrahydrofolate reductase C677T and A1289C polymorphisms are not risk factors for schizophrenia. Revista: Prog Neuropsychopharmacol Biol Psychiatry. 2005; 29(7):1169-74.
- **Autors:** Martorell L, Zaera MG, Valero J, Serrano D, Figuera L, Joven J, Labad A, Vilella E, Nunes V. Títol: The WFS1 (Wolfram syndrome 1) is not a major susceptibility gene for the

development of psychiatric disorders. Revista: Psychiatr Genet. 2003 Mar;13(1):29-32.

Actualment s'està en el procés de publicació de 4 articles.

Col·laboracions: Amb els grups de la Dra Guitart (Parc Taulí, Sabadell); Dr. Carracedo (Santiago de Compostela); Dra De Diego (Málaga); Dr. Sanjuán (Valencia); Dr. Estivill (Barcelona) de la Red de Genotipación y psiquiatría genética.

Estudi de la vulnerabilitat genètica i ambiental a la depressió post-part

Finançament: FIS PI042007

DEAs: 1

Publicacions: En preparació

Col·laboracions: Amb els grups de la Universitat de València (Coordinador) i grup BET contractat per a l'anàlisi de dades; IMIM- Hospital de Mar de Barcelona; Hospital Carlos Haya de Màlaga; Hospital Son Dureta de Mallorca; Corporación Sanitaria ParcTauli de Sabadell; Hospital Universitari Pere Mata de Reus; CRG de Barcelona, Unitat de Medicina Molecular de Santiago i Hospital Ramón y Cajal (Madrid).

Estudi d'endofenotips clínics en psicosis

Finançament: 1FIS, 1 Fundació La Marató de TV3

- DEAs: 4

Publicacions:

- **Autors:** Mulet B, Valero J, Gutierrez-Zotes A, Montserrat C, Cortés MJ, Jarrod M, Martorell L, Vilella E, Labad A. Títol: Sustained and selective attention deficits as vulnerability markers to psychosis. Revista: European Psychiatry 2006 Epub ahead of print.

Col·laboracions amb els grups de la Dra Guitart (Parc Taulí, Sabadell); Dr. Carracedo (Santiago de Compostela); Dra De Diego (Málaga); Dr. Sanjuán (Valencia); Dr. Estivill (Barcelona) de la Red de genotipación psiquiátrica

Estudi de les dimensions de la personalitat

Finançament: FIS PI060857

DEAs: 3

Publicacions:

- **Autors:** Gutierrez-Zotes A, Cortés MJ, Valero J, Peña J, Labad A. Títol: Psychometric properties of the abbreviated Spanish version of TCI-R (TCI-140) and its relationship with the Psychopathological Personality Scales (MMPI-2 PSY-5) in patients. Revista: Actas Esp Psiquiatr 2005; 33(4): 231-237.
- **Autors:** Gutierrez-Zotes JA, Bayon C, Montserrat C, Valero J, Labad A, Cloninger CR, Fernandez-Aranda F. Títol: Temperament and Character Inventory Revised (TCI-R). Syandardization and normative data in a general population sample. Revista: Actas Esp Psiquiatr 2004; 32(1): 8-15.

Col·laboracions amb Dr. Robert Cloninger (Washington University School of Medicine, EUA), el Dr. Adrian Raine (University of Southern California, EUA), el Dr. W. J. Livesley (University of Columbia, Vancouver, Canada)

RESUM PROFESSORS URV

Total professors docents del programa + possibles directors de tesis = 21

Tesis dirigides = 12

Tesis amb doctorat Europeu = 1

Total articles publicats derivats de les tesis = 43

GRUPS EXTERNS A LA URV

GRUP UNIVERSIDAD DE ALMERÍA (Grupo de excelencia Junta de Andalucía)

Fernando Sánchez Santed
Inmaculada Cubero Talavera
Francisco Nieto Escamez
Pilar Flores Cubos
Margarita Moreno
M. Carmen Sánchez Amate
Roberto Álvarez Gómez

Tots els components han participat i participen en el Programa de Doctorat Neurotoxicologia y Psicofarmacologia amb Menció de Qualitat del Ministerio des de 2004 renovada a 2005 i 2006

Resum resultats

Total professors docents del programa + possibles directors de tesis = 7

Tesis dirigides = 5

Total articles publicats derivats de les tesis = 9

Tots els components han participat i participen el en Programa de Doctorat Neurotoxicologia y Psicofarmacologia amb Menció de Qualitat del Ministerio des de 2004 renovada a 2005 i 2006

12. Autor: Fernando Cañadas Pérez. **Any:** 2004 **Títol:** Efectos tóxicos a largo plazo de la exposición aguda a compuestos organofosforados: Alteraciones en la ejecución de tareas de aprendizaje espacial.. **Director:** Fernando Sánchez Santed.

- **Autors:** Cañadas, F.; Cardona, D.; Nieto-Escámez, F.; Sánchez-Santed, F. **Títol:** Spatial learning impairment after acute chlorpyrifos exposure: Short- and long-term neurotoxicity. Article en preparació
- **Autors:** Cañadas, F.; Cardona, D.; Dávila, E.; Sánchez-Santed, F. **Títol:** Long-term neurotoxicity of chlorpyrifos: spatial learning impairment on repeated acquisition in wate maze. Revista: Toxicological Sciences, número 85, pàgines:944-951, any2005, índex d'impacte:3,391.
- **Autors:** Sánchez-Santed, F.; Cañadas, F.; Flores, P.; López-Grancha, M. Cardona, D. **Títol:** Long-term functional neurotoxicity of paraoxon and cholpyrifos: Behavioural and pharmacological evidence. Revista: Neurotoxicology and Teratology, número:26, pàgines:305-314, any:2004, índex d'impacte:2.508.

13. Autor: Montserrat Navarro Ortega. **Any:** 2004 **Títol:** Implicación del sistema de Melanocortinas cerebrales en el consumo voluntario de etanol. **Director:** Inmaculada Cubero ,Todd Thiele.

- **Autors:** Montserrat Navarro, Inmaculada Cubero, Airu S. Chen, Howard Y. Chen, Darin J. Knapp,George R. Breese, Donald J. Marsh, & Todd E. Thiele. **Títol:** Effects of melanocortin receptor activation and blockade on ethanol intake:A possible role for the melanocortin-4 receptor. Revista: ALCOHOLISM: CLINICAL AND EXPERIMENTAL RESEARCH, volum:29, pàgines: 949-957, any:2005, índex d'impacte:2,50.
- **Autors:** Montserrat Navarro, Inmaculada Cubero, Darin J. Knapp & Todd E. Thiele. **Títol:** MTII-induced reduction of voluntary ethanol drinking is blocked by pretreatment with AgRP-(83-132). Revista:NEUROPEPTIDES, volum:37 pàgines:338-344, any: 2003, índex d'impacte: 2.49.
- **Autors:** Todd E. Thiele1,2, Montserrat Navarro4, Dennis R. Sparta1,Jon R. Fee1, Darin J. Knapp2,3, & Cubero. **Títol:** Alcoholism and Obesity: Overlapping Neuropeptide Pathways. Revista: Neuropeptides, volum: 37, pàgines:321-337, any:2003, índex d'impacte:2,49.

14. Autor: Matilde López Grancha. **Any:** 2005 **Títol:** Mecanismos Neuroconductuales de las diferencias individuales en la Polidipsia inducida por Programa. **Director:** Pilar Flores Cubos.

- **Autors:** M. López-Grancha, G. López-Crespo, C. Venero, F. Cañadas, F. Sánchez-Santed, C.Sandi, P. Flores **Títol:** Differences in corticosterone level due to inter-food interval length: implications for schedule-induced polydipsia *Revista: Hormones and Behavior*, Volum: 49, pàgines 166-172, any: 2006, i'index d'impacte :3,737.
- **Autors:** A. Myracle, M. López-Grancha, P. Flores, J. Glowa and A.L. Riley **Títol:** Differential effects of morphine and LiCl on schedule-induced polydipsia *Revista: Pharmacology Biochemistry and Behavior*, Volum: 80, pàgines 195-202, any: 2005, i'index d'impacte :1,97.

15. Autor: Ginesa López Crespo. **Any:** 2005 **Títol:** Efectos agudos y demorados del clorpirifos en tres tareas de ansiedad. **Director:** Pilar Flores Cubos, Mª Carmen Sánchez Amate.

16. Autor: Raquel Alarcón Rodríguez **Any:** 2004 **Títol:** Criptorquidias y xenoestrogenicidad por pesticidas en la provincia de almeria **Director:** Tesifón Parrón Carreño.

- **Autors:** M. López-Grancha, G. López-Crespo, C. Venero, F. Cañadas, F. Sánchez-Santed, C.Sandi, P. Flores **Títol:** Ecological study of the cryptorchidism in Almeria area. Its relation to zones with several levels of use of pesticides *Revista: Human Experimental Toxicology*, Volum:, pàgines , any: en revision, 2006, i'index d'impacte :1,189.

GRUP UNIVERSIDAD MIGUEL HERNANDEZ

José Barril Antuña (UMH)

Eugenio Vilanova Gisbert (UMH)

Tots els components han participat i participen en el Programa de Doctorat Neurotoxicologia y Psicofarmacologia amb Menció de Qualitat del Ministerio des de 2004 renovada a 2005 i 2006

Resum Resultats

Total professors docents del programa + possibles directors de tesis = 2

Tesis dirigides = 2

Total articles publicats derivats de les tesis = 3

17. Autor: Jordi Estévez Domènech. **Any:** 2003 **Títol:** Carboxilesterasas solubles de nervio periférico: modelos cinéticos de interacción con organofosforados. **Director:** José Barril Antuña; Eugenio Vilanova Gisbert.

- **Autors:** Barril J, Estévez J, Escudero MA, Céspedes MV, Níguez N, Sogorb MA, Monroy-Noyola A, Vilanova E. **Títol:** Peripheral nerve soluble esterases are spontaneously reactivated after inhibition by paraoxon: implications for a new definition of neuropathy target esterase. *Revista: Chem.-Biol. Interactions*, Volum: 119-120, pàgines541-550, any:1999, i'index d'impacte :1,887.
- **Autors:** Estévez J, García-Pérez AG, Barril J, Pellín MC, Vilanova E. **Títol:** The inhibition of the high sensitive peripheral nerve soluble esterases by mipafox. A new mathematical processing for the kinetics of inhibition of esterases by organophosphorus compounds. *Revista: Toxicol. Lett.*, Volum: 151, pàgines: 171-181, any:2004, index d'impacte: 2,571.

18. Autor: Adolfo Ginés García Pérez. **Any:** 2005 **Títol:** Interacción in vitro e in vivo de carboxilesterasas solubles de nervio periférico y suero con compuestos inductores y promotores de neuropatía. **Director:** José Barril Antuña; Eugenio Vilanova Gisbert.

- **Autors:** García-Pérez AG, Barril J, Estévez J, Vilanova E. **Títol:** Properties of phenyl valerate esterase activities from chicken serum are comparable with soluble esterases of peripheral

nerves in relation with organophosphorus compounds inhibition. Revista: Toxicol. Lett., Volum 142, pàgines:1-10, any: 2003. Index d'impacte: 2,224.

GRUP CSIC. IDIBABPS Barcelona

Cristina Suñol Esquirol

Coral Sanfeliu

Rosa Cristofol

Resum Resultats

Aquest Grup pertany a la xarxa CIBER (2006)

Total professors docents del programa + possibles directors de tesis = 3

Tesis dirigides = 3

Total articles publicats derivats de les tesis = 6

Tots els components han participat i participen en el Programa de Doctorat Neurotoxicologia y Psicofarmacologia amb Menció de Qualitat del Ministerio des de 2004 renovada a 2005 i 2006

19. Autor: Elena Fonfría Subirós **Any:** 04-12-2002. **Títol:** Mecanismes de neurotoxicitat in vitro dels compostos de mercuri i pesticides organoclorats: alteracions en la neurotransmissió per aminoàcids.

- **Autors:** Elena Fonfría, M. Teresa Vilaró, Zoila Babot, Eduard Rodríguez-Farré and Cristina Suñol. **Títol:** Mercury compounds disrupt neuronal glutamate transport in cultured mouse cerebellar granule cells. Revista: *J Neurosci Res* 79, 545 – 553 (2005)
- **Autors:** Fonfría E., Daré E., Benelli M., Suñol C., Ceccatelli S. **Títol:** Translocation of apoptosis-inducing factor in cerebellar granule cells exposed to neurotoxic agents inducing oxidative stress. Revista: *Eur J Neurosci*, 16, 2013-2016 (2002)
- **Autors:** Fonfría E., Rodríguez-Farré E., Suñol C. **Títol:** Mercury interaction with the GABA_A receptor modulates the benzodiazepine binding site in primary cultures of cerebellar granule cells. Revista: *Neuropharmacology* 41, 819-833 (2001)

20. Autor: Zoila Babot Riera. **Any:** 2006 **Títol:** Implicació dels sistemes glutamatèrgic i GABAèrgic en la mort per excitotoxicitat en cultius de cèl·lules granulars de cerebel. Alteracions d'aquests sistemes pel contaminant orgànic persistent dieldrin.

- **Autors:** Babot Z., Cristòfol RM, Suñol C. **Títol:** Excitotoxic death induced by released glutamate in depolarised primary cultures of mouse cerebellar granule cells is dependent on GABA_A receptors and niflumic acid-sensitive chloride channels. Revista: *Eur J Neurosci* 21, 103 - 112 (2005)
- **Autors:** Ursula Sonnewald, Elisabeth Olstad, Hong Qu, Zoila Babot, Rosa Cristòfol, Cristina Suñol, Arne Schousboe, Helle Waagepetersen. **Títol:** First direct demonstration of extensive GABA synthesis in mouse cerebellar neuronal cultures. Revista: *J. Neurochem* 91, 796 803 (2004)

19. Autor: Iolanda Vendrell Monell. **Any:** 2006. **Títol:** Evaluación y desarrollo de modelos in vitro para la predicción de neurotoxicidad. Aproximación proteómica a la neurotoxicidad inducida por metilmercurio.

- **Autors:** Vendrell I, Carrascal M, Vilaró MT, Abián J, Suñol C. **Títol:** Cell viability and proteomic analysis in cultured neurons exposed to methylmercury. Revista: *Hum Exper Toxicol* (en premsa, 2006)

GRUP UNIVERSITAT DE BARCELONA

Jordi Llorens (UB)

Aquest professor ha participat i participen en el Programa de Doctorat Neurotoxicologia y Psicofarmacologia amb Menció de Qualitat del Ministerio des de 2004 renovada a 2005 i 2006

20. Autor: Ana Seoane Suárez. **Any:** 2002 **Títol:** Muerte celular, respuestas fisiológicas y déficits funcionales inducidos por nitrilos neurotóxicos en la rata. **Director:** Jordi Llorens Baucells **Clau:** Tesis Doctoral. **Menció doctorat europeu.**

Publicacions derivades

- **Autors:** Seoane, A.; Espejo, M.; Pallàs, M.; Rodríguez-Farré, E.; Ambrosio, S.; Llorens, J. **Títol:** Degeneration and gliosis in rat retina and central nervous system following 3,3'-iminodipropionitrile exposure. **Revista:** Brain Research, volum: 833, pàgines: 258 – 271, any: 1999, índex d'impacte: 2.389.
- **Autors:** Seoane, A.; Demêmes, D.; Llorens, J. **Títol:** Pathology of the rat vestibular sensory epithelia during subchronic 3,3'-iminodipropionitrile exposure: hair cells may not be the primary target of toxicity. **Revista:** Acta Neuropathologica, volum: 102, número: 4, pàgines: 339 – 348, any: 2001, índex d'impacte: 2.503.
- **Autores:** Seoane, A.; Demêmes, D.; Llorens, J. **Títol:** Relationship between insult intensity and mode of hair cell loss in the vestibular system of rats exposed to 3,3'-iminodipropionitrile. **Revista:** Journal of Comparative Neurology, volum: 439, pàgines: 385-: 399, any: 2001, índex d'impacte: 3,400.
- **Autors:** Seoane, A.; Demêmes, D., Llorens, J. **Títol:** Distal effects in a model of proximal axonopathy: 3,3'-iminodipropionitrile causes specific loss of neurofilaments in rat vestibular afferent endings. **Revista:** Acta Neuropathologica, volum: 106, pàgines: 458-470, any: 2003, índex d'impacte: 2.503.
- **Autors:** Seoane, A.; Llorens, J. **Títol:** Extruding auditory hair cells in rats exposed to subchronic 3,3'-iminodipropionitrile. **Revista:** Environmental Toxicology and Pharmacology, volum: 19, pàgines: 571- 574, any: 2005, índex d'impacte: 1,253.
- **Autors:** Seoane, A.; Apps, R.; Balbuena, E.; Herrero, L.; Llorens, J. **Títol:** Differential effects of trans-crotonitrile and 3-acetylpyridine on inferior olive integrity and behavioural performance in the rat. **Revista:** European Journal of Neuroscience, volum: 22, pàgines: 880- 894, any 2005, índex d'impacte: 3.820.

RESUM PROFESSORS EXTERNS A LA URV

Total professors docents del programa + possibles directors de tesis = 13

Tesis dirigides = 11

Tesis amb doctorat Europeu = 1

Total articles publicats derivats de les tesis = 24

RESUM GENERAL, PROFESSORS URV I NO URV

Tesis doctorals dirigides = 23

Doctorat Europeu = 2

Publicacions derivades = 67

Total professors possibles directors de tesis = 34

Professors amb trams vigents = 26*

Percentatge de Professors doctors : 100%

*** Els professors que no tenen tram docent actiu és degut a què el tipus de contracte (associats) no els permet demanar-lo, però compleixen criteris de qualitat i productivitat per obtenir-los.**

B. JUSTIFICACIÓ I VIABILITAT

B. 1. Justificació dels programes oficials de postgrau

1.- Justificació i objectius generals del programa

L'OMS, a través del seu Projecte sobre Polítiques i Plans de Salut Mental (http://www.who.int/mental_health/policy/mhpp_brochure_spanish.pdf) fixa, entre d'altres, els següents punts:

-Integrar la formació sobre les qüestions relacionades amb la salut mental en els programes d'estudis universitaris i de postgrau dels professionals de la salut i la salut mental, inclosos els de l'atenció primària.

-Ofertir programes d'estudis universitaris i de postgrau actualitzats i basats en dades científiques, conformes a les prioritats definides en les polítiques.

La salut mental està ocupant un lloc cada vegada més important en el context de les malalties que afecten l'ésser humà. Les malalties psiquiàtriques són responsables de gran part de la despesa del Sistema Nacional de Salut i motiven, en bona mesura, l'actual creixement de baixes laborals. Els mecanismes etiològics dels trastorns importants que motiven aquesta despesa sanitària com l'esquizofrènia, depressions, autisme, etc. són actualment poc coneguts.

La investigació més recent mostra que tant la genètica com l'ambient fan una funció important en l'aparició d'aquests quadres psicopatològics. En aquest sentit, és notori el gir que s'està donant en aquest camp els darrers 5-10 anys. A més de la possibilitat del diagnòstic psiquiàtric basat en proves objectives, l'estudi de la interacció entre el genoma humà i l'ambient en psiquiatria permetrà que els tractaments psiquiàtrics siguin molt més eficaços ja que es personalitzaran. Creiem que la societat en aquest sentit exigeix de forma cada vegada més clara una psiquiatria científica.

Per altra banda, la Neurotoxicologia té un paper rellevant en la nova legislació europea de substàncies químiques que serà aprovada a finals de 2006, (sistema REACH, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st07/st07524.en06.pdf>), una gran part de la responsabilitat en l'avaluació de riscos de la producció, emmagatzematge, transport i utilització de les substàncies químiques recau sobre les pròpies empreses productores. De manera que és previsible que a curt termini apareguin nous perfils professionals caracteritzats per experts en l'anàlisi toxicològic a diferents nivells (experimental, clínic, epidemiològic, etc). La neurotoxicologia, com especialització multidisciplinària de la toxicologia, es veurà afectada de la mateixa manera. Aquests nous professionals podran canalitzar la seva labor a través de diferents vies: directament en els laboratoris de les empreses productores (empreses farmacèutiques, químiques, etc), en empreses consultores especialitzades, centres d'investigació públics i privats, etc. Des d'aquesta perspectiva, per tant, és essencial que s'estableixin programes de postgrau, com el present, que responguin a aquestes noves necessitats d'especialització interdisciplinària que permetin respondre als nous reptes que afrontem

Per tant, considerem que aquest postgrau respon a les necessitats formatives actuals de la Societat i s'emmarca en els àmbits prioritaris de la Comunitat Econòmica Europea.

2.- Referent de l'estructura curricular del programa

Aquest es un nou POP amb un únic màster que conté competències específiques nuclears sobre les quals es poden desenvolupar o articular altres màsters en un futur. En l'actualitat, els alumnes del POP que cursin el Màster en Salut Mental, Psiquiatria Neurotoxicologia i Psicofarmacologia, adquiriran formació especialitzada nuclear en metodologia de la recerca, conceptes generals bàsics i coneixements específics en Neurotoxicologia, Psicofarmacologia o Psiquiatria que els permetran realitzar el doctorat en un dels tres perfils definits en l'itinerari curricular.

El Màster proposat dins del POP s'articula a partir de dos programes de doctorat previs, el de Neurotoxicologia i Psicofarmacologia -programa de doctorat amb Menció de Qualitat del MEC- i el de Psiquiatria Genètica i Ambiental. Aquestes dues ofertes formatives prèvies divergents en els aspectes més específics contenen amb diversos punts comuns en la oferta formativa nuclear i bàsica. Per aquest motiu la unió de recursos (humans i materials) provenint dels dos programes previs han permès generar una oferta formativa àmplia i de qualitat que assegura una bona formació en qualsevol dels tres itineraris curriculars proposats. Alhora, aquesta proposta comú ha de permetre una major multidisciplinarietat així com una major facilitat per la col·laboració docent i en recerca dels principals grups que generen la proposta.

A nivell Europeu existeixen propostes similars en les que agrupades sota el títol de postgrau en Salut Pública o Salut Mental, ofereixen diferents màsters o cursos de formació tant orientats a la recerca com a la professionalització. Actualment creiem oportú al menys fins que la nova definició del mapa de graus no quedi establerta en el nostre país no generar nous perfils (mixtes/professionalitzadors) i consolidar l'oferta formativa actual.

A continuació presentem algunes adreces web on es pot trobar informació de diferents estudis de Postgrau a nivell internacional, que sota el títol genèric de Salut Mental o Ciències de la Salut o Salut Pública ofereixen programes de formació diversos orientats a la salut mental, a la toxicologia o altres.

Jhons Hopkins <http://www.jhsph.edu/dept/mh/degrees/mhs/> , dins del programa oferta itinerari específic en salut mental.

University of Connecticut http://publichealth.uconn.edu/acprgms_mph_overview.php , aquest master presenta una gran interrelació entre la salut mediambiental i les ciències de la conducta.

Karolinska Institutet <http://ki.se/ki/jsp/polopoly.jsp?d=11072&a=22228&cid=11074&l=en> dins d'un programa genèric en Salut Pública oferta programes en salut mental, en neurociències bàsiques (canals iònics i conducta) o en salut ocupacional.

(Interrelacions entre els màsters oferts dins el programa).

L'estructura curricular en sí queda en l'actualitat descrita en el propi màster que es presenta. Només es proposa un màster que oferta diferents itineraris que comparteixen cursos generals, com la metodologia de la recerca i cursos específics. Alhora, l'optativitat, sobretot en els aspectes d'avaluació i de tècniques, es compartida en els diferents itineraris contribuint d'aquesta manera a l'aprofitament de recursos i a la millora de qualitat i l' oferta en els tres itineraris.

(Justificació de l'estructura.)

B. 2. Justificació i viabilitat dels màsters

B.2.1.- Justificació de l'adequació als criteris de programació universitària

1. Màster en salut mental : psiquiatria, neurotoxicologia i psicofarmacologia

Dins l'oferta formativa global de la Universitat, valorem que aquest Màster és específic pel contingut teòric integrat i el perfil d'investigació a qui va dirigit. En aquest sentit creiem que encaixa en l'estratègia d'oferta universitària d'especialització en línies de recerca específiques ja que no hem trobat en l'actual oferta de Màsters oficials un programa similar.

Els trastorns mentals són responsables d'un nombre creixent de problemes de salut en el món. La investigació en aspectes com el diagnòstic, l'etiologia i el tractament d'aquests trastorns és necessària per a la prevenció, al desenvolupament de noves tècniques de diagnòstic i la intervenció, així com per a la millora de les actualment existents.

En la salut de la ment hi intervenen factors endògens i factors exògens o ambientals. Entre els factors endògens o propis del cos humà hi figura un paper molt important el component genètic. En el cas de les malalties psiquiàtriques, en les darrers anys s'han descobert gens concrets directament involucrats en la resposta al tractament i en els perfils conductuals,. Entre els factors exògens o ambientals, l'estudi des elements neuro tòxics té en la societat industrial en la que vivim una gran importància. Finalment, donat que el remei per les malalties del cervell sovint és farmacològic, estudiar tant la variabilitat genètica a la resposata als fàrmacs com la resposta psicològica als fàrmacs és rellevant per a arribar a fer tractaments "a la carta" és a dir en funció de la biologia de cada subjecte.

Aquest Màster de Recerca se centra en l'adquisició de la competència d'investigació en el camp de la Salut Mental amb especialització en els camps de psiquiatria, Neurotoxicologia i Psicofarmacologia. Aquest programa interdepartamental (Psicologia, Medicina i Cirurgia, i Ciències Mèdica Bàsiques) va dirigit a llicenciats amb bon expedient acadèmic que desitgen continuar els seus estudis en un postgrau que els prepara per a una futura carrera en el camp de la investigació en salut mental. L'oferta d'itineraris i assignatures permet a l'estudiant conèixer les teories i models científics més actuals en els diferents camps així com adquirir experiència en una varietat de mètodes d'investigació relacionats. La competència en investigació proporcionada pel Màster inclou també l'estímul de la introspecció i de l'actitud crítica científica a través de la participació activa de l'alumne en debats, presentacions i discussió de bibliografia científica. La possibilitat d'estendre la competència en investigació que adquireixin els estudiants d'aquest màster mitjançant la realització de tesis doctorals es promoció a través del professorat que participa en línies d'investigació consolidades i oficialment reconegudes.

Per altra banda, la Neurotoxicologia és un dels camps més actius en toxicologia i requereix un conjunt de coneixements propis de les neurociències i alhora de la pròpia toxicologia. La no existència de programes formatius en aquest camp és un bon motiu per convertir aquest programa en un referent internacional i alhora afavorir la possibilitat de convertir-lo en un programa Europeu en un futur pròxim. En aquest sentit, el grup de Toxicologia i Salut

Mediambiental de la Universitat Rovira i Virgili és un dels grups més actius en el camp de la toxicologia a nivell nacional.

La proposta de Màster aquí presentada s'organitza entorn als actuals programes de Doctorat en Neurotoxicologia i Psicofarmacologia (Interuniversitari i amb Menció de Qualitat del MEC de del 2004-05) i el Programa de Doctorat de Psiquiatria Genètica i Ambiental, consolidant en forma de conveni les relacions establertes amb altres Universitats i aprofitant els recursos propis en quant a grups de recerca consolidats experts en diferents aspectes d'aquest programa. Així doncs, en aquest màster hi participen docents de Grups Consolidats o Emergents de la URV reconeguts pel SGR de la Generalitat de Catalunya:

Grups de Recerca Consolidats o Emergents (URV):

- Laboratori de Toxicología i Salut Mediambiental
- Grup d'Investigació en Psiquiatria
- Unitat d'Histologia i Neurobiologia
- Grup d'Alimentació, Nutrició, Creixement i Salut Mental
- Escalament de variables psicològiques i desenvolupament de qüestionaris

Per altra banda i d'acord amb l'experiència prèvia d'alumnes matriculats en els 2 programes de doctorat que originen aquesta proposta de màster podem constatar la viabilitat d'aquest. Per exemple, en la darrera edició del program de Doctorat de Neurotoxicologia i Psicofarmacologia (2006-08) tenim un total de 16 matriculats d'origen formatiu divers (psicòlegs, metges, farmaceutics, veterinaris...), i de diferents països (Egipte, Venezuela, Argentina), aquestes dades són similars a les obtingudes en edicions anteriors. Per altra banda el Doctorat en Psiquiatria i Genètica del bieni 2006-08 té una matrícula de 17 alumnes. Així donçensem que la proposta presentada té referents prèvis que avalen la seva viabilitat en quant a demanda formativa per part dels alumnes.

(La demanda actual i futura previsible de titulats i titulades amb determinades competències, ja sigui per a sortides professionals o bé per a sortides de recerca i transferència del coneixement i, d'altra banda, la demanda dels estudiants.)

En l'actualitat no hi ha un màster de referència a la URV de característiques similars, si que existeixen, com s'ha mencionat anteriorment, els acutals programes de doctorat en Neurotoxicologia i PSicofarmacologia i el Doctorat en Psiquiatria Genètica i Ambient. Però pensem que existeix prou massa crítica, experiència i coneixement per a què la trajectòria que fan possible la programació d'aquest màster multidisciplinar sigui exitosa.

Per altra banda el Pla Estratègic de Recerca de la URV té com a finalitat:

- Estendre i consolidar l'activitat de recerca de qualitat a tots els àmbits de coneixement (posicionament horitzontal).
- Fer més visibles els àmbits prioritaris de recerca, com a referents de formació universitària superior.

La biomedicina (de la qual la salut mental en forma part) és un àmbit estratègic de la recerca de la URV i, per tant, l'estructura curricular i les matèries d'aquest màster compleixen amb un dels paràmetres més importants en l'àmbit intern, que és l'alineament dels POPs amb el Pla Estratègic de Recerca de la URV.

Així mateix, un dels reptes principals als quals des de les universitats hem de donar resposta és l'establiment de nodes i xarxes d'excel·lència científica que s'estructuren per tenir presència i visibilitat estatal i en l'àrea europea de recerca. Reiterem que la nostra voluntat és que aquest Màster sigui l'embrió d'una xarxa de grups de recerca de diferents Universitats que, units sota un mateix eix formatiu, compleixi amb aquesta demanda de la declaració de Bolònia.

(L'especialització de la universitat en relació amb l'àmbit acadèmic del màster.)

B.2.2.- La viabilitat econòmica i financera

La implantació del màster proposat, fruit de la fusió de les propostes inicials (Màster en Neurotoxicologia i Psicofarmacologia i Màster en Psiquiatria i salut mental: genètica i ambient) comparteixen els mitjans materials i els recursos humans en cap cas suposant un increment de la despesa del Capítol 1. ja que cap de les propostes inicials ho requeria. A continuació es presenta la previsió de la Càrrega docent assumida per la URV i les altres univesitats / institucions participants.

CÀRREGA DOCENT PROGRAMA DE POSTGRAU

TOTAL PROGRAMA DE POSTGRAU

Crèdits-professor

Crèdits assumits per plantilla pdi dels departaments de la/les Universitat/s i/o instituts de recerca implicats en el programa

	Curs			Total
	1r	2n	1r / 2n (Optatives)	
Departaments URV				
DP	4,0	9,0	9,0	22,0
DCMB		5,0	11,0	16,0
DMC	14,0	10,0	3,0	27,0
DEQ		3,0	1,0	4,0
DBB		3,0	1,0	4,0
Total Departaments L	18,0	30,0	25,0	73,0
Altres institucions fora URV (*)				
Altres Universitats		3,0	28,0	31,0
Institut recerca			10,0	10,0
Altres ens/empreses/institucions			8,0	8,0
Total Extern URV		3,0	46,0	49,0
TOTAL	18,0	33,0	71,0	122,0

(*) En cas de què el programa es faci conjuntament amb altres universitats i/o instituts de recerca

ADDITIONAL

Crèdits-professor (adicional)

Crèdits no assumits per plantilla actual de pdi dels departaments i instituts de la URV o d'altres universitats/institucions i que caldrà cobrir amb noves contractacions (prof.associat, etc) o per personal no universitari (professionals externs, etc)

	Curs			Total
	1r	2n	1r / 2n (Optatives)	
Departaments URV				
Total Departaments URV				
Altres institucions fora URV (*)				
Altres Universitats				
Institut recerca				
Altres ens/empreses/institucions				
Total Extern URV				
TOTAL				

B.2.3.- La viabilitat d'infraestructures i de recursos materials dels màsters

Espais docents i específics per a l'aprenentatge

La Universitat Rovira i Virgili disposa dels recursos materials necessaris. En aquest sentit tant la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut (FMCS), com la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia (FCEP) i l'Hospital Psiquiàtric Universitari Institut Pere Mata (HPUIPM) tenen el nombre d'aules, seminaris, laboratoris i sales d'estudi que, tenint en compte el màxim d'alumnes previst, són adequades per al bon funcionament del Màster. Així mateix es disposa de recursos informàtics amb Internet per als alumnes. A destacar el fons bibliogràfic existent a l'Institut Pere Mata amb gairebé 10.000 llibres de psiquiatria.

El component semipresencial dels itineraris del màster en Neurotoxicologia i Psicofarmacologia simplifica la necessitat d'espais del mateix, quedant reduïdes pel tema d'aulari a una aula durant els divendres per la impartició de seminaris i una aula la darrera setmana de gener a Tarragona i la darrera setmana de febrer a Almeria. Les assignatures del mòdul 4 de Tècniques d'Investigació i Avaluació que inclouen pràctiques es realitzen en els propis laboratoris de recerca dels grups implicats. Per altra banda, com a necessitats específiques hem de contar amb l'estabulari de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut on es realitzaran part dels 4 crèdits pràctics de l'assignatura de Manipulació d'animals d'experimentació II (acreditada per la Generalitat de Catalunya). També i de forma puntual en una sessió de 2 hores per grup de 5 persones s'utilitzaran els espais de Microscopia del Servei de Recursos Científics de la Universitat Rovira i Virgili.

Per a l'itinerari de psiquiatria, els alumnes realitzaran les parts d'aprenentatge de l'entrevista diagnòstica SCAN, i l'aprenentatge dels mètodes d'avaluació en psiquiatria a les diverses unitats de què disposa l'HPUIPM.

En conjunt i respecte al nombre d'aules, comptem amb una aula a la FMCS, 2 aules a l'HPUIPM, 1 aula d'ordinadors a la FMCS i 4 espais d'ordinadors a l'HPUIPM.

(Si es considera necessari es pot aportar document annex)

Serveis i recursos tecnològics per a l'aprenentatge i per a l'assoliment i l'avaluació dels objectius o les competències que s'hagin decidit

Per la realització d'aquest Màster comptem amb el suport de la Unitat de Tecnologies de Suport a la Docència i Docència Virtual de la Universitat d'Almeria. Des d'aquesta Unitat es dona suport als docents per a la virtualització de les assignatures, encarregant-se de donar uniformitat als documents i penjar-los en l'espai virtual que en aquest cas utilitza la plataforma WEBCT. Així mateix des d'aquesta Unitat s'adeqüen els espais dedicats a discussió, chats, ..., d'acord amb les demandes dels docents. També des d'aquesta Unitat es dona accés des del propi domicili dels alumnes, tant de la UAL com de la URV, a les revistes a text complert contractades per la UAL. Mitjançant aquesta eina es recull la participació dels alumnes, la realització de treball o les respostes als qüestionaris en les dates que els professors han fixat.

Respecte als recursos materials, el centre disposa dels necessaris per poder implementar

amb garanties l'ensenyament. Tot i així, i considerant que anar cap a la convergència europea suposa redefinir tot el procés docent, en aquesta primera edició del programa de postgrau es pretén fer una primera avaluació d'aquesta adaptació per tal de poder garantir una millor qualitat i aplicació del procés de convergència en edicions posteriors.

Atès que la implantació en el curs 2007-08 d'aquest programa se superposa amb ensenyaments actualment ja establerts en les Facultats de Medicina i Ciències de la Salut, Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia i Unitats Docents de l'Hospital Psiquiàtric Universitari Institut Pere Mata, es compta amb els serveis i recursos tecnològics per a l'aprenentatge adequats per a la docència d'aquests ensenyaments. Així, totes les matèries poden ser cobertes en les instal·lacions dels laboratoris de docència i dels grups de recerca del campus Reus, els Serveis de Recursos Científics i Tècnics de la URV, la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut, la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia i la Unitat Docent de l'Hospital Psiquiàtric Institut Pere Mata, vinculat a la nostra Universitat.

Dins d'aquestes instal·lacions es compta amb:

- Aules de docència, seminaris dels departaments i de les biblioteques.
- Laboratoris de docència i de recerca de tots els centres.
- Eines de suport virtual del SRE (Servei de Recursos Educatius).
- Biblioteca del Campus Reus.

La biblioteca del Campus Reus que comparteixen el conjunt d'ensenyaments del campus disposa d'una superfície total de 792 m². Compta amb una sala de 776 punts de lectura. El fons bibliogràfic està format per més de 10500 monografies, 103 publicacions periòdiques en paper i aproximadament 4000 revistes electròniques de lliure accés, i més de 500 projectes de curs, a més d'altres materials com poden ser disquets, vídeos, revistes, etc. La biblioteca es reparteix en dues plantes de l'edifici destinat a aquest fi. Els serveis que ofereix el servei de biblioteca es detallen a continuació:

- Consulta lliure en sala
- Catàleg bibliogràfic en línia
- Catàleg en línia de les biblioteques públiques catalanes (inclou la UOC i la Biblioteca de Catalunya)
- Accés a la Biblioteca digital de Catalunya
- Bases de dades en xarxa (Current Contents, FSTA, INSPEC, etc.)
- Bases de dades monousuari (ISTP, CSIC, etc.)
- Connexió a Internet per consultes bibliogràfiques
- Préstec domiciliari del propi fons

La biblioteca de l'Institut Pere Mata de Reus disposa d'una superfície de 187,1 m². Compta d'una sala amb quatre ordinadors de consulta en sala, dos ordinadors portàtils, disposa d'un espai de 80 m² per conferències i formació als usuaris i d'una sala de 20m² per realitzar treballs en equip i reunions.

El fons bibliogràfic està format per més de 9.198 monografies, 25 publicacions periòdiques en format paper i altres materials com disquets, vídeos, dvd's, pòsters, revistes on-line, etc. El servei de biblioteca ofereix:

- Consulta lliure en sala
- Accés a la biblioteca digital de l'URV
- Bases de dades en xarxa (medline...)

- Bases de dades monousuari (CSIC, WknoSys...)
- Connexió a internet per a consultes bibliogràfiques
- Pàgina web interna per informar com accedir als recursos en tres subapartats: informació interessant (diccionaris on-line, novetats biblioteca, manual d'estil, etc), consultes biblioteca IPM-URV (com realitzar una recerca i com trobar els documents) i connexió lliure a internet)
- Préstec interbibliotecari.

A més, es compta amb els Laboratoris de Recerca dels grups implicats que permetran la realització i avaluació de les assinatures pràctiques. En aquests laboratoris hi ha l'equipament necessari per a les tècniques de les àrees de Genotipatge i Seqüenciació, Cultius cel·lulars, Expressió gènica, Histologia, Experimentació animal i el Banc de Mostres Biològiques.

(Si es considera necessari es pot aportar document annex)

(Si es considera necessari es pot aportar document annex)

B.2.4.- El personal d'administració i serveis

Categoria	Nombre	Unitat d'adscripció
Tècnic de suport a la docència	1	Departament de Psicologia
Secretari Administratiu	1	Departament de Psicologia
Auxiliar administratiu	1	CRAMC. Departament de Psicologia
Administrativa	2	Dept de Medicina i Cirurgia FMCS, URV
Administrativa	2	Dept de Ciències Mèdiques Bàsiques, FMCS, URV
Administrativa	2	Institut Pere Mata.

C. L'AVALUACIÓ DE LA RELLEVÀNCIA I DE LA PLANIFICACIÓ ACADÈMICA

MÀSTER EN PSIQUIATRIA, NEUROTOXICOLOGIA I PSICOFARMACOLOGIA

C.1. El programa de formació. Resultats esperats del màster

C.1.1 El perfil de formació

Definició dels objectius de formació del màster: el perfil de competències a assolir per l'estudiantat (resultats esperats)

Relació de les competències específiques: coneixements, habilitats (<i>saber i saber fer</i>) que s'esperen dels graduats/es.	Relació de les competències transversals: treball en equip, comunicació, resolució de problemes, etc.
A1-Compendre en profunditat el principis bàsics en que es fonamenta la neurotoxicologia i la psicofarmacologia. A2-Dominar les bases per comprendre els mecanismes d'acció de les substàncies neurotòxiques (tòxics ambientals, drogues d'abús i fàrmacs) A3-Compendre i definir els sistemes neurals i estructures implicades en la conducta normal i patològica A4-Identificar els factors biològics i ambientals que incrementen la vulnerabilitat dels subjectes als neurotòxics A5-Compendre les diferències biològiques i psicològiques al llarg del cicle vital A6-Tenir habilitats per formular hipòtesis dissenyar experiments i aplicar la metodologia estadística adequada en cada cas: A7-Seleccionar i aplicar els dissenys d'investigació, els procediments per formular i contrastar hipòtesis i la interpretació de resultats en els estudis de neurotoxicologia i/o Psicofarmacologia A8-Ser capaç de jutjar els riscos derivats de l'exposició/us de neurotòxics i psicofàrmacs. A9-Ser capaçs d'identificar els factors ambientals susceptibles d'alterar la conducta de l'organisme, i valorar els riscos derivats de la exposició a substàncies neuroactives (neurotòxics i psicofàrmacs) A10-Saber interpretar situacions relacionades amb la salut mental la genètica i l'ambient. A11- Planificar, executar i explicar experiments i saber informar-se en l'àmbit de la salut mental	• B1. Creativitat. Desenvolupar idees i projectes originals • B2. Treballar autònomament amb iniciativa • B3. Flexibilitat. Disponibilitat per a l'adaptació en ambients canviants • B4. Resoldre problemes de manera efectiva • B5. Transferibilitat. Aplicar coneixements i habilitats en entorns nous o no familiars i en contextos multidisciplinars relatius a la seva àrea específica • B6. Actuar amb un esperit crític i responsable • B7. Considerar l'ètica i la integritat intel·lectual com a valors essencials a la pràctica professional • B8. Autoestima professional. Compendre el valor del propi coneixement i del seu impacte a la societat/comunitat • B9. Disponibilitat a la participació compromesa en la vida social • B10. Lideratge • B11. Treballar en equip i gestionar equips • B12. Asertivitat. Comunicar de manera clara i sense ambigüitats tant a audiències expertes com no expertes • B13. Aprendre a aprendre • B14. Planificació i organització • B15. Promoure una actitud orientada a la motivació per la qualitat • B16. Sensibilitat pel medi ambient • C1. Domini de l'expressió i la comprensió del/s idioma/es estrangers per al desenvolupament professional derivat del curs del màster. • C2. Ús de les eines específiques de TIC per al desenvolupament professional derivat del curs de postgrau • C3. Desenvolupament d'una perspectiva global

A12-Saber emprar la bibliografia científica A13-Tenir la capacitat per emprar els coneixements, destreses i habilitats anteriors per elaborar un projecte de recerca A14-Estar actualitzat pel que fa als coneixements en clínica, diagnòstic, fenotips alternatius, factors de risc ambiental i genètica, així com dels procediments metodològics que permeten l'estudi i avaluació d'aquests camps en l'esquizofrènia, trastorns afectius, trastorns de personalitat, autisme i demències. A15- Identificar i investigar, de forma autònoma o original, problemes susceptibles d'ésser resolts mitjançant estudis de psiquiatria genéticoambiental. A16- Desenvolupar projectes d'investigació de psiquiatria mitjançant disseny d'estratègies eficaces per abordar els problemes identificats així com per planificar i executar els projectes d'investigació requerits. A17- Dominar i aplicar tècniques: instruments per a la recollida i anàlisi de dades qualitatives de psiquiatria A18-Desenvolupar habilitats per a l'ús de programes informàtics per a la investigació qualitativa dels trastorns mentals.	del món en l'àrea específica on s'ubica el màster. • C4. Desenvolupament d'habilitats informacionals. • C5. Gestió del temps per al desenvolupament acadèmic i professional. • C6. Desenvolupament de processos d'incorporació al món del treball (compte d'altres i/o empreneduria)
---	---

C.1.2 La justificació i referents del perfil del títol

Descripció de les fonts d'evidència que justifiquen el nivell, orientació i equivalència/transportabilitat del màster

El Màster que es presenta s'adequa en objectius i continguts al nivell de postgrau europeu, ja que el perfil de competències dels titulats estan dissenyats conforme els descriptors de Dublín, que enuncien les expectatives relacionades amb les habilitats i competències del titulats al finalitzar cada cicle dels establerts pel Procés de Bolònia. En concret, aquestes estan detallades com a competències tipus B, transversals. A més, les competències transversals generals també s'han tingut en compte en la descripció de les assignatures del màster, incorporant-les als objectius d'aprenentatge de les assignatures.

El present Màster s'adequa en objectius i continguts al nivell de postgrau europeu. A més la qualificació final tindrà en compte:

- L'adquisició de coneixements, habilitats i mètodes de recerca del camp de la Psiquiatria, Neurotoxicologia i la Psicofarmacologia
- La capacitat per dissenyar i posar en pràctica projectes de recerca amb el suficient rigor científic com s'haurà de demostrar en el seu treball de recerca que haurà de complir el requisit de poder ser publicable en revistes d'àmbit internacional.
- La seva capacitat crítica amb el seu treball i el treball dels altres
- La capacitat per integrar-se en grups de treball
- La capacitat per transmetre els coneixements a la comunitat científica i acadèmica

D'acord amb el llibre verd de la comunitat Econòmica Europea (UE) publicat en data del 14 del 10 del 2005, la salut mental de la població europea es un element important en la consecució de alguns dels objectius estratègics que la UE té fixats, com són tornar a col·locar a Europa en la via de la prosperitat, mantenir el compromís europeu amb la solidaritat i la justícia social i aportar beneficis tangibles a la qualitat de vida dels ciutadans Europeus. La salut mental esta condicionada per múltiples factors, entre ells els de caràcter biològic (per exemple, els factors genètics o el fet de pertànyer a un o altre sexe), i els ambientals individuals (experiències personals), familiars, socials, econòmics i mediambientals. La salut Mental i en particular la Psiquiatria són per tant un camp d'interés en el marc de la comunitat.

Descripció de l'anàlisi que s'ha realitzat de programes similars a Europa o a d'altres països (*benchmarking*).

En gairebé totes les Universitats internacionals Europees i d'altres a Estats Units i Canadà i també en altres països proposen màsters en Salut Mental. La majoria d'aquests oferten perfils de recerca i professionalitzadors, però també al igual que el que es presenta en aquesta proposta hi ha Màsters amb perfils exclusius de recerca en aquest àmbit. El Kings College de Londres, <http://www.kcl.ac.uk/pg/choosing/new2006.html>, conté una oferta formativa àmplia en la que s'inclouen els estudis en psiquiatria i genètica, els diferents màsters presenyen similituds amb el perfil ofertat de psiquiatria, per exemple el Màster en Psiquiatria social, genètica i del desenvolupament. Aquest màster compren el primer any dels quatre necessaris per a realitzar el doctorat. El programa aporta coneixements per a dur a terme investigacions en la interfície entre la psiquiatria social, la genètica i la del desenvolupament, i promou l'actitud per a la recerca interdisciplinària i col·laborativa.

En gairebé totes les universitats Europees, Estats Units, Canadà i a nivell Mundial, existeixen Masters i/o programes de postgrau en Toxicologia que es complementen amb mòduls específics de Neurotoxicologia i /o Psicofarmacologia. En les següents adreces es poden consultar alguns dels programes oferts des de prestigioses universitats d'Estats Units i Anglaterra.

<http://www.uku.fi/farmasia/fato/english/toxicology.shtml>
<http://www.uams.edu/pharmtox/toxicology/>

Contrasta però en aquesta oferta en Toxicologia la no existència en el mercat de programes específics en Neurotoxicologia quan aquest és un dels camps més actius en Toxicologia i requereix un conjunt de coneixements propis de les Neurociències i de la pròpia Toxicologia. La no existència de programes formatius en aquest camp és un bon element per convertir aquest programa en un referent internacional i alhora afavoreix la possibilitat de convertir-lo en un programa Europeu.

El perfil proposat és innovador i respon a una necessitat social. Així per exemple segons dades publicades per la Environmental Protective Agency (EPA/630R-95/001F, April 1998) a Estats Units s'importen, manufacturen o processen aproximadament unes 65000 substàncies anuals, xifra que s'incrementa cada any. La majoria dels materials d'ús comercial no han estat testats quant al seu potencial neurotòxic. S'estima que un 28% de les substàncies químiques podrien ser neurotòxics. En l'àmbit ocupacional l'exposició a neurotòxics està dins de les 10 primeres causes que generen malalties laborals, amb el consegüent cost personal, social i laboral (EPA/630R-95/001F, April 1998). Podríem afirmar

que la neurotoxicitat dels diferents compostos químics ha estat un dels aspectes menys estudiats dins de la toxicologia.

El Màster proposat combina 4 aspectes importants, la psiquiatria, la genètica, la neurotoxicologia i la psicofarmacologia. Tots ells ajuden a una millor comprensió dels trastorns mentals des de les seves bases genètiques fins a les influències socials i mediambientals que intervien com a factors determinants o de vulnerabilitat en la pròpia gènesi dels trastorns.

C.1.3 El perfil i criteris d'accés al programa de formació

Les dades corresponents a aquest apartat s'han de complimentar en l'apartat A. 2 d'aquest protocol, referent a les dades d'admissió.

C.2. El pla d'estudis: de l'estructura i la seqüència del currículum al pla docent

C.2.1. L'estructura i la seqüència curricular

En el cas de proposar itineraris o especialitats, s'haurà d'assenyalar amb claredat la seva justificació així com els requisits acadèmics per al seu reconeixement.

El programa del Màster en Salut Mental: Psiquiatria, Neurotoxicologia i Psicofarmacologia, consta de 60 crèdits ECTS repartits en 1 anualitat (excepte en el cas que l'alumne tingui una dedicació a Temps Parcial, que podrà realitzar 30 crèdits el primer any i 30 crèdits el segon any). S'estructura en 4 mòduls propis del master que agrupen cursos de diferents característiques. Es presenten assignatures obligatòries que es consideren fonamentals per al perfil formatiu, i assignatures optatives que permeten adaptar el currículum al perfil de l'alumne, que bàsicament serà un perfil de recerca bàsica o bé un perfil de recerca aplicada. Es preveu un apartat pràctic per a la realització del treball d'investigació, aquest apartat pràctic és imprescindible per assegurar la qualitat i la capacitat dels futurs professionals.

Descripció dels diferents itineraris previstos al màster: itinerari de recerca, itinerari professionalitzador o itinerari acadèmic/mixt.

El Màster orientat a la recerca que proposem presenta 3 itineraris: Itinerari en Neurotoxicologia, Itinerari en Psicofarmacologia i l'itinerari en Psiquiatria genètica. A l'hora els alumnes es poden especialitzar en recerca bàsica o aplicada. Per cada itinerari queden definides les assignatures obligatòries a cursar (veure taula itineraris curriculars pag. 56-57). D'acord amb l'origen formatiu de cada alumne es defineixen les assignatures a cursar del bloc anivellador (taula itineraris curriculars).

Denominació dels mòduls, nombre de crèdits per a cadascun d'ells i descripció del seu contingut.

L'alumne ha de cursar un mínim de 60 crèdits ECTS per obtenir el títol de màster

1. Mòdul d'anivellació (7 ECTS)

Aquest mòdul presenta els continguts bàsics necessaris per anivellar els coneixements dels estudiants que provenen de diferents llicenciatures.

a) Neuroanatomia (3 ECTS)

Dóna a conèixer les diferents estructures i sistemes neurals implicats en les funcions del sistema nerviós. Ofereix una visió de les tècniques de Neuroimatge per a l'estudi morfològic i funcional del sistema nerviós

b) Neurobiologia i Neurofisiologia (4 ECTS)

Estudia els coneixements actuals dels mecanismes i fenòmens que tenen lloc durant l'establiment, consolidació, remodelació i funcionament de les connexions sinàptiques que permeten la comunicació intercel·lular ràpida i que són la base de l'organització del sistema nerviós. Així mateix, ofereix una visió dels últims avenços en l'anàlisi de l'activitat electrofisiològica de diferents grups neuronals i la seva relació amb la conducta de l'organisme.

2. Mòdul continguts i habilitats específic (32 ECTS).

Aquest mòdul aporta els coneixements nuclears sobre els quals l'alumne haurà de treballar al llarg de tot el Màster. L'obligatorietat de les matèries la determinarà l'itinerari curricular escollit.

a) Dissenys d'investigació i anàlisi de dades (4 ECTS).

És una assignatura d'introducció al mètode científic i al disseny experimental. Ofereix els coneixements bàsics en la metodologia estadística a aplicar en els estudis experimentals i correlacionals. Es tracta que l'alumne conegui i sigui capaç d'aplicar a nivell d'Usuari, les diferents eines estadístiques i pugui comprendre les dades derivades d'aquests dissenys.

b) Bases de la Neurotoxicologia (10 ECTS)

Aquesta assignatura dóna coneixements bàsics en toxicologia (toxicocinètica i biotransformació) i presenta al Sistema Nerviós com a diana de tòxics mediambientals, la seva vulnerabilitat estructural i funcional així com els principals agents neuroactius. Aporta informació dels organismes nacionals i internacionals reguladors, i de bases de dades específiques i cercadors en toxicologia

c) Bases de la Psicofarmacologia (10 ECTS)

Aquesta assignatura dóna coneixements bàsics en psicofarmacologia. Revisa els principals grups de psicofàrmacs i drogues d'abús per entendre els canvis neuroadaptatius derivats d'aquestes exposicions. Es tracta de conèixer: els efectes conductuals a curt i llarg termini de les drogues d'abús; i conèixer els principals psicofàrmacs i els mecanismes d'acció relacionats amb les seves accions terapèutiques.

d) Avenços en psiquiatria (5 ECTS).

Aquesta assignatura proporcionarà a l'alumne informació i el farà treballar per a consolidar i ampliar conceptes en la psiquiatria enfocada a la recerca. Es tracta de conèixer els últims estudis sobre les bases etiopatogèniques de l'esquizofrènia i psicosi, depressió, trastorns de personalitat, autisme i demències.

e) Psiquiatria genètica (3 ECTS).

Aporta coneixements de conceptes i de punts on trobar informació sobre la genètica aplicada al camp de la psiquiatria. Es treballa de forma global i també específicament per patologies (esquizofrènia, autisme, demències trastorns de la conducta etc.).

3. Mòdul optatiu fonamental (27 ECTS)

a) Neurotoxicologia del Desenvolupament (3 ECTS)

Introdueix conceptes d'embriologia general, desenvolupament del sistema nerviós, períodes crítics i efectes a llarg termini de l'exposició a substàncies neurotòxiques durant el desenvolupament

b) Avaluació de riscos (3 ECTS)

Bases i principis generals per a la realització de la valoració de riscos a diferents agents tòxics. El curs consta d'un apartat pràctic per a la realització de casos pràctics en avaluació de riscos tòxics

c) Identificació i validació de dianes en el procés de descobriment de fàrmacs (3 ECTS)

Curs aplicat de la recerca en Psicofarmacologia. Els docents d'aquest curs son investigadors del departament I+D dels laboratoris Esteve. El curs presenta tots els passos a seguir en el procés d'identificació de dianes i validació d'aquestes en el context de la indústria farmacèutica.

d) Vulnerabilitat genètica, susceptibilitat i diferències individuals a substàncies neuroactives (3 ECTS)

Que els alumnes coneguin que l'efecte de les substàncies neuroactives és diferent en funció de la vulnerabilitat fenotípica i genotípica dels grups. Que els alumnes coneguin les tècniques per a l'estudi dels canvis en l'expressió gènica. Que els alumnes coneguin que també les influències ambientals (estresors pre i postnatals, entre d'altres) poden afectar a la vulnerabilitat a les substàncies neuroactives.

e) Epidemiologia i salut pública (3 ECTS)

Conèixer i interpretar els estudis en epidemiologia aplicats a la neurotoxicologia i les drogodependències.

f) Alteracions neurocognitives de l'exposició o l'abús de substàncies neuroactives. (3 ECTS)

Es pretén que l'alumne obtingui els coneixements dels efectes produïts per les diferents substàncies neuroactives sobre les funcions cognitives, així com de les principals eines existents per a la valoració d'aquestes funcions. Al final d'aquest curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar un procediment experimental per la valoració i anàlisi dels possibles efectes produïts d'un tòxic sobre aprenentatge i memòria, planificació i sistemes inhibitoris.

g) Neurotoxicologia dels sentits especials i les funcions motores (3 ECTS)

Es pretén que l'alumne obtingui els coneixements dels efectes produïts per les diferents substàncies neuroactives sobre els sistemes sensorials i motors, així com de les principals eines existents per a la valoració d'aquests sistemes. Al final d'aquest curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar un procediment experimental per la valoració i

anàlisi dels possibles efectes produïts d'un tòxic sobre aquests sistemes.

h) Avaluació en psiquiatria (3 ECTS)

Es pretén que els alumnes aprenguin els diferents corrents i models en metodologia del psicodiagnòstic i avaluació en psicopatologia. Els alumnes coneixeran els criteris de qualitat en l'elecció i aplicació dels instruments d'avaluació. A través de l'aprenentatge en les principals unitats d'anàlisi en la psicopatologia coneixeran de manera teòrica i pràctica els principals instruments per patologies segons els criteris nosològics del DSM-IV TR.

i) Formació i entrenament en l'SCAN (3 ECTS)

La formació i entrenament en l'SCAN (Schedules for Clinical Assessment in Neuropsychiatry) consisteix en l'aprenentatge teòric-pràctic per part de l'alumne dels criteris rectors, clínics i diagnòstics, subjacents a l'instrument i de la metodologia necessària per a la seva aplicació. La capacitació i experiència s'obtenen finalment mitjançant exercicis en pacients reals.

4. Mòdul de Tècniques d'Investigació i Avaluació (Total de 26 ECTS).

a) Tècniques histològiques bàsiques (3 ECTS)

Donar a conèixer les tècniques clàssiques de tinció per a Sistema Nerviós Central i Perifèric així com altres tècniques més específiques. Introduir a l'alumne en el maneig del microscopi òptic convencional, el làser confocal i el microscopi electrònic

b) Valoració funcional del sistema nerviós (4 ECTS)

Donar a conèixer els components principals de la valoració neurològica rutinària, conductual i cognitiva. Presentar les principals eines per a la valoració neuropsicològica tant en adults com en infants.

c) Models experimentals in vitro i tècniques de neuroquímica (4 ECTS)

Formació en cultius cel·lulars, coneixements generals i cultiu de cèl·lules del teixits nerviós, per a la seva aplicació a l'estudi de la neurotoxicologia. Donar a conèixer les principals eines a nivell de laboratori que per a la investigació d'aspectes moleculars i saber aplicar algunes de les més freqüents. Proporcionar les eines necessàries perquè l'alumne sigui capaç de posar a punt tècniques en les que no ha treballat prèviament.

d) Models animals aplicats a l'estudi psicopatològic i de les funcions cognitives (4 ECTS)

Conèixer els principals models animals per a l'estudi de trastorns psicopatològics i les funcions cognitives. Al final del curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar un protocol de treball amb animals d'experimentació especificant el control de variables, la metodologia específica justificada, els objectius i el tractament estadístic de les dades.

e) Manipulació d'animals d'experimentació I (4 ECTS)

Formació en manipulació i experimentació animal. Per capacitar als futurs investigadors com usuaris d'animals d'experimentació. (necessari cursar mòduls I i II per obtenir l'acreditació)

f) Manipulació d'animals d'experimentació II (4 ECTS)

Formació en manipulació i experimentació animal. Per capacitar als futurs investigadors com usuaris d'animals d'experimentació. (necessari cursar mòduls I i II per obtenir l'acreditació)

l'acreditació.)

g) Tècniques d'anàlisi genètica (3 ECTS)

Aprenentatge teòric i pràctic de les tècniques que s'empren en els estudis genètics del camp de la psiquiatria contemplant tot el procés en el qual s'ha d'involucrar l'investigador, des de l'obtenció de la mostra fins l'anàlisi i interpretació dels resultats obtinguts. En l'aprenentatge teòric l'alumne coneixerà les bases moleculars en les quals es fonamenten les tècniques d'anàlisi genètica, les metodologies de què disposem en els laboratoris de recerca i altres metodologies "highthroughput" que estan en plataformes tecnològiques a disposició de la comunitat investigadora. En l'aprenentatge pràctic l'alumne serà capaç de dissenyar i realitzar les tècniques que abordem en el laboratori.

5. Mòdul Treball de recerca (30 ECTS). Obligatori

Incloure les dades a la taula 1

ITINERARIS CURRICULARS

	ECTS	ITINERARI 1 NEUROTOXICOLOGIA	ITINERARI 2 PSICOFARMACOLOGIA	ITINERARI 3 PSIQUIATRIA GENÈTICA
Mòdul I Anivellador • Neuroanatomia • Neurobiologia i Neurofisiologia	7 ECTS 3 4	Obligats mínim 3 ECTS en funció de la procedència. Llicenciats en Medicina, o Psicologia: Obligat Neurobiologia i Neurofisiologia Llicenciats en Farmàcia o Biologia: Obligat Neuroanatomia Llicenciats en Bioquímica, Química, Biotecnologia. Obligat Neurobiologia i Neurofisiologia, i Neuroanatomia Altres: A valorar per la comissió		
Mòdul II continguts i habilitats específic	32 ECTS	14 ECTS obligatori	14 ECTS obligatoris	12 ECTS obligatoris
Dissenys d'investigació i anàlisi de dades	4	• Obligatòria	• Obligatòria	• Obligatòria
• Bases de la Neurotoxicologia	10	• Obligatòria	• --	• -
• Bases de la Psicofarmacologia	10	• ----	• Obligatòria	• --
• Avenços en psiquiatria	5	• ----	• ----	• Obligatòria
• Psiquiatria Genètica	3	• ----	• ----	• Obligatòria
Mòdul III optatiu fonamental	27 ECTS	Obligats mínim 3 ECTS i optatius fins a 12 ECTS	Obligats mínim 3 ECTS i optatius fins a 12 ECTS	Obligats mínim 3 ECTS i optatius fins a 12 ECTS
• Neurotoxicologia del Desenvolupament	3			
• Avaluació de riscos	3			
• Identificació i validació de dianes en el procés de descobriment de fàrmacs	3	Recomanada per recerca aplicada		
Vulnerabilitat genètica, susceptibilitat i diferències individuals a substàncies neuroactives	3		Recomanada per recerca bàsica	
Epidemiologia i salut pública	3			
• Alteracions neurocognitives de l'exposició o l'abús de substàncies neuroactives	3	Recomanada per recerca aplicada		
• Neurotoxicologia dels sentits especials i les funcions motores	3		Recomanada per recerca aplicada	

Ref.: SPUP/U1211 N- POP/2007-2008/Protocol/lgb

• Avaluació en psiquiatria	3			Obligatòria/ o*
• Formació i entrenament en l'SCAN	3			Obligatòria/ o*
Mòdul IV Optatiu específic	26 ECTS	Optatius fins a 10 ECTS	Optatius fins a 10 ECTS	Optatius fins a 12 ECTS
• Tècniques histològiques bàsiques	3			
• Valoració funcional del sistema nerviós	4			
• Models experimentals in vitro i tècniques de neuroquímica	4			
• Models animals aplicats a l'estudi psicopatològic i de les funcions cognitives	4			
• Manipulació d'animals d'experimentació I	4			
• Manipulació d'animals d'experimentació II	4			
• Tècniques d'anàlisi genètica	3			
Mòdul V Treball de recerca	30	• Obligatori	• Obligatori	• Obligatori
TOTAL crèdits ECTS	122	60	60	60
* és obligatòria o una o l'altra en aquest itinerari				

La seqüència de les matèries al llarg del pla d'estudis

Organització de les assignatures:

Totes les assignatures d'un mateix mòdul s'iniciaran en la mateixa data.

Els Mòduls 1 i 2- Període lectiu 1r semestre. Començaran de forma simultània al Setembre.

Mòdul 1- Període lectiu de Setembre a Novembre

Mòdul 2- Període lectiu de Setembre a Desembre

Mòdul 3- Període 1r i segon semestre

Mòdul 4- 1r. i segon semestre. Període Lectiu Gener i Febrer (Totes aquelles assignatures amb pràctiques a desenvolupar a la Universitat Rovira i Virgili s'iniciaran al mes de Gener. Totes aquelles assignatures amb característiques pràctiques que es realitzin a la Universitat d'Almeria s'iniciaran el mes de el mes de febrer)

Mòdul 5- Període lectiu Gener – Juny, i en cas que l'alumne cursi el Màster a Temps parcial el període lectiu serà anual.

El llistat de possibles treballs de recerca es publicarà abans de que els alumnes es matriculin. L'alumne estarà tutoritzat pel professor responsable de la recerca i estarà obligat a la participació en els seminaris de recerca que es faran amb una periodicitat setmanal. Aquest treball haurà de reflectir la capacitat de l'alumne per aplicar els coneixements adquirits durant els cursos teòrics.

Els alumnes que tinguin una dedicació parcial al màster podran optar per matricular 30 crèdits el primer any i 30 crèdits(Mòdul 5: treball pràctic) el segon any.

En el cas d'activitats formatives a desenvolupar en altres centres o organismes col·laboradors s'haurà d'indicar els objectius i les condicions.

L'assignatura Identificació i validació de dianes en el procés de descobriment de fàrmacs compta amb pràctiques externes que es realitzaran a les Instal·lacions del Parc Científic de Barcelona en l'espai de I+D dels Laboratori Esteve.

C.2.2. L'enfocament del procés d'ensenyament-aprenentatge: l'activitat d'aprenentatge de l'estudiant

Descripció general de les activitats d'aprenentatge proposades als estudiants: tipologia i volum de treball

Els Mòduls I, II i III tenen un enfoc metodològic molt semblant amb la mesura que es busca la coherència en l'enfoc de la docència i en els mètodes d'avaluació, perquè l'alumne tingui una visió de coordinació de la proposta docent.

Concretament a nivell d'enfocament del procés d'ensenyament aprenentatge el desenvolupament serà semipresencial, en la mesura que el professor realitza la seva

docència a través d'un entorn virtual i estableix els mecanismes necessaris per impartir els continguts i desenvolupar les competències a través de:

- Activitats introductòries: Fòrum obert de presentació de professors i alumnes
- Metodologia Integrada: Aprenentatge basat en problemes
- Informació on-line. La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per a la realització de les diferents activitats.
- Sessions Magistral. La informació prèvia on-line es treballa amb l'ajuda del docent. És requisit haver entregat els treballs requerits per l'assistència a les sessions presencials.
- Xerrades presencials concentrades en una setmana i coincidint amb el període de pràctiques: es conviden els professors en el curs per tal de que expliquin les seves tasques en recerca .

Pel que fa al procés d'avaluació es segueixen els següents criteris i procediments:

L'avaluació serà continuada i s'establiran procediments de retorn i seguiment a l'alumne a través de l'entorn virtual de formació

Proves de desenvolupament (30%). L'alumne ha de desenvolupar, relacionar, organitzar i presentar els coneixements que té sobre la matèria.

Participació rellevant en els *fòrums* de discussió (30%)

Resolució de problemes (20%)

Altres (20%)

- Actitud crítica, capacitat per identificar problemes i organitzar-los
- Motivació per l'assignatura

Mòdul 4

Activitats

Informació general i continguts teòrics fonamentals. La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per a la realització de les diferents activitats.

Pràctica guiada de Laboratori (50%)

Elaboració de protocols i registres de laboratori .

Avaluació

L'avaluació serà continuada

Habilitats adquirides en les pràctiques: capacitat de generar un protocol de treball i aplicar-lo (40%)

Habilitats manuals en el laboratori (40%)

Altres (20%)

Actitud crítica, capacitat per identificar problemes

- Capacitat per organitzar-se
- Motivació per l'assignatura

Mòdul 5

Activitats

- Pràctica autònoma (60%)

- Pràctica guiada (40%)

Treball pràctic al Laboratori: Consistirà en la preparació d'un projecte de recerca d'acord amb la línia de recerca escollida: l'alumne haurà de fer una cerca bibliogràfica per la elaboració de la seva introducció al treball, i plantejar unes hipòtesis i objectius concrets així com plantejar-se una metodologia adient per assolir els objectius plantejats. Setmanalment

l'alumne es reunirà amb el seu tutor per tal de discutir els seus resultats i els seus dubtes. Mensualment l'alumne haurà de preparar una presentació oral per explicar el seu treball. Finalment haurà de presentar el projecte final per escrit (format projecte de recerca en anglès) i de forma oral.
Veure descripció completa per assignatures a la taula 1

Especificació de les característiques del pràcticum i/o del projecte final d'estudis, si n'hi ha, segons quina sigui l'orientació de l'estudi

El projecte final d'estudis consistirà en un treball de recerca que els alumnes hauran d'entregar per escrit en format article i hauran de defensar en públic. El llistat de possibles treballs de recerca es publicarà abans de que els alumnes es matriculin. L'alumne podrà escollir un màxim de 3 línies de recerca prioritzades (en el camp que desitgi), i s'haurà d'entrevistar amb els encarregats de les mateixes (tutors) per ser acceptat. El tutor decideix quins alumnes accepta en la seva línia de recerca. En una reunió conjunta de tutors s'assignaran als alumnes a les diferents línies i es publicarà el llistat d'assignacions. L'alumne estarà tutoritzat pel professor responsable de la recerca i estarà obligat a la participació en els seminaris de recerca que es faran en una periodicitat setmanal. Aquest treball haurà de reflectir la capacitat de l'alumne per aplicar els coneixements adquirits durant els cursos teòrics i en general es valorarà: la Capacitat de treballar en grup, iniciativa, organització i planificació de la feina, el rigor científic i l'aplicació dels coneixements adquirits en els mòduls cursats, les habilitat per cercar material bibliogràfic i escollir les dades rellevants, la capacitat per llegir i redactar en anglès i la capacitat per presentar de forma oral i escrita els resultats obtinguts

PLA ESPECÍFIC DE DESENVOLUPAMENT		
SELECCIÓ DE PROJECTE	L'alumne selecciona i ordena els projectes de pràctiques que més s'adeqüen als seus interessos. L'alumne s'haurà d'entrevistar amb el tutor de recerca per tal d'obtenir l'acceptació per treballar en la línia escollida	
RELACIÓ AMB EL TUTOR ACADÈMIC	L'alumne serà dirigit pel seu tutor acadèmic per tal de desenvolupar el projecte de recerca, com per redactar l'article científic i preparar l'exposició oral.	
DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE DE RECERCA	L'alumne ha de portar a terme el seu projecte invertint una mitjana de 900 hores. El desenvolupament ha d'implicar un aprofundiment teòric i recerca bibliogràfica, selecció del problema a treballar, plantejament d'hipòtesi, recollida i anàlisi de dades, i discussió dels resultats. L'alumne tindrà ocasió d'assistir als seminaris de recerca programats cada quinze dies per aprendre la dinàmica de les presentacions científiques orals.	
ELABORACIÓ DEL ARTICLE CIENTÍFIC I EXPOSICIÓ	El treball finalitzarà amb la presentació d'un informe seguint les normatives pròpies de la disciplina en format d'article científic en anglès, i una presentació similar a les realitzades en congressos científics.	
AVALUACIÓ		
Tipologia	Descripció	%
RELACIÓ AMB EL TUTOR ACADÈMIC I	Responsabilitat, implicació personal, serietat i compliment. Capacitat de Treballar en grup	10

EL GRUP DE TREBALL			
EXECUCIÓ DEL PROJECTE	Comportament personal Rigor en el treball Iniciativa en el treball Integració en el treball de grup Aplicació dels coneixements adquirits en els mòduls teòrics Aplicació del codi deontològic i ètic propi de la professió	20	
ARTICLE CIENTÍFIC	Capacitat de comunicació i expressió escrita Capacitat de síntesi Qualitat dels continguts Presentació de l'article en anglès (no és obligatori) És imprescindible presentar l'article per poder ser avaluat	35	
PRESENTACIÓ DE LA COMUNICACIÓ CIENTÍFICA	Capacitat de comunicació i expressió oral Capacitat de síntesi Qualitat dels continguts És imprescindible presentar la comunicació per poder ser avaluat	35	

C.2.3. Els criteris de certificació i d'avaluació de la qualitat de la progressió acadèmica

Descripció general dels procediments d'avaluació de les competències específiques: teòriques i pràctiques

Veure Taula 1 i apartat C.2.2

L'avaluació esdevé un procés que supera les funcions de control, permetent un seguiment continu que afavoreixi l'aprenentatge de l'alumne i, per tant l'assoliment de les competències que es pretenen treballar. Això comporta l'avaluació contínua com a procediment privilegiat. Les estratègies metodològiques i les activitats proposades facilitaran aquest tipus de seguiment. Per aquesta raó per a cada activitat es fixaran els criteris d'avaluació específics que seran coneguts amb antelació pels estudiants.

Descripció dels procediments d'avaluació de les competències específiques transversals

Veure Taula 1 i apartat C.2.2

La pròpia estructura del màster demana a l'alumne unes competències considerades com a transversals i que constitueixen requisits inicials, com per exemple la mobilitat d'estudiants, el coneixement de llengües estrangeres, etc. A més, el format semipresencial assegura la utilització de les TIC, fonts bibliogràfiques... En tot cas el procediment d'avaluació específic per aquest tipus de competències serà continuat durant període de docència i en les pràctiques de recerca. I es centrarà en el desenvolupament d'habilitats a adquirir en el laboratori, en el treball conjunt i en el treball que han de presentar al finalitzar el període de pràctiques de recerca, el qual requereix el coneixement de llengües i la seva presentació davant d'un tribunal.

C.2.4 L'organització acadèmica

Veure Taula 1

L'estructura curricular i el procés d'ensenyament-aprenentatge (presentats al punts anteriors) exigeixen una coordinació molt acurada entre les diferents universitats participants, ja que l'estudiant ha de desenvolupar el programa en dues Universitats.

Per aquesta mateixa raó, també comporta la necessitat d'adjudicar un tutor a cada alumne en la Universitat on es matricula inicialment, per tal de fer una orientació i seguiment del seu procés formatiu, en general, i de l'itinerari que vol cursar, en particular.

Una altra qüestió que s'ha de tenir present en aquesta organització acadèmica és que la docència serà semipresencial, amb relació directa professors-alumnes, en aquests casos els professors han de ser dinamitzadors del treball dels alumnes i dels foros de discussió. Així doncs, l'organització es fonamentarà en la complementarietat de classes no presencials guiades pels professors i activitat periòdiques per mantenir el treball dels alumnes, classes magistrals amb discussions en grup, posades en comú de lectures i plantejament de conclusions aplicades a l'àmbit de la recerca, de manera que el coneixement es vagi generant més que transmetent.

També es contempla una avaluació del procés i del professorat a partir d'entrevistes amb els estudiants.

C.3. El professorat

Informació agregada sobre el conjunt inicialment previst de professorat, que il·lustri la seva experiència en docència (a nivells equivalents al del màster) i en recerca, transferència de tecnologia (o de coneixement en general) o activitat professional, segons escaigui.

Per tal d'adequar-se als requisits del RD 56/2005 i satisfer els criteris de programació proposats pel Consell Interuniversitari de Catalunya en relació al perfil del professorat, la URV ha establert a la Normativa d'Estudis Oficials de Postgrau de la Universitat que els directors de tesis assignat a cada estudiant en els estudis de doctorat hauran d'estar en possessió del títol de doctor i ser Investigador Actiu (definició d'Investigador Actiu aprovada en Consell de Govern de 8 de juliol de 2005).

A la taula C.3.1 i C.3.2 que presentem a continuació de distribució de professorat es presenta un resum del nombre de doctors implicats en el màster i del nombre de trams de recerca. Quan al percentatge de doctors implicat en el màster el 97,7% són doctors. Per tant, es compleix el criteri mínim de programació referent al perfil del professorat. A més, també s'ha de destacar l'alt grau d'experiència del professorat (vegeu taula 2 Llistat del personal docent i investigador de l'annex) que impliquen una garantia des del punt de vista de la qualitat de la proposta del Màster que es proposa.

A més, el professorat que forma el nucli del Màster que es presenta té una àmplia experiència docent i trajectòria consolidada en activitats de recerca i transferència relacionades amb el contingut del programa tal com avalen l'experiència i les activitats investigadores que es detalla la taula 2 Llistat del personal docent i investigador de l'annex .

La col·laboració entre els grups de recerca on s'integren els professors participants en el programa de postgrau i les línies de recerca desenvolupades en les diferents unitats implicades permeten garantir el desenvolupament òptim dels treballs de recerca associats al contingut la qual cosa ens permetrà garantir els projectes de tesi doctoral dels alumnes que cursin l'itinerari d'especialització de recerca i el doctorat.

Resum de dades generals sobre el professorat**Tesis doctorals dirigides = 23****Doctorat Europeu = 2****Publicacions derivades = 67****Total professors possibles directors de tesis = 34****Professors amb trams vigents = 26*****Percentatge de Professors doctors : 100%**

* Els professors que no tenen tram docent actiu es degut a que l tipus de contracte (associats) no els permet demanar-lo, però compleixen criteris de qualitat i productivitat per obtenir-los.

Taula C.3.1. . Distribució del pdi de la URV implicat en el màster segons categoria

Departament / Institut	CU	TU+CEU	TEU	Col	Lect.	Agreg.	Invest.*	P.Assoc.	TOTAL	Nombre doctors(1)	Nombre pdi amb tram recerca (2)	Nombre investigador actiu URV	% pdi en Doct. Amb MQ (3)
Departament de Psicologia		3				1		1	5	5	3	4	100%
Dept. Ciències Mèdiques Bàsiques	1	4	2						7	7	7	7	100%
Departament de Medicina	1							5	6	5	2	2	16,7%
Departament d'Enginyeria Química		1							1	1	1	1	100%
Departament de Bioquímica i Biotecnologia		1							1	1	1	1	100%
Total	2	9	2			1		6	20	19 (95 %)	15	15	75 %

* Investigadors, corresponents a programes oficials (ICREA, Ramón y Cajal, Juan de la Cierva, Marie Curie, etc...) o contractats URV

(1) Indicar de cada departament/institut implicat en la docència del programa el nombre de pdi doctor que es preveu que hi participi.

(2) Nombre de pdi amb trams de recerca concedit en els darrers 6 anys

(3) Percentatge de pdi implicat en el programa que ha participat en programes de dcootrat amb Menció de Qualitat

Departament / Institut	CU	TU+CEU	TEU	Col	Lect.	Agreg.	Invest.*	P.Assoc.	TOTAL	Nombre doctors(1)	Nombre pdi amb tram recerca (2)	Nombre investigador actiu URV	% pdi en Doct. Amb MQ (3)
Universitat d'Almeria		4						7	11	9	4		100%
Universitat Miguel Hernandez	1		1						2	2	2		100%
Universitat de Barcelona		1							1	1	1		100%
Universitat del País Basc	1	1							2	2	2		100%
IDIBAPS (CSIC)							3		3		3		

IMAS (UAB)							1	1				
Biophysics Sector S.I.S.S.A. Trieste. Italia.						1		1	1			100%
Oregon Health and Science University (OHSU). Center for Research on Occupational and Environmental Toxicology (CROET)	1					1		1	2			100%
Department of Psychology/University of North Carolina						1		2	2			100%
Psychology/ American University (Washington, USA)	1							1	1			100%
	4	6	1				6	8	25	20		

Departament / Institut	CU	TU+CEU	TEU	Col	Lect.	Agreg.	Invest.*	P.Assoc.	TOTAL	Nombre doctors(1)	Nombre pdi amb tram recerca (2)	Nombre investigador actiu URV	% pdi en Doct. Amb MQ (3)
TOTAL	6	15	3			1	6	14	45	44 (97,7%)	25	15	97,67 %

C.4. Mecanismes de seguiment i assegurament de la qualitat

C.4.1 Gestió i supervisió de l'ensenyament

La composició de l'òrgan responsable del procés de seguiment i assegurament de la qualitat en la implantació del nou títol.

La responsabilitat del procés de seguiment i assegurament de la qualitat de la implantació del nou títol recau en l'Òrgan Responsable del Programa. Aquest òrgan podrà contemplar la participació d'un representant de cadascun dels departaments, institucions o centres d'universitats espanyoles o estrangeres que participin en l'organització del programa de postgrau. A l'Òrgan Responsable del Programa també li correspon la direcció i coordinació del programa, d'acord amb la organització prevista a la proposta, l'elaboració del programa i la proposta del programa a la Comissió d'Ordenació Acadèmica i Científica de la Universitat. La composició de l'Òrgan Responsable s'especifica a l'apartat A.1 d'aquesta proposta de programa oficial de postgrau.

Descripció del procediment per al seguiment i l'avaluació de la implantació del pla (amb una atenció especial a la temporalització de les fases i accions implicades).

Per tal d'organitzar de manera efectiva el procés de seguiment i garantir la qualitat dels Programes de Postgrau, la URV ha elaborat un model o procediment de seguiment, basat en els estàndards d'acreditació publicats per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya (AQU Catalunya). Prenent com a punt de partida els elements i estàndards definits en aquest document, s'han establert els indicadors i evidències necessaris pel seguiment, la seva tipologia i el/s responsable/s del seu manteniment. Els estàndards de qualitat abasten els següents aspectes:

- **Context general que justifica i dóna suport a la implantació de la titulació:** des de la perspectiva interna i des de la perspectiva externa.
- **Programa de formació:** el perfil de formació i els seus referents l'enfocament del procés d'ensenyament i aprenentatge, els criteris de certificació i avaluació de la progressió acadèmica i el perfil d'accés a la titulació.
- **Planificació operativa del pla d'estudis:** el professorat, els recursos materials, i l'organització de l'ensenyament.
- **Mecanismes de seguiment i assegurament de la qualitat:** gestió i supervisió de l'ensenyament, gestió de les activitats d'aprenentatge i la seva avaluació.
- **Resultats:** nivell de formació assolit, taxes d'èxit, durada dels estudis, satisfacció dels estudiants i graduats.

El procediment de seguiment dissenyat, que ha estat avaluat positivament per l'AQU Catalunya, té el doble objectiu de garantir que el programa compleix els estàndards de qualitat interns de la URV per a la implantació de títols i també que el programa compleix els estàndards de qualitat per a l'acreditació de títols de master publicats per AQU Catalunya.

Els òrgans col·legits i unipersonals, tant d'àmbit particular com d'àmbit general que intervenen en el seguiment i assegurament de la qualitat dels títols de postgrau que imparteix

la Universitat Rovira i Virgili s'enumeren a continuació.

- **Fase de disseny i aprovació de la proposta de Programa de Postgrau**

La Universitat Rovira i Virgili, en el marc de la seva programació acadèmica plurianual i per tal de complir amb la normativa de programació universitària de Catalunya, està obligada a elaborar, aprovar –per Consell de Govern i pel Consell Social- i, posteriorment, enviar a la Direcció General d'Universitats (DGU) la memòria d'implantació dels nous estudis conduents a l'obtenció de títols oficials.

La iniciativa per a la proposta d'un Programa Oficial de Postgrau correspondrà a les Junes de Centre, Consells de Departament i Instituts Universitaris, Direcció de l'Escola de Postgrau i Doctorat i Consell de Direcció de la Universitat.

En el disseny del títol hi intervenen tant el centre i els departaments i instituts universitaris implicats com l'equip de govern de la universitat.

- **Òrgan Responsable del Programa.** Li correspon l'elaboració del programa i la seva proposta a la Comissió d'Ordenació Acadèmica i Científica de la Universitat.
- **Junta de Centre.** Ha d'aprovar els plans d'estudi dels programes de master abans de la seva presentació a la Comissió d'Ordenació Acadèmica i Científica de la Universitat.
- **Consell de Departament o d'Institut.** Han d'aprovar, si s'escau, la relació de línies d'investigació del Programa de Postgrau i la relació de professors i investigadors encarregats de les direccions de tesis doctorals.
- **Comissió d'Ordenació Acadèmica i de la Recerca.** Estudia la proposta de Programa de Postgrau i fa un anàlisi de la seva viabilitat acadèmica i econòmica, l'oportunitat estratègica i l'adequació al Mapa d'Ensenyaments de Postgrau. Elevació de la proposta i l'informe al Consell de Govern.
- **Comissió de Postgrau i Doctorat.** Realitzarà un informe sobre la previsió d'adequació del programa als criteris d'acreditació a que s'haurà de sotmetre un cop implantat, que elevarà a la Comissió d'Ordenació Acadèmica i de la Recerca.

- **Fase d'implantació del Programa de Postgrau**

Amb posterioritat, i un cop s'ha iniciat la implantació del nou títol, la responsabilitat del seguiment i assegurement de la qualitat recau en diferents òrgans en funció de l'àmbit.

En primer lloc, el seguiment de la operativització del pla d'estudis recau tècnicament en l'Escola de Postgrau i Doctorat amb el suport del Servei de Gestió Acadèmica i Estudiants.

En l'àmbit dels recursos humans i materials necessaris, el seguiment de la implantació del títol es realitza pel Professor Responsable del Programa conjuntament amb l'Òrgan Responsable del Programa, sota la direcció del Consell de Direcció de la Universitat.

En l'àmbit de la gestió de la qualitat, el seguiment recau en el professor responsable del programa, amb l'ajut tecnològic d'una aplicació informàtica de campus virtual dissenyada

amb aquesta finalitat (DOCnet) i amb el suport de la Unitat de Suport Metodològic del Servei de Recursos Educatius, i la Unitat de Qualitat i Planificació del Gabinet Tècnic del Rectorat.

La taula que tot seguit adjuntem representa el procés d'implantació i seguiment del pla, especificant les tasques, els processos vinculats, les evidències i qui n'és el responsable de la tasca indicada, per cada fase del procés.

Tasca	Procés	Evidència	Responsa-ble
Disseny del perfil acadèmic-professional i competències de la titulació.	- Definició des del rigor acadèmic elaborat pel responsable del màster, professors i personal acadèmic expert. - Definició des del rigor metodològic amb el suport de la Unitat de Suport Metodològic.	Eina telemàtica, DOCnet on: - S'enregistren els perfils i les competències de la titulació. - Aquesta eina permet fer anàlisis transversals i en profunditat al voltant de les competències.	Responsable de màster.
Trasllat de les competències al programa formatiu	- El professor, troba a DOCnet el llistat de competències definides en la tasca anterior. - Aquí el professor s'encarrega de vincular les competències amb els objectius que defineix per l'assignatura. - S'ofereix al professor suport metodològic a través de tallers presencials, ajudes pedagògiques on-line, inserides en DOCnet i suport telefònic.	Eina telemàtica, DOCnet on: - Apareixen els objectius de l'assignatura i les competències que s'hi treballen.	Professor
Planificació en clau ECTS	- El professor troba a DOCnet la pauta per planificar l'assignatura en clau ECTS. - Talment com en l'apartat anterior el professor disposa de suport metodològic especialitzat: - o Planificació amb ECTS - o Guia de metodologies docents - o Avaluació a l'EEES	Eina telemàtica, DOCnet on: - Apareixen les hores que hauria de dedicar l'alumne per superar l'assignatura, indicant: - o Hores de dedicació amb presència del professor - o Hores de dedicació autònoma de l'alumne	Professor
Procés d'ensenyament	- Els mètodes d'ensenyament i avaluació emprats i la manera	Eina telemàtica, DOCnet on:	Professors Responsable

aprenentatge i metodologia d'avaluació	d'avaluar reflecteixen la qualificació acadèmica i professional atorgada a la titulació - El programa ha d'incloure projectes o activitats estructurades en les quals els estudiants treballant individualment o en equip, apliquen el que han après prèviament. - Definir unes línies metodològiques comuns al màster, bé sigui per mòduls de contingut, per establir coherència interna en el programa.	- Apareixen les metodologies emprades i l'enfocament didàctic proposat a l'alumne per a cada assignatura. - Apareix l'avaluació on: - o S'indiquen els criteris per avaluar, de manera clara i pública. - o El mètode d'avaluació i els instruments emprats per determinar l'aprenentatge dels estudiants són consistents i coherents amb els objectius d'aprenentatge establerts pel programa.	de la titulació
El pràcticum	- Un programa de màster professionalitzador inclou pràctiques en empreses o institucions - El programa de màster de recerca inclou treballs pràctics que inicien a l'alumne en la recerca	- Realització dels pràcticum. - Realització de memòries de recerca.	Coordinadors de pràcticum
En la mesura que es dissenya i executa el pla, s'han plantejat paral·lelament mecanismes de seguiment per l'assegurament de la qualitat projectats des de tres perspectives: 1. Perspectiva de la planificació docent. 2. Perspectiva de la percepció de la docència per part de l'alumne. 3. Perspectiva interna de la titulació.			

1. Planificació docent

El professor realitza a la guia docent (a través de Docnet) una planificació docent, en clau

ECTS, indicant quin és el temps que l'alumne podrà necessitar per superar amb èxit l'assignatura. Però, donat que estem en moments incipients i de reforma, aquestes dades són fruit de l'experiència docent, no hi ha una guia científica pel tema.

En aquest sentit, i com a guia s'han plantejat instruments de monitorització que consulten directament a l'alumne el temps que dedica a l'assignatura.

L'anàlisi triangulat d'ambdues fonts d'informació, la planificació que proposa el professor, i la dedicació de l'alumne que indica en l'instrument de monitorització ofereix informació valuosa al professor que li permet valorar i si cal replanificar la seva proposta docent per adaptar-se a les necessitats i temps de dedicació que precisa una assignatura per ésser superada per l'alumne amb garantia d'èxit.

2. Percepció de la docència

Aquest estudi s'orienta cap a la detecció de la percepció que tenen els alumnes de les diferents metodologies que es treballen a la URV i la valoració, en grau d'utilitat, d'aquestes, per tal d'augmentar l'eficàcia i l'eficiència de la universitat als processos de formació de titulats per a la societat del coneixement.

Els objectius generals d'aquest estudi són:

- Analitzar la **percepció** que tenen els alumnes sobre quines **metodologies** es **treballen** a la URV.
- Valorar la **percepció** que tenen els alumnes sobre la **utilitat en l'aprenentatge** de les metodologies docents que utilitzen.
- Valorar la **percepció** que tenen els alumnes sobre la **transferibilitat** dels aprenentatges realitzats durant la titulació al món professional.
- Observar la percepció que tenen els alumnes sobre el desenvolupament dels **aspectes clau** del procés d'adaptació a l'EEES (competències, metodologies docents, avaluació contínua, tutoria acadèmica)

Això lliga amb els objectius propis del Pla Estratègic de Docència, a saber:

- Obtenir informació de forma sistemàtica prenent l'alumne com a font.
- Implicar l'alumnat al procés de millora docent.
- Fomentar una cultura participativa dels alumnes.

D'aquesta manera, amb l'estudi de les titulacions, s'intenta analitzar la percepció que tenen els alumnes sobre la metodologia emprada a l'aula i la utilitat dels aprenentatges i la seva transferibilitat al món laboral o acadèmic i d'investigació, en funció del perfil escollit amb l'itinerari del màster.

Tots aquests aspectes són analitzats des del punt de vista dels propis alumnes i contemplen tres àmbits: social, cognitiu i afectiu.

- Situacionals-socials: són els aspectes relacionats amb la ubicació física (lloc i forma de residència), ubicació en l'entorn universitari des del punt de vista acadèmic, la claredat a l'hora d'exposar tant el que s'espera dels alumnes com el que ells poden esperar dels docents, la relació amb els alumnes que ja tenen experiència universitària com a ajut a aquest procés d'integració.
- Afectius: aspectes relacionats amb l'atribució de responsabilitat al propi procés d'integració i desenvolupament a la universitat, les expectatives respecte al seu rendiment al llarg de la carrera, els mecanismes d'acollida proposats des dels

centres.

- Cognitiu-conatiu: aspectes relacionats amb el dimensionat i nivell dels continguts acadèmics, amb l'adaptació a l'estil d'aprenentatge, amb l'ús de tècniques d'estudi i amb el rol exigut en el procés d'aprenentatge.

3. Perspectiva interna

La titulació pot optar per la realització d'actuacions concretes buscant la manifestació de les opinions dels estudiants del màster.

Es poden plantejar qüestionaris, entrevistes, preguntes obertes a través del campus virtual, etc.

Aquestes iniciatives sorgides en el sí del core científic del màster, poden sol·licitar ajuda a la Unitat de Suport Metodològic per que fa a aspectes especialitzats en la matèria.

C.4.2 Gestió i recolzament en les activitats d'aprenentatge i la seva avaluació

Descripció dels mecanismes per recollir les evidències que demostrin la correcta certificació dels assoliments de l'estudiant tenint en compte el conjunt d'assignatures del període lectiu.

El sistema emprat per analitzar els resultats acadèmics de la titulació es basa en la combinació dels resultats obtinguts des de dues perspectives: la perspectiva qualitativa i la perspectiva quantitativa.

La finalitat d'aquesta doble anàlisi és obtenir, des de l'òptica qualitativa, l'opinió dels alumnes prèvia fase d'exàmens del primer quadrimestre (sessió 2) i post fase d'exàmens de primer quadrimestre (sessió 3). Pel que fa a la perspectiva quantitativa, analitzar les dades objectives sobre el rendiment acadèmic.

En definitiva la finalitat última és aconseguir una idea integrada del què opinen els alumnes sobre els resultats acadèmics i quins resultats objectius s'obtenen per assignatura.

i. La perspectiva qualitativa:

La metodologia es basa en les entrevistes amb profunditat amb la col·laboració d'un petit grup d'alumnes. Aquestes entrevistes es realitzen en dues fases temporalment significatives:

Sessió 2: Previ exàmens finals de primer quadrimestre

Sessió 3: Posterior als exàmens finals del primer quadrimestre

Sessió 2: Amb aquesta entrevista es pretén tenir una visió panoràmica del conjunt d'assignatures que el alumnes de primer cursen en el moment de començar els seus estudis. Els continguts que es poden treballar estarien relacionats amb els següents aspectes:

- Nivell de dificultat dels continguts percebuda pels alumnes abans dels exàmens
- Diferència de nivell respecte a cursos acadèmics anteriors
- Grau de satisfacció de la proposta docent
- Mesures orientades a facilitar la comprensió dels continguts
- Metodologia docent

Sessió 3: Aquesta entrevista es realitza després dels exàmens i es recull informació sobre

els següents aspectes:

- Informació general relacionada amb la proposta docent:
- Nivell de dificultat dels continguts percebuda pels alumnes després dels exàmens
- Rol de l'alumne
- Grau de relació entre el professor i l'alumne
- Existència o no de coordinació entre assignatures
- Informació relacionada amb l'avaluació de l'assignatura:
- Coneixement, a l'inici del curs, dels criteris d'avaluació
- Tipologia d'avaluació
- % de la nota lligada a l'activitat d'avaluació
- Temps de dedicació de l'alumne per adquirir les competències que requereix l'assignatura
- Moment de l'avaluació
- Informació relacionada amb l'alumnat
- Clima a l'aula, relació amb els companys
- Coneixement i assistència a events extraacadèmics
- Expectatives i l'interès per la carrera
- Informació addicional facilitada pels alumnes

ii. La perspectiva quantitativa:

En aquest apartat es presenten les dades de rendiment acadèmic, proporcionades pels sistemes d'informació de la universitat, sobre les notes del primer quadrimestre

L'estudi proporciona informació per ensenyament en base a l'anàlisi de cada assignatura de les següents dades:

- Número de crèdits
- Tipus d'assignatura (troncal, optativa, lliure elecció)
- Número d'alumnes matriculats
- % d'alumnes suspesos sobre el total de matriculats
- % d'alumnes no presentats i suspesos sobre el total de matriculats. (= fracàs escolar)
- Qualificació per assignatura, és a dir:
- % d'alumnes no presentats
- % d'alumnes amb qualificació de suspesos
- % d'alumnes amb qualificació d'aprovat
- % d'alumnes amb qualificació de notable
- % d'alumnes amb qualificació d'excel·lent
- % d'alumnes amb qualificació de matrícula d'honor.

Tota aquesta informació es presenta de manera integrada, amb l'objectiu d'obtenir una visió aglutinadora que ens permeti treure conclusions més àmplies sobre l'anàlisi dels resultats acadèmics de la titulació, evitant el simple anàlisi quantitatiu que ens proporcionen les dades acadèmiques.

Sistemes de suport a l'aprenentatge autònom de l'estudiant: descripció bàsica en relació a les tres etapes de l'estudiant: accés, desenvolupament, i transició laboral o al doctorat.

En el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior es manifesta la necessitat de promoure la convergència entre diferents sistemes d'educació superior per a facilitar als titulats la integració en un mercat laboral sense fronteres i oferir un marc més atractiu per als

estudiants de la resta del món (Declaració de Bolonia, 1999).

Aquesta finalitat planteja una nova realitat universitària caracteritzada per:

- Es tendeix cap a una creixent mobilitat dels estudiants i de les polítiques de participació
- Augment de la heterogeneïtat dels alumnes
- S'exigeix un canvi en el paradigma educatiu, en el que l'alumne passa a ser el centre del procés d'aprenentatge
- S'exigeix que la universitat doni resposta als nous requeriments professionals (saber, saber fer, saber estar i ser)
- S'exigeix sistemes d'orientació, seguiment i avaluació com a elements fonamentals per garantir la qualitat.

Davant d'aquesta realitat l'orientació es presenta com un element clau en la formació universitària.

Des de la URV, es desenvolupen diferents accions en relació a l'orientació d'alumnes a màsters les quals es concreten en un Pla d'Acció Tutorial per a màsters. Un Pla d'Acció Tutorial és un protocol que defineix una sèrie d'accions amb la finalitat d'acompanyar a l'alumne durant la seva vida universitària i orientar-lo en moments clau com per exemple en moments de transició i decisió.

Les accions a les que fem referència són: jornades, seminaris, cursos i tutories (personalitzades i de grup):

- Jornades seminaris i cursos centrats a alumnes que inicien la seva vida universitària:

Programa d'acollida dels estudiants, amb la finalitat de facilitar la ubicació dels alumnes de nou ingrés.

Conèixer la URV: amb la finalitat de facilitar la ubicació dels alumnes de nou ingrés.

Curs sobre tècniques i habilitats intel·lectuals, destinat a alumnes que inicien la seva vida universitària amb la finalitat de facilitar conceptes, tècniques i habilitats claus per a desenvolupar els seus aprenentatges de manera òptima.

- Tutoria personal i en grup/ virtual i presencial al llarg de tota la vida universitària

La tutoria acadèmica, s'entén com un procés de caràcter formatiu, orientador i integral desenvolupat pels docents del màster amb la finalitat d'orientar a l'alumne en el seu procés formatiu. Aquesta es basa en l'acompanyament dels alumnes per part d'un tutor des que inicien el màster fins que el finalitzen, fonamentalment en aquells moments en els quals ha de prendre decisions. Es diferencia de l'atenció personalitzada de cada matèria pel seu caràcter transversal a les diferents matèries i cursos.

Els objectius generals de la tutoria acadèmica a màster són:

- Acompanyar la tasca diària dels alumnes des d'un punt de vista acadèmic.
- Orientar els alumnes en la resolució d'aquells problemes relacionats amb la seva trajectòria acadèmica i professional.
- Facilitar la maduració del projecte personal i professional de l'alumne.

Aquests objectius podem concretar-los en:

- Conèixer el perfil professional i formatiu de l'alumne, com també els seus interessos, motivacions i expectatives.
- Orientar vers l'especialització i l'itinerari formatiu.
- Orientar en el disseny, desenvolupament i presentació/defensa del projecte.
- Detectar possibles problemes acadèmics i orientar per a la seva solució.
- Replantar, si és necessari, el mètode de treball de l'alumne.
- Orientar vers les possibilitats de formació continuada.
- Facilitar el coneixement dels punts forts i febles de l'alumne situant-lo en un context professional determinat.
- Facilitar l'anàlisi del nivell d'adquisició i desenvolupament de les competències que pretén desenvolupar el màster.
- Orientar en l'anàlisi i definició del projecte personal i professional de l'alumne.

Moments clau:

- Matrícula/itinerari formatiu: tutories per tal d'orientar acadèmicament a l'alumne des d'un primer moment en funció dels seus interessos i perfil acadèmic i/o professional.
- Inici/desenvolupament/finalització de projecte d'investigació: selecció, disseny, recollida, anàlisi i presentació de resultats. Competències transversals, aprofundiment, optimització de l'aprenentatge i transferència a la vida professional.
- Pràctiques en el cas dels màsters amb perfil professionalitzador: selecció del lloc de pràctiques i/o línia del projecte d'investigació. Adaptació i aprofitament
- Mobilitat: Selecció de la destinació, adaptació i aprofitament.

A continuació presentem un exemple de seqüència de tutories per a màster:

MOMENTS DE LA TUTORIA EN RELACIÓ AL DESENVOLUPAMENT DEL MÀSTER				
OBJECTIUS CONCRETS DE LA TUTORIA	Inici	Desenvolupament		
	Abans de matrícula	Inici de Projectes	Desenvolupament del projecte	Fi del projecte
	Conèixer el perfil professional i formatiu de l'alumne Conèixer interessos, motivacions i expectatives en quan al màster Orientar vers l'especialització i la matrícula Revisar i orientar vers l'itinerari formatiu	Orientar en: la selecció del tema d'interès la planificació del treball de l'alumne	Orientar en: el disseny del projecte en la recollida, anàlisi, presentació i defensa de resultats	Orientar per la defensa i exposició de resultats
		Inici de Pràctiques	Desenvolupament pràctiques	Finalització
		Selecció Adaptació	Aprofitament	Aprofitament
		Mobilitat		
		Orientar en la selecció de la destinació, adaptació i aprofitament		
		Detectar possibles problemes acadèmics i orientar per a la seva solució. Replantar, si és necessari, el mètode de treball de l'alumne. Orientar en l'anàlisi i definició del projecte professional de l'alumne Orientar vers les possibilitats de formació continuada Facilitar el coneixement i el valor dels punts forts i febles de l'alumne situant-lo en un context professional determinat Facilitar l'anàlisi del nivell d'adquisició i desenvolupament de les competències que pretén desenvolupar el màster.		

- Jornades destinades a facilitar la incorporació al món laboral

Accions orientades a la preparació de l'estudiant per a la seva carrera professional i que facilitin el trànsit dels futurs titulats del món acadèmic al professional: programa de

pràctiques, accions d'orientació professional, convenis de col·laboració amb empreses i institucions per al desenvolupament de pràctiques, accions per l'observació del mercat laboral (observatoris).

Amb l'objectiu d'intentar millorar la inserció laboral dels estudiants la URV organitza diverses activitats d'orientació professional per als estudiants, dins del Fòrum d'Ocupació Universitària, com són la Fira d'Empreses, amb representació d'organització empresarials i les Jornades d'Orientació Professional, on es proporciona als estudiants d'últim curs formació sobre la recerca de feina, les competències professionals més destacables i l'autoocupació.

Pel que fa a l'alumnat de doctorat, la URV facilita que els doctorands, a més de fer la tesi doctoral, estiguin preparats per inserir-se en el món laboral o adoptar iniciatives de creació d'empreses a través de la realització de les Jornades Doctorals. Durant una setmana intensiva se'ls orienta sobre el món laboral i es desenvolupa una sèrie d'activitats per fomentar les seves habilitats i capacitats.

- Altres accions:

Tal com estableix el Pla Estratègic de Docència de la URV, també s'orienta en altres aspectes com:

- La definició del perfil professional i acadèmic
- La definició dels objectius acadèmics en base als resultats de l'aprenentatge
- El disseny del pla d'estudi en crèdits ECTS
- La proposta metodològica
- El pla de seguiment i avaluació

I per altra banda, amb la finalitat d'orientar als estudiants en el disseny del seu currícula acadèmic, s'ha elaborat el currículum nuclear de la URV on es recull les competències transversal que els titulats han d'assolir i la consideració de què tots els plans d'estudi han d'aconseguir integrar les competències acadèmiques (basades en disciplines) amb altres generals (transversals), que formen part de la demanda del conjunt de la majoria de professions.

En aquest sentit, les matèries troncales i obligatòries d'un pla d'estudis han de proporcionar la profunditat suficient en l'especialització, la requerida per les competències i habilitats necessàries per a l'exercici professional en l'àmbit respectiu, mentre que les matèries optatives i les de lliure elecció han de permetre a l'estudiant aprofundir en aspectes concrets que siguin del seu interès i especialment, ampliar els seus coneixements i habilitats generals, en àmbits diferents del de la titulació triada.

Per altra banda, hi ha coneixements i habilitats concretes que tots els titulats de la URV han d'assolir, de manera que en les titulacions de la URV es garanteixi que: l'alumne escriu i redacta en castellà i català correctament, coneix les llengües estrangeres, particularment l'anglès, i en coneix l'operatiu de les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC).

Pla de treball de l'estudiant durant el desenvolupament del Programa.

L'objectiu principal d'un pla de treball és pautar el treball que farà l'alumne, utilitzant la coordenada temporal com a guia, de tal manera que el pla de treball dirà a l'alumne:

- quan s'exposarà cada contingut teòric, pràctic, etc.
- quan hi haurà una activitat avaluadora i quins criteris
- es tindran en compte per l'avaluació
- temps de dedicació orientatiu al treball setmanalment, tant a l'aula com autònomament.
- quines metodologies de treball es realitzaran

D'aquesta manera l'anàlisi intrínsec d'aquesta informació, pensant en el període lectiu com un tot, proporciona informació tal com:

- càrregues de treball
- dates de lliurament d'activitats avaluadores
- períodes concrets de sobrecàrrega de treball o laxitud
- evidenciar avaluació contínua
- metodologies docents utilitzades
- temps d'ocupació de les infraestructures docents
- Etc.

Per tant, els plans de treball ens ajudaran, no només a pautar el correcte desenvolupament de l'aprenentatge de l'alumne, sinó també a realitzar una metavaluació del període lectiu i per tant ajudarà al Responsable d'Ensenyament de cada titulació a coordinar els plans de treball per tal de buscar l'equilibri en el període lectiu, evitant temps de baixa activitat i temps d'extrema activitat, requeriments incoherents als alumnes, etc.

Infraestructura en TIC i altres recursos

La URV s'ha dotat d'una infraestructura tecnològica docent donant resposta a una doble concepció: estàtica i dinàmica. La concepció estàtica es concreta en el disseny d'una aplicació informàtica (DOCnet) que faciliti l'elaboració de les guies docents de les matèries. Quant a la concepció dinàmica, és a dir, l'espai tecnològic on s'estableix el vincle entre l'alumne matriculat i la proposta docent, la URV ha adoptat una eina de domini públic com a eina de campus: el Moodle.

Es tracta d'una eina virtual de campus que té per objectiu donar suport a la docència en la mesura que facilita els processos de comunicació entre professor i alumne i incideix en el mateix procés d'ensenyament aprenentatge.

L'eina de campus facilita, doncs:

- Processos de comunicació més àgils en el sentit que proporciona:
- Comunicació sincrònica i asincrònica, en el temps i en l'espai.
- Processos d'ensenyament aprenentatge, ajudant a:
- Disposar dels continguts i matèries a treballar en l'assignatura.
- Concretar la planificació i proposta docent.
- Proposar activitats d'aprenentatge als alumnes.
- Proporcionar eines d'avaluació i seguiment dels alumnes.
- Per cada assignatura dels nostres ensenyaments es generarà un espai dins del Moodle al qual tindran accés com a estudiants tots els alumnes matriculats i com a professors tots els professors que imparteixen docència de l'assignatura.

–Els professors podran activar o no aquest espai, per tal de posar diferents recursos des de la pàgina web del Servei de Recursos Educatius (<http://www.sre.urv.es> : apartat Eines > Moodle).

–El caràcter interuniversitari d'aquesta titulació, fa de les eines virtuals de campus, una plataforma bàsica per la seva impartició. Més en concret, el Moodle s'usa de forma diferent per les diferents assignatures. En molts dels casos és una eina de suport docent. En altres casos, especialment la docència que es comparteix amb altres universitats, és la plataforma bàsica de treball de l'alumnes.

–Una altra eina rutinària de treball i interacció amb l'alumne és el correu electrònic, l'espai de col·laboració BSCW de la URV i puntualment es fa ús de les tecnologies de videoconferència per a sincronitzar i superar distàncies entre universitats i poder dur a terme processos formatius conjunts.

Descripció de la coordinació i dels responsables dels processos d'ensenyament-aprenentatge i la supervisió corresponent.

Durant la fase de desenvolupament del programa de postgrau, un cop el títol està implantat, i segons figura en l'Estatut de la URV, a la Normativa de programes de postgrau oficials de la URV, aprovada per Consell de Govern el 8 de juliol de 2005 i a altres normatives i reglaments específics, les responsabilitats en la coordinació i supervisió dels processos d'ensenyament-aprenentatge i en els processos d'assegurament de la qualitat del títol queden establertes de la següent manera:

-Deganat o direcció de centre: es el responsable de dirigir i coordinar les funcions i les activitats del centre. També de dirigir la gestió acadèmica, administrativa i pressupostària del centre i mantenir-ne informada periòdicament la junta de centre.

-Òrgan Responsable del Programa. Li correspon la direcció i coordinació del programa i el seguiment de la qualitat. Es preveu la figura del Professor Responsable del Programa. L'Òrgan Responsable del Programa concretarà i posarà en pràctica, durant el primer any d'implantació del programa, els mecanismes de coordinació i seguiment necessaris per garantir la correcta coordinació i supervisió dels processos d'ensenyament-aprenentatge.

-Comissió de Postgrau i Doctorat. Ha de facilitar, amb el suport de l'Escola de Postgrau i Doctorat, que es compleixin els estàndards de qualitat necessaris per a garantir l'acreditació dels ensenyaments de postgrau de la URV. També exerceix les competències normatives per al bon desenvolupament diari dels programes de postgrau. Aquesta estarà integrada pel rector, que la presidirà, i professors representants dels departaments, instituts i centres implicats en el programa de postgrau. El rector pot delegar la presidència en un vicerector o en un delegat específicament responsable de l'Escola de Postgrau i Doctorat.

-Junta de Centre. Té com a funció supervisar el funcionament dels ensenyaments adscrits al centre i l'activitat del professorat que hi imparteix docència, a més de garantir el progrés acadèmic dels estudiants i el seu aprenentatge perquè assoleixin els objectius formatius

definitos en el pla d'estudis. Quant a l'atenció a l'alumne, té la responsabilitat d'aprovar i aplicar els programes de tutoria i seguiment dels estudiants dels ensenyaments adscrits al centre. En darrer lloc, ha de garantir la qualitat de la docència, els serveis i l'atenció a l'alumnat.

-Consell de Departament o d'Institut. Responsable de garantir els recursos humans adequats i l'existència de línies de recerca relacionades amb el Programa de Postgrau.

-Consell de Govern. La seva responsabilitat en aquest àmbit es resumeix en dos aspectes: En primer lloc, l'aprovació dels plans d'estudis i les modificacions i el control de la seva aplicació. En segon lloc, la redacció dels informes preceptius sobre la implantació i supressió d'ensenyaments conduents a obtenir títols universitaris oficials.

-Vicerectorat de Política Docent. Entre les seves competències i responsabilitats, al voltant d'aquest tema s'hi compten: el desplegament del Pla estratègic docència, el lideratge de la convergència europea en docència, els plans d'estudis, el Pla d'Ordenació Acadèmica, la regulació de la docència de pregrau, els processos d'avaluació de la qualitat i acreditació de la docència i els processos d'elaboració i implantació dels plans de millora dels ensenyaments.

-Vicerectorat de Política acadèmica i de la Recerca. Entre les seves competències i responsabilitats, al voltant d'aquest tema s'hi compten: la programació d'ensenyament grau/postgrau, l'estructura de la docència, els contractes programa interns amb centres i departaments pel desenvolupament de la planificació estratègica, l'activitat acadèmica i la coordinació dels plans d'estudis.

-Unitat Tècnica de Qualitat. És la unitat responsable de la organització, assessorament i supervisió dels processos d'avaluació institucional de la qualitat, certificació i acreditació dels ensenyaments, així com de l'elaboració dels plans de millora.

Descripció dels criteris d'oferta d'assignatures optatives i de lliure elecció.

Dins de cada mòdul l'alumne està obligat a cursar un nombre mínim de crèdits. De forma que l'alumne pot escollir entre les diferents assignatures de cada mòdul, però està obligat a cursar un mínim de crèdits variables dependents del mòdul, que assegurin la formació bàsica adequada i personalitzada per cada alumne en funció de les característiques particulars de la recerca que haurà de realitzar. Tot això sense perdre la visió i el coneixement general que l'alumne haurà d'adquirir per l'obtenció del títol de Màster en Salut mental: Psiquiatria, Neurotoxicologia i Psicofarmacologia.

Descripció de l'organització del pràcticum i/o de les pràctiques en empreses

No hi ha pràctiques externes en empreses.

C.4.3 Sistemes d'informació/reclamacions

Descripció dels mecanismes de recollida d'informació dels estudiants, graduats, professorat i ocupadors, i el seu ús posterior per millorar els processos d'aprenentatge.

Les accions que la URV desenvolupa en relació a l'observació del mercat laboral es concentren en la realització d'estudis i anàlisi dels resultats de processos d'enquesta als seus titulats. En aquesta línia, la Universitat realitza una enquesta d'inserció laboral pròpia que es complementa amb la realitzada per l'AQU als titulats un cop ha transcorregut 4 anys de des que finalitzen els seus estudis universitaris. D'aquesta manera, la Universitat disposa d'evidències sobre el procés d'inserció laboral en els moments clau, un a l'inici de la seva carrera professional i l'altre, al final d'un període que englobaria la primera etapa en el mercat laboral. Posteriorment els resultats de l'estudi es fan públics a la comunitat universitària i als centres responsables de les titulacions en particular.

D'altra banda i des de l'òptica del professor el Pla Estratègic de Docència (PLED) de la URV defineix una nova figura, per garantir la qualitat en el procés. Es tracta del responsable d'ensenyament. Sota la direcció del degà/na o director/a del centre on l'ensenyament està adscrit, s'encarrega de la programació acadèmica, de la coordinació dels recursos humans i materials necessaris per desplegar l'ensenyament, del seguiment de la qualitat i dels plans de millora de l'ensenyament, i de la formulació de propostes de millora.

La informació que nodreix els processos de millora en la coordinació de l'activitat docent està relacionada amb:

- La formació sobre mètodes d'implantació dels paràmetres de l'EEES
- La planificació i disseny de la proposta docent
- La càrrega docent
- Els mètodes d'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne
- Els aspectes positius i aspectes a millorar

Aquesta recollida d'informació es catalitza a través de diferents mecanismes:

- Reunions periòdiques de coordinació amb els professors implicats abans, durant i després del procés.
- Registre d'incidències en les sessions de treball amb els professors orientades a la definició d'objectius d'aprenentatge en base a competències, la planificació en ECTS, etc.
- Anàlisis de la càrrega de treball, prenent com a font d'informació els alumnes i els professors.
- Anàlisis des de la perspectiva de la coordinació docent, ja referenciada a l'apartat anterior.
- Altres instruments de recollida d'informació sobre l'opinió dels professors implicats en el procés.

A més, la Universitat disposa d'un recurs addicional per tal de millorar la coordinació entre els professors del departament, com és el pacte de dedicació a través del qual el departament planifica i porta a terme la gestió de les activitats en el sí del departament, mitjançant la recollida de les activitats que desenvolupa el professor a la universitat, ja sigui de docència, recerca o gestió.

Descripció del procediment per recollir, valorar i integrar els suggeriments i les reclamacions dels estudiants i el seu ús posterior per millorar els processos d'aprenentatge.

La majoria dels mecanismes i processos de recollida d'informació i de suggeriments dels estudiants estan inclosos en el procés de seguiment i avaluació de la implantació del pla, ja exposats en l'apartat C.4.1 Gestió i supervisió de l'ensenyament (Descripció del procediment per al seguiment i l'avaluació de la implantació del pla). El procés de seguiment de la implantació del pla inclou una part molt important de recerca d'informació sobre l'alumne i la seva valoració del procés d'adaptació a l'EEES, que s'utilitza per millorar de forma contínua els processos d'ensenyament-aprenentatge.

D'altra banda, a la URV s'han implantat procediments per recollir els suggeriments i reclamacions dels estudiants en aquells aspectes no coberts en el procediment de seguiment de la implantació del pla. Se'n distingeixen a dos nivells, d'aquests procediments: institucional o general per a tota la URV, i particular per a cada programa de postgrau.

Procediments i mecanismes institucionals de recollida de suggeriments i reclamacions dels estudiants.

- A través dels representants dels estudiants en els òrgans de govern, les comissions estatutàries i les comissions delegades tal i com estableix l'Estatut de la URV.
- Creació de fòrums i grups de debat i treball sobre problemes específics o generals de la universitat. En concret la URV ha posat en marxa els Consells d'Usuaris de la URV, basats en enquestes d'opinió i reunions amb els estudiants, amb l'objectiu de contribuir a la millora dels serveis i de la satisfacció dels estudiants i la resta d'usuaris dels serveis universitaris.
- A través del Consell d'Estudiants. La URV ha definit el marc de relacions amb els representants dels estudiants en el Reglament del Consell d'estudiants. Aquest és l'òrgan de participació, coordinació i decisió dels estudiants de la URV, i alhora és el mecanisme interlocutor dels estudiants amb els òrgans de govern de la URV.
- A través del Síndic de Greuges, que és l'òrgan encarregat de defensar els drets de tots els membres de la comunitat universitària i resoldre conflictes; i que té el diàleg i la comunicació com els instruments que faciliten la cerca de la solució.

Procediments i mecanismes específics de cada programa de postgrau, de recollida de suggeriments i reclamacions dels estudiants.

Durant el primer any d'implantació del programa oficial de postgrau es desenvoluparan els mecanismes que es considerin més apropiats per complementar la recollida d'informació sobre l'opinió, suggeriments i reclamacions dels estudiants per valorar aquesta informació i utilitzar-la per a la millora dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

Descripció dels mecanismes per a la comunicació pública sobre la titulació.

Les accions de comunicació i divulgació que la URV ha realitzat en relació a l'oferta dels nous màsters propis pel curs 2005-06 es preveu mantenir, i fins i tot, diversificar pel conjunt de l'oferta de Programes Oficials de Postgrau de la URV.

La primera acció d'informació i comunicació correspon a la publicació al diari digital de la URV @ctiva de l'oferta dels programes de postgrau acordada pel Consell de Govern de la URV. Posteriorment, es realitza la presentació en roda de premsa amb mitjans de comunicació de premsa i ràdio.

Una vegada presentada l'oferta es porta a terme diferents accions de divulgació i difusió dels programes de postgrau a través de tríptics i cartells publicitaris, on es publica la relació de títols que ofereix la URV juntament amb un recull de la informació més important dels programes. Una segona acció de difusió es realitza mitjançant la pàgina web de la universitat, on s'ha habilitat un espai específic amb informació més detallada de cada programa es descriu per a cada títol l'objectiu, el programa de formació, el cost de la matrícula.

També es publiquen diversos articles en diferents eines de comunicació interna i externa de la URV com per exemple la revista Rovira i Virgili amb una tirada de 12.000 exemplars distribuïts entre exalumnes, institucions i la comunitat universitària, i a l'Indicador Universitari amb 16.000 exemplars distribuïts principalment a les empreses de la demarcació de Tarragona.

A més, es preveu realitzar campanyes de captació d'alumnes i accions destinades al públic objecte dels programes de postgrau.

TAULA 1 Fitxa de l'estructura curricular

a	b	c	d	e	f	g	h	i
MÒDUL	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	HORES D'APRENENTATGE LIDERAT PEL PROFESSORAT	ORGANITZACIÓ DE LES HORES DE L'APARTAT (g)	TIPUS D'AVUACIÓ
Mòdul I anivellador	1. Anivellar els coneixements entre els estudiants provenint de diferents llicenciatures	7	Obligatori cursar un mínim de 3 crèdits d'aquest	1r semestre	semipresencial			
Neuroanatomia	1. Conèixer, les principals estructures del sistema Nerviós i les principals funcions relacionades. 2. Conèixer els mètodes i tècniques actuals per estudiar aquestes estructures.	3	<i>Optativa</i>	<i>1r semestre</i>	<i>semipresencial</i>	50%	La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats.(75%) Esdeveniments científics i/o divulgatius (5%) Resolució de problemes (10%) Fòrums de discussió (10%)	Avaluació continuada (80%). Proves objectives de preguntes curtes (10%) Proves pràctiques (10%)
Neurobiologia i neurofisiologia	1. Conèixer els principals components cel·lulars del sistema nerviós i les seves funcions 2. Conèixer els principis de la comunicació neural 3. Conèixer les bases del registre electrofisiològic a nivell de sistema Nerviós central i perifèric 4. Conèixer les tècniques actuals en neurobiologia	4	<i>Optativa</i>	<i>1r semestre</i>	<i>semipresencial</i>	50%	La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats.(75%) Esdeveniments científics i/o divulgatius (5%) Resolució de problemes (10%) Fòrums de discussió (10%)	Avaluació continuada (80%). Proves objectives de preguntes curtes (10%) Proves pràctiques (10%)

a	b	c	d	e	f	g	h	i
MÒDUL	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	HORES D'APRENENTATGE LIDERAT PEL PROFESSORAT	ORGANITZACIÓ DE LES HORES DE L'APARTAT (g)	TIPUS D'AVUACIÓ
Mòdul continguts i habilitats específics	1. <i>Conèixer els efectes de les substàncies neuroactives sobre el sistema Nervios Central</i> 2. <i>Revisar els principals mecanismes d'acció de les substàncies neuroactives i els mecanismes de neuroadaptació del SNC</i> 3. <i>Coneixer la metodologia actual per l'estudi dels efectes derivats de la exposició a substàncies neuroactives</i> 4. <i>Adquirir coneixements de conceptes de genètica i psiquiàtrica.</i>	32	<i>Obligatori</i>	<i>1r. semestre</i>	<i>Semipresencial</i>			
Dissenys experimentals i anàlisi de dades	1. Coneixer els diferents elements i passos a seguir pel disseny experimental 2. Conèixer les diferents proves estadístiques i saber les seves condicions d'aplicació. 3 Saber extraure les conclusions adequades dels resultats obtinguts	4	<i>Obligatori tots els itineraris</i>	<i>1r semestre</i>	<i>Sempresencial</i>	30 %	La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats.(40%) Resolució de problemes (55%) Fòrums de discussió (5%)	Avaluació continuada (80%). Proves objectives de preguntes curtes (10%) Proves pràctiques (10%)

Bases de la neurotoxicologia	1. Conèixer , comprendre i aplicar la toxicocinètica en l'estudi dels efectes tòxics de les substàncies neuroactives 2. Revisar els principals mecanismes d'acció relacionats amb neurotoxicitat 3. Conèixer les estructures del SNC més vulnerables als efectes neurotòxics i els mètodes i tècniques per estudiar-les 4. Estudiar els principals neurotòxics. coneguts 5. Conèixer els coneptes de vulnerabilitat i toxicitat retardada 6. Discutir l'estat actual del coneixement en relació a les exposicions ambientals a dosis baixes i els efectes per la salut humana	10	<i>Obligatori itinerari 1</i>	<i>1r. semestre</i>	<i>semipresencial</i>	<i>30%</i>	La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats.(75%) Esdeveniments científics i/o divulgatius (5%) Resolució de problemes (10%) Fòrums de discussió (10%)	Avaluació continuada (80%). Proves objectives de preguntes curtes (10%) Proves pràctiques (10%)
Bases de la psicofarmacologia	1. Conèixer, comprendre i aplicar els processos farmacocinètics i farmacodinàmics de les substàncies psicoactives 2. Conèixer la classificació dels psicofàrmacs, el seu mecanisme d'acció, efectes farmacològics i els seus efectes secundaris 3. Conèixer les bases anatòmiques i neuroquímiques de diferents psicopatologies, així com els psicofàrmacs que s'utilitzen en el seu tractament. 4. Conèixer les bases anatòmiques i neuroquímiques dels processos d'addicció i els efectes conductuals de les principals drogues d'abús	10	<i>Obligatori itinerari 2</i>	<i>1r. semestre</i>	<i>semipresencial</i>	<i>30%</i>	La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats.(75%) Esdeveniments científics i/o divulgatius (5%) Resolució de problemes (10%) Fòrums de discussió (10%)	Avaluació continuada (80%). Proves objectives de preguntes curtes (10%) Proves pràctiques (10%)

Avanços en psiquiatria	1. Coneixer els últims avanços clínics i etiopatògenics en esquizofrènia i psicosi, depressió, trastorns de personalitat i autisme. 2. Saber interpretar de manera crítica la bibliografia recent sobre aquestos trastorns. 3. Saber realitzar informes sobre treballs de recerca.	5	<i>Obligatori itinerari 3</i>	<i>1r semestre</i>	<i>semipresencial</i>	<i>30%</i>	Sessions magistrals. Seminaris. Debats amb resolució de problemes. Treballs	Avaluació continuada (60%). Treballs (40%)
Psiquiatria genètica	1. Adquirir coneixements de conceptes de genètica psiquiàtrica. 2. Saber on buscar la informació en genètica. 3. Saber les implicacions ètiques en genètica. 4. Conèixer les limitacions de la psiquiatria genètica actual.	3	<i>Obligatori itinerari 3</i>	<i>1r semestre</i>	<i>semipresencial</i>	<i>30%</i>	Sessions magistrals. Debats. Treballs	Avaluació continuada (40%). Treballs (20%). Presentacions (20%). Examen escrit (20%)

a	b	c	d	e	f	g	h	i
MÒDUL	OBJECTIUS D'APRENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	HORES D'APRENTATGE LIDERAT PEL PROFESSORAT	ORGANITZACIÓ DE LES HORES DE L'APARTAT (g)	TIPUS D'AVALUACIÓ
Mòdul III Optatiu fonamental	1. Aprofundir en temes concrets 2. Permet que l'alumne disseny un currículum orientat als seus interessos personals	27	Obligats Mínim 3	1r. Semestre i 2n semestre	Semipresencial			
Neurotoxicologia del desenvolupament	1. Conèixer, les característiques particulars de susceptibilitat durant el desenvolupament 2. Conèixer els conceptes de teratogènia i els principal teratògens coneguts 3. Estudiar l'impacte de l'efecte a llarg termini de l'exposició a tòxics durant el desenvolupament 4. Donar a conèixer les guies reguladores per l'estudi dels tòxics del desenvolupament (OCDE, EPA)	3	<i>Optativa</i>	<i>1r semestre</i>	<i>Semipresencial</i>	30%	Activitats introductòries: Fòrum obert de presentació de professors i alumnes (5%) La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats. (70%) Esdeveniments científics i/o divulgatius (5%) Resolució de problemes (10%) Fòrums de discussió (10%)	Avaluació continuada (80%). Proves objectives de preguntes curtes (10%) Proves pràctiques (10%)

Avaluació de riscos	1. Identificar les diferents vies d'exposició i d'avaluació de riscos Analitzar els resultats obtinguts. 2. Sintetitzar 3. Valorar les diferents opcions de gestió del risc 4. Aprendre a aplicar els coneixements adquirits	3	<i>Optativa</i>	<i>1r semestre</i>	<i>No presencial</i>	<i>30%</i>	Activitats introductòries: Fòrum obert de presentació de professors i alumnes (5%) Treballs (25%) Resolució de problemes i exercicis (50%) Fòrum de discussió etc.(20%)	L'alumne ha de desenvolupar, relacionar, organitzar i presentar els coneixements que té sobre la matèria. en diferents treballs (30%). Participació rellevant en els <i>fòrums</i> de discussió (10%) Resolució de problemes, treball final (50%) Altres (10%)
Identificació i validació de dianes en el procés del descobriment de fàrmacs	1. Conèixer el concepte de Diana Farmacològica i els diferents tipus de dianes. 2. Presentar el disseny experimental per la identificació de dianes. 3. Treballar els conceptes d'identificació i validació. 4. Conèixer les característiques dels assaigs clínics. 5. Comprendre les implicacions ètiques i legals en aquests tipus d'estudi	3	<i>Optativa</i>	<i>1r semestre</i>	<i>Semipresencial</i>	<i>30%</i>	Activitats introductòries: Fòrum obert de presentació de professors i alumnes (5%) Treballs (25%) Resolució de problemes i exercicis (50%) Fòrum de discussió etc.(20%)	L'alumne ha de desenvolupar, relacionar, organitzar i presentar els coneixements que té sobre la matèria. en diferents treballs (30%). Participació rellevant en els <i>fòrums</i> de discussió (10%) Resolució de problemes, treball final (50%) Altres (10%)

Vulnerabilitat genètica, susceptibilitat i diferències individuals a substàncies neuroactives	1. Que els alumnes coneguin que l'efecte de les substàncies neuroactives és diferent en funció de la vulnerabilitat fenotípica i genotípica dels grups. 2. Que els alumnes coneguin les tècniques per l'estudi dels canvis en l'expressió gènica per l'estudi dels canvis en l'expressió gènica. 3. Que els alumnes coneguin que també les influències ambientals (estressors pre i postnats, entre altres) poden afectar la vulnerabilitat a les substàncies neuroactives. 4. Aprendre a identificar i valorar l'efecte dels factors que modulen la vulnerabilitat als neuro tòxics	3	<i>Optativa</i>	<i>1r semestre Inici Desembre</i>	<i>Semipresencial</i>	30%	Activitats introductòries: Fòrum obert de presentació de professors i alumnes (15%) La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats.(80%) Xerrades tipus seminaris presencials: concentrades en una setmana i coincidint amb el període de pràctics: es conviden als professors especialistes en el tema del curs per que expliquin la seva recerca i resolguin dubtes amb els alumnes (5%)	Proves de desenvolupament (30%). Treball on l'alumne demostrí que ha estat capaç de: relacionar, organitzar i presentar els coneixements que té sobre la matèria. (50%) Altres: participació, motivació relació amb els companys i els professors (20%)
Epidemiologia i salut pública	1. Conèixer els fonaments teòrics de l' epidemiologia i la salut pública. Objectius del treball epidemiològic. 2. Tipus de dissenys en els estudis epidemiològics. La recollida d'informació en els estudis epidemiològics. 3. Aprendre a dissenyar un estudi epidemiològic. 4. Conèixer els principis fonamentals en el disseny de qüestionaris.	3	<i>Optativa</i>	<i>1r semestre gener</i>	<i>Semipresencial</i>	30%	Activitats introductòries: Fòrum presentació de professors i alumnes (5%) Metodologia Integrada: Aprenentatge basat en problemes (30%) La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per a la realització de les diferents activitats.(60%) Xerrades presencials coincidint amb el període de pràctiques: es conviden els professors per tal de que expliquin les seves tasques en recerca (5%)	Proves de desenvolupament (30%). L'alumne ha de desenvolupar, relacionar, organitzar i presentar els coneixements que té sobre la matèria. Participació rellevant en els fòrums de discussió (30%) Resolució de problemes (20%) Altres (20%)

Alteracions neurocognitives de l'exposició o l'abús de substàncies neuroactives	1. Conèixer les bases neurobiològiques dels processos d'aprenentatge i memòria així com dels processos emocionals 2. Conèixer les principals eines d'avaluació dels processos cognitius i emocionals 3. Aplicar els coneixements prèviament adquirits per l'anàlisi de la neurotoxicitat sobre aquests sistemes	3	<i>Optativa</i>	<i>1r semestre Inici Desembre</i>	<i>Semipresencial</i>	30%	Activitats introductòries: Fòrum obert de presentació de professors i alumnes (5%) Metodologia Integrada: Aprenentatge basat en problemes (20%) La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per a la realització de les diferents activitats.(70%) Xerrades presencials coincidint amb el període de pràctiques: es conviden els professors convidats en el curs per tal de que expliquin les seves tasques en recerca (5%)	Proves de desenvolupament (30%). L'alumne ha de desenvolupar, relacionar, organitzar i presentar els coneixements que té sobre la matèria. Participació rellevant en els fòrums de discussió (30%) Resolució de problemes (20%) Altres (20%)
Neurotoxicologia dels sentits especials i les funcions motores	1. Conèixer les bases neurobiològiques dels processos sensorials i motors 2. Conèixer les principals eines d'avaluació de les funcions sensorials i motores 3. Conèixer els principals neurotòxics que afecten als sistemes sensorials i motors i els seus mecanismes d'acció	3	<i>Optativa</i>	<i>1er Semestre</i>	<i>Semipresencial</i>	30%	Activitats introductòries: Forum obert de presentació de professors i alumnes (5%) La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per a la realització de les diferents activitats.(40%) Treballs (15%) Resolució de problemes i exercicis (20%) Fòrum de discussió etc.(20%)	L'alumne ha de desenvolupar, relacionar, organitzar i presentar els coneixements que té sobre la matèria. en diferents treballs (30%). Participació rellevant en els fòrums de discussió (10%) Resolució de problemes, treball final (50%) Altres (10%)

Avaluació en psiquiatria	1. Conèixer els criteris per la correcta elaboració d'una bateria de proves i instruments de diagnòstic en el àmbit de la recerca clínica psiquiàtrica. 2. Saber dissenyar un protocol de psicodiagnòstic en funció de l'objecte a estudiar. 3. Conèixer els instruments de diagnòstic amb implicacions en la recerca psicològica i psiquiàtrica	3	<i>Obligatori (itinerari 3)</i>	<i>2n semestre</i>	<i>Semipresencial</i>	<i>30%</i>	Sessions magistrals. Pràctiques TIC. Seminaris. Treballs	Avaluació continuada (50%) Treball pràctic (50%)
Formació i entrenament en l'SCAN	Conèixer els principals característiques de la semiologia psiquiàtrica. Saber distingir les principals categories psiquiàtriques. Conèixer el instrument proposat i saber aplicar-ho als pacients psiquiàtrics en general.	3	<i>Obligatori (itinerari 3)</i>	<i>2n semestre</i>	<i>Semipresencial</i>	<i>30%</i>	Sessions magistrals. Practiques TIC. Resolució de problemes	Avaluació continuada (100%)

a	b	c	d	e	f	g	h	i
MÒDUL	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	HORES D'APRENENTATGE LIDERAT PEL PROFESSORAT	ORGANITZACIÓ DE LES HORES DE L'APARTAT (g)	TIPUS D'AVALUACIÓ
Mòdul IV Optatiu específic	1. Donar a conèixer a l'alumne les tècniques que s'utilitzen en la recerca en Neurotoxicologia, i Psicofarmacologia i Psiquiatria 2. Capacitar a l'alumne realitzar les tècniques realitzades. 3. Donar els fonaments necessaris per que l'alumne sigui capaç de posar a punt noves tècniques d'us en la seva recerca	26	Optatiu	1r o 2n semestre	Semipresencial			
Tècniques histològiques bàsiques	1. Transmetre als alumnes el coneixement general en quant a fonaments teòrics de les tècniques histològiques per l'estudi del Sistema Nerviós. 2. Capacitar als alumnes per a la realització d'algunes tècniques concretes i generar les habilitats perquè aquests puguin posar a punt noves tècniques 3. Capacitar als alumnes per a la correcta visualització i la identificació d'artefactes. 4. Promoure una visió crítica que permeti escollir les tècniques més adients en funció dels objectius experimentals.	3	Optatiu	2n. Semestre	Semipresencial	50%	Activitats introductòries: Forum obert de presentació de professors i alumnes (5%) La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per a la realització de les diferents activitats. (20%) Pràctiques de laboratori (65%) Forum de discussió (10%)	El sistema d'avaluació serà continuat, s'avaluarà l'adquisició de coneixements teòrics 30% (treball-projecte d'investigació) l'adquisició d'habilitats tècniques 30% (classes pràctiques) i la capacitat per al plantejament metodològic quant a tècniques histològiques a utilitzar (40%) (treball-projecte d'investigació).

Valoració funcional del sistema nerviós	1. Conèixer la relació entre estructura i funció del Sistema Nerviós 2. Conèixer les tècniques neuropsicològiques i de neuroimatge utilitzades en la actualitat 3. Saber escollir en cada moment les tècniques més adients per l'estudi neurofuncional en relació a l'efecte dels neurotòxics 4. Conèixer les característiques de l'avaluació funcional en nens i adolescents introduint tècniques d'avaluació específiques	4	<i>Optatiu</i>	<i>1r. Semestre</i>	<i>Semipresencial</i>	30%	Activitats introductòries: Forum obert de presentació de professors i alumnes (5%) La informació es dona on-line amb una guia temporalitzada per a la realització de les diferents activitats.(40%) Treballs (35%) Forum de discussió (20%)	L'alumne ha de desenvolupar, relacionar, organitzar i presentar els coneixements que té sobre la matèria. en diferents treballs (30%). Participació rellevant en els fòrums de discussió (10%) Treball final (50%) Altres (10%)
Models experimentals in vitro i tècniques de neuroquímica	1. Conèixer les principals tècniques in vitro i la informació que d'elles se'n pot extraure. 2. Aprendre els principis bàsics dels cultius cel·lulars 3. Aprendre els conceptes bàsics i conèixer les tècniques bàsiques per a l'estudi de proteïnes i expressió gènica aplicades a l'estudi del Sistema nerviós	4	<i>Optatiu</i>	<i>2n semestre</i>	<i>Semipresencial</i>	50%	Activitats introductòries: Forum obert de presentació de professors i alumnes (5%) La informació bàsica sobre els fonaments teòrics de les tècniques a estudiar es dona on-line .(20%) Pràctica guiada de Laboratori (55%) Elaboració de protocols i registres de laboratori (20%)	El sistema d'avaluació serà continuat, s'avaluarà l'adquisició de coneixements teòrics 30% (treball-projecte d'investigació) l'adquisició d'habilitats tècniques 30% (classes pràctiques) i la capacitat per al plantejament metodològic quant a tècniques a utilitzar (40%) (treball-projecte d'investigació).

Models animals aplicats a l'estudi de la psicopatologia i les funcions cognitives	1.Conèixer els models animals existents per l'estudi de psicopatologies, les seves avantatges i inconvenients 2.Conèixer els models animals existents per l'avaluació dels efectes dels diferents tòxics sobre els Sistema Nerviós 3.Saber aplicar aquests models a la recerca bàsica i/o clínica.	4	<i>Optativa</i>	<i>2n semestre</i>	<i>Semipresencial</i>	<i>50%</i>	La informació s'obtindrà on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats.(30%) Pràctica guiada de Laboratori (50%) Elaboració de protocols i registres de laboratori (20%)	Al final del curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar un protocol de treball amb animals d'experimentació especificant el control de variables, la metodologia específica justificada, els objectius i el tractament estadístic de les dades: a) Habilitats adquirides en les pràctiques: capacitat de generar un protocol de treball i aplicar-lo (40%). b) Habilitats manuals en el laboratori (40%) c) Altres: Actitud crítica, capacitat per identificar problemes, Capacitat per organitzar-se, Motivació per l'assignatura 20%)
--	---	----------	-----------------	--------------------	-----------------------	------------	--	---

Manipulació d'animals d'experimentació I	1.Conèixer la biologia general dels principals animals d'investigació 2.Conèixer els factors que poden intervenir en la conducta, experimentació, estrès i benestar animal 3.Conèixer els principis ètics d'experimentació animal. Legislació i aspectes relacionats. 4.Revisar aspectes sobre prevenció i seguretat en experimentació animal. 5.Revisar aspectes sobre estadística experimental: fases, elecció del model, anàlisi, disseny i interpretació de resultats	4	<i>Optativa</i>	<i>1r. Semestre</i>	<i>Semipresencial</i>	30%	La informació s'obtindrà on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats.(30%) Pràctica guiada de Laboratori (50%) Elaboració de protocols i registres de laboratori (20%)	Al final del curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar un protocol de treball amb animals d'experimentació especificant el control de variables, la metodologia específica justificada, els objectius i el tractament estadístic de les dades: a) Habilitats adquirides en les pràctiques: capacitat de generar un protocol de treball i aplicar-lo (40%). b) Habilitats manuals en el laboratori (40%) c) Altres: Actitud crítica, capacitat per identificar problemes, Capacitat per organitzar-se, Motivació per l'assignatura (20%).
---	--	----------	-----------------	---------------------	-----------------------	------------	--	---

Manipulació d'animals d'experimentació II	1.Conèixer i aplicar els procediments experimentals: vies d'administració i obtenció de fluids 2.Conèixer i aplicar: anestèsia, analgèsia i eutanasia 3.Conèixer i aplicar: procediments experimentals en cirurgia 4.Conèixer i aplicar: mètodes de registre i anàlisi de dades	4	<i>Optativa</i>	<i>1r. Semestre</i>	<i>Presencial</i>	60%	La informació s'obtindrà on-line amb una guia temporalitzada per la realització de les diferents activitats.(30%) Pràctica guiada de Laboratori (50%) Elaboració de protocols i registres de laboratori (20%)	Al final del curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar un protocol de treball amb animals d'experimentació especificant el control de variables, la metodologia específica justificada, els objectius i el tractament estadístic de les dades: a) Habilitats adquirides en les pràctiques: capacitat de generar un protocol de treball i aplicar-lo (40%). b) Habilitats manuals en el laboratori (40%) c) Altres: Actitud crítica, capacitat per identificar problemes, Capacitat per organitzar-se, Motivació per l'assignatura (20%).
--	--	----------	-----------------	---------------------	-------------------	-----	---	--

Tècniques d'anàlisi genètica	1. Conèixer quines són les tècniques més habituals en els estudis genètics de les malalties mentals, saber en què es fonamenten, en quin tipus d'espècimens es realitzen i com es duen a terme en el laboratori. 2. Dissenyar i realitzar l'amplificació d'una regió concreta del genoma. 3. Identificar una seqüència i comparar-la amb una altra de referència. 4. Saber generar un informe de resultats i redactar la metodologia emprada en l'estudi.	3	<i>Optativa</i>	<i>2n semestre</i>	<i>Presencial</i>	60%	Activitats introductòries: 5% Sessions magistrals: 5% Seminaris: 10% Pràctiques guiades a través de TIC: 20% Pràctiques guiades a laboratoris: 40% Resolució de problemes: 10% Treballs: 10%	Al final del curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar i realitzar diverses tècniques d'anàlisi genètica i de redactar la metodologia emprada en el format dels articles científics: a) Habilitats adquirides en les pràctiques: capacitat de dissenyar un protocol de treball i aplicar-lo (40%). b) Habilitats manuals en el laboratori (40%) c) Altres: Actitud crítica, capacitat per identificar problemes, Capacitat per organitzar-se, Motivació per l'assignatura (20%).
-------------------------------------	---	----------	-----------------	--------------------	-------------------	-----	---	---

a	b	c	d	e	f	g	h	i
MÒDUL	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	HORES D'APRENENTATGE LIDERAT PEL PROFESSORAT	ORGANITZACIÓ DE LES HORES DE L'APARTAT (g)	TIPUS D'AVALUACIÓ
Mòdul V Treball de recerca	<i>Aplicar els coneixement adquirits en els altres mòduls</i> <i>Revisar i organitzar el material bibliogràfic</i> <i>Fomentar l'esperit crític, es tracta de que l'alumne aprengui a discernir entre la informació important i l'accessòria</i> <i>Adquirir la capacitat de redactar i exposar els textos científics</i>	30	Obligatori	2n semestre ó 3r i 4 semestre	Presencial	30%	<i>Pràctica autònoma</i> <i>Pràctica guiada</i>	<i>Treball final (50%)</i> <i>Exposició del treball (20%)</i> <i>Altres (30%)</i> <i>Capacitat d'organitzar-se</i> <i>Relació amb el personal del laboratori</i> <i>Motivació i interès</i> <i>Participació en les activitats de recerca comuns</i> <i>Motivació per la qualitat</i> <i>Sensibilitat pel mediambient</i> <i>Autoestima professional</i> <i>Lideratge</i> <i>Disponibilitat a la participació compromesa en la vida social</i> <i>Domini de l'expressió i comprensió de l'anglès</i> <i>Gestió del temps</i>

PROFESSORAT TOTAL

a
Descripció del professorat previst
M.Teresa Colomina Fosch (Dept Psicologia) URV
Paloma Vicens Calderón

(Dept Psicologia) URV

Margarita Torrente Torné
(Dept Psicologia) URV

Josefa Canals Sanz
(Dept Psicologia) URV

Pere Joan Ferrando
(Dept Psicologia) URV

José Luis Domingo Roig
(Dept Ciéncies Mèdiques Bi)

Mercedes Gómez Arnaiz
(Dept Bioquímica i Biotecnol)

Maria Luisa Albina Chicote
(Dept Ciéncies Mèdiques Bi)

Montserrat Belles Mateu
(Dept Ciéncies Mèdiques Bi)

Domingo Sánchez Cervelló
(Dept Ciéncies Mèdiques B

Manuel Santafé Martinez
(Dept Ciéncies Mèdiques Bi

Neus G rcia Sancho

(Dept Ci ncies Mèdiques Bé)

Francesc Xavier Sureda

(Dept Ci ncies Mèdiques Bé)

Nicloau Antoni Ortiz

(Departament de Medicina i

Marta Schuhmacher Ansua
(Departament d'Enginyeria

Antonio Labad Alquézar
(Departament de Medicina i C

Elisabet Vilella Cuadrado
(Departament de Medicina i C

Lourdes Martorell Bonet
(Departament de Medicina i C

Alfonso Gutierrez.Zotes

Joaquin Valero

PROFESORS EXTERNS A L

Fernando Sánchez Santed

Departamento de Neurocienc

Pilar Flores Cubos

Departamento de Neurocienc

Inmaculada Cubero

Departamento de Neurocienc

Fernando Cañadas

Departamento de Neurocienc

M. del Carmen Sánchez Am

Departamento de Neurocienc

Francisco Nieto Escamez

Departamento de Neurocienc

Roberto Alvarez Gómez

Departamento de Neurocienc

Margarita Moreno (1ECTS)

Departamento de Neurocienc

Maria Dolores Roldan (3 ECTS)

Departamento de Neurociencias

Tesifón Parrón (1,5 ECTS)

Departamento de Neurociencias

Leticia de la Fuente (3 ECTS)

Docents d'altres Universitats

José Barril Antuña

Departamento de Biología Ap

Eugenio Vilanova Gisbert

Departamento de Biología Ap

Jordi Llorens

Dept. Ciències Fisiològiques

Luis Martinez Millan

Neurociencias/Universidad de

Gontzal García del Caño

Neurociencias/Universidad de

Investigadors del CSIC

Cristina Suñol Esquirol

CSIC-Instituto de Investigació

Coral Sanfeliu
CSIC-Instituto de Investigació

Rosa Cristofol
CSIC-Instituto de Investigació

Rocio Martín Santos
IMAS. Institut Municipal d'Ass

Professors que treballen a l

Anthony Lee Riley

Psychology/ American Univer

Todd Eric Thiele

Department of Psychology/Ur

Peter Spencer

Oregon Health and Science

Elena Herrero Hernández

Dipartimento di
Traumatologia, Ortopedia e
Medicina del Lavoro
dell'Università di Torino

Inici de contracte a Gener de
2007 a:

**Oregon Health and
Science University**
(OHSU). Center for
Research on Occupational
and Environmental
Toxicology (CROET)

Marcelo Rosato Siri

Biophysics Sector S.I.S.S.A.

Nombre de professorat total previst que imparteix el màster

Nombre de professorat doctor previst que imparteix el màster

b

Línies de recerca (1)

Línies de recerca

Aluminio,;. 1999 -2005

Aluminio y Alzheimer: envejecimiento y procesos neurodegenerativos: modelos transgénicos

Compuestos orgánicos persistentes: Neurotoxicología del desarrollo. 2000-

Modelos desmielinizantes y trastornos conductuales 2003-

Contaminantes medioambientales efectos sobre la población infantil 2000-

Organofosforados y procesos neurodegenerativos: modelos transgénicos, beta amiloide,

Publicacions

Colomina MT, Roig JL, Torrente M, Vicens P, Domingo JL (2005). Concurrent exposure to aluminum and stress during pregnancy in rats: effects on postnatal development and behavior of the offspring. *Neurotoxicology and Teratology*, 27: 565-574

Roig, JL., Fuentes, S., **Colomina, MT.**, Vicens, P. y Domingo JL. (2006). Aluminum, restraint

Fuentes S, **Colomina MT**, Rodriguez J, Vicens P, Domingo JL. Interactions in development

Projectes subvencionats

Neurogénesis y cambios sinápticos en un modelo animal de Enfermedad de Alzheimer (P

Interaccion entre factores geneticos y toxicos (aluminio y clorpirifos) sobre la plasticidad n

Línies de recerca

Interacción entre nicotina y entrenamiento previo. 1998 – 2004

– 2004

Aluminio, envejecimiento y procesos neurodegenerativos:. 2003 -2005

espacial. 2005 -

Publicacions

aggressiveness and anxiety in OF1 male mice. *Psychopharmacology*, 177: 418-427

Carrasco, C., **Vicens, P.**, Vidal, J., Redolat, R. (2006). Effects of co-administration of Bupropion and nicotinic agonists on the elevated plus-maze in mice. *Progress in Neuro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry*, 30: 455-462.

Roig, JL., Fuentes, S., Colomina, MT., **Vicens, P.** y Domingo JL. (2006). Aluminum, restraint stress and aging: Behavioral effects in rats after 1 and 2 years of aluminum exposure. *Toxicology*, 218: 112-124.

Projectes subvencionats

Efectos conductuales de la nicotina y su papel en la relación entre aprendizaje y factores emocionales (BSO2000-1194). Ministerio de Educación y Cultura, 2001-2003. Investigador responsable: Rosa Redolat Iborra

Neurogénesis y cambios sinápticos en un modelo animal de Enfermedad de Alzheimer (PI041673). Fondo de Investigación Sanitaria (FIS), 2004-2007. Investigador responsable: MTeresa Colomina Fosch

Línies de recerca

Estudios neuroconductuales de los efectos de exposición a tóxicos. Evaluación de la conc

Publicacions

Torrente M, Colomina MT, Domingo JL (2005). Metal concentrations in hair and cognitive

Torrente M, Colomina MT, Domingo JL (2005). The effects of concurrent exposure to mar

Colomina MT, Roig JL, **Torrente M**, Vicens P, Domingo JL (2005). Concurrent exposure t

Projectes subvencionats

Neurogénesis y cambios sinápticos en un modelo animal de Enfermedad de Alzheimer (P

Interaccion entre factores geneticos y toxicos (aluminio y clorpirifos) sobre la neurogénesis

INVESTIGADOR PRINCIPAL: M.Teresa Colomina Fosch.Fecha de Inicio 2006 Fecha fina

Línies de recerca

Influencia de factores prenatales y neonatales en el desarrollo conductual y cognitivo a la
Epidemiología de la psicopatología en el preescolar

Publicacions

Jane MC, Canals J, Ballespi S, Vinas F, Esparo G, Domenech E. Parents and teachers re

Cuco G, Fernandez-Ballart J, Arija V, Canals J. Effect of B1-, B6- and iron intake during pi

3: Esparo G, Canals J, Jane C, Ballespi S, Vinas F, Domenech E. Feeding problems in n

Projectes subvencionats

Investigador principal: MARIA VICTORIA ARIJA VAL (Departament de Cièn

Línies de recerca

Psicometria

Models Biològics de la Intel·ligència

Publicacions

Ferrando, P.J. Improving the validity of personality scores with item factor analysis.

Metodología de las Ciencias del Comportamiento, 5:195-208. 2003

Ferrando, P.J. Kernel smoothing estimation of item characteristics functions for continuous personality items: An empirical comparison with the linear and the continuous response model.

Applied Psychological Measurement, 28:95-109. 2004.

Ferrando, P.J. Person reliability in personality measurement: An item response theory analysis.

Applied Psychological Measurement.28:126-140. 2004.

Projectes subvencionats

Diseño de instrumentos psicométricos y experimentales de predicción de la violencia
MCYT - Ministerio de Ciencia y Tecnología. SEC2001-3821-C05-C02 Fecha de Inicio: 20

Línies de recerca

Toxicidad medioambiental por metales pesados y dioxinas: valoración de riesgos.

Estudios de toxicidad de metales pesados.

Investigación de antagonistas para la prevención y el tratamiento de las intoxicaciones me

Publicacions

Domingo JL, Bocio A, Falco G, Llobett JM. Exposure to PBDEs and PCDEs associated w

Llobet JM, Falco G, Bocio A, Domingo JL. Human exposure to polychlorinated naphthaler

Ferre-Huguet N, Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. Environmental impact and huma
incinerator: a case study. Environ Sci Technol. 40:61-66. 2006

Projectes subvencionats

Evaluación de los riesgos sobre la salud de los habitantes de una zona fuertemente
industrializada en Cataluña por exposición a metales, dioxinas y furanos, bifenilos poricloro

Riesgos de la exposición a uranio durante la gestación: influencia del estrés. Instituto de S

Línies de recerca

Iones metálicos en Biología y Medicina. Toxicología reproductiva y del desarrollo

Laboratorio de Toxicología y Salud Medioambiental. Facultad de Medicina de Reus. Unive

Iones metálicos en Biología y Medicina. Evolución de estrés oxidativo producido por ione

Laboratorio de Toxicología y Salud Medioambiental. Facultad de Medicina de Reus. Unive

Publicacions

Albina, M.L.; Belles, M.; Gómez, M.; Sánchez, D.J.; Domingo, J.L. Influence of maternal st

Gómez, M.; Esparza, J.L.; Nogues M.R.; Giralt, M.; Cabre, M.; Domingo, J.L.

Pro-oxidant activity of aluminum in the rat hippocampus: gene expresión of antioxidant en

Bellés, M.; Albina, M.L.; Linares, V.; Gómez, M.; Sánchez, D.J.; Domingo, J.L.. Combined

Projectes subvencionats

Riesgos de la exposición a uranio durante la gestación: influencia del estrés. Instituto de S

Actividad pro-oxidante del aluminio en ratones transgénicos. Evaluación del papel protecto
PI050622 Fecha Inicio: 2006 Fecha Final:2008. Investigador Principal: Mercedes Gómez

Línies de recerca

Toxicidad de metales pesados en animales de experimentación (rata, ratón)

Interacción de tóxicos y estrés durante el desarrollo.

Publicacions

Albina, M.L.; Belles, M.; Gómez, M.; Sánchez, D.J.; Domingo, J.L. Influence of maternal st

Bellés, M.; Albina, M.L.; Linares, V.; Gómez, M.; Sánchez, D.J.; Domingo, J.L.. Combined

Albina ML, Belles M, Linares V, Sanchez DJ, Domingo JL. Restraint stress does not enha

Projectes subvencionats

Riesgos de la exposición a uranio durante la gestación: influencia del estrés. Instituto de S

Línies de recerca

Toxicidad de metales pesados en animales de experimentación (rata, ratón)
Interacción de tóxicos y estrés durante el desarrollo.

Publicacions

Albina, M.L.; Belles, M.; Gómez, M.; Sánchez, D.J.; Domingo, J.L. Influence of maternal st
Bellés, M.; Albina, M.L.; Linares, V.; Gómez, M.; Sánchez, D.J.; Domingo, J.L.. Combined
Albina ML, Belles M, Linares V, Sanchez DJ, Domingo JL. Restraint stress does not enha

Projectes subvencionats

Riesgos de la exposición a uranio durante la gestación: influencia del estrés. Instituto de S

Línies de recerca

Toxicidad de metales pesados en animales de experimentación (rata, ratón)
Interacción de tóxicos y estrés durante el desarrollo.

Publicacions

Albina, M.L.; Belles, M.; Gómez, M.; Sánchez, D.J.; Domingo, J.L. Influence of maternal st
Bellés, M.; Albina, M.L.; Linares, V.; Gómez, M.; Sánchez, D.J.; Domingo, J.L.. Combined
Albina ML, Belles M, Linares V, Sanchez DJ, Domingo JL. Restraint stress does not enha

Projectes subvencionats

Riesgos de la exposición a uranio durante la gestación: influencia del estrés
PI030254 **Años:** 2003-2006. **Investigador Principal:** Domingo José Sánchez Cervelló
Instituto de Salud Carlos III. FIS.

Línies de recerca

Eliminación sináptica durante el desarrollo postnatal. 1998-
Participación de los anticuerpos anti-gangliósido en la etiopatogénia de polineuropatías de

Publicacions

M.M. Santafé, M.A. Lanuza, N. Garcia and J. Tomàs

Muscarinic autoreceptors modulate transmitter release through protein kinase C and
protein kinase A in the neuromuscular junction. European Journal of Neuroscience
(aceptado para su publicación en 2006) 2006

Santafé, M.M.; Sabaté, M.M.; Garcia, N.; Ortiz, N.; Lanuza, M.A.; Tomas, J. Changes in
the Neuromuscular Synapse Induced by an Antibody against Gangliosides. Annals of
Neurology. 57:396-407. 2005

Santafé, MM; Salon, I; Garcia, N; Lanuza, MA; Uchitel, OD; Tomás, J. Modulation of ACh
release by presynaptic muscarinic autoreceptors in the neuromuscular junction from the
newborn to the adult rat. European Journal of Neuroscience. 17:119-127. 2003

Projectes subvencionats

Efectos fisiopatológicos de los anticuerpos antigangliósidos de pacientes con
enfermedades neuromusculares sobre las funciones de los gangliósidos en axones
motores.

Fondo de Investigaciones Sanitarias de la Seguridad Social (PI051599)

Fecha de inicio: 2005 Fecha final: 2008. INVESTIGADOR PRINCIPAL: Manel Santafé Ma
Desestabilización y pérdida de conexiones neurales. Mecanismo molecular, dependiente
de la actividad sináptica y controlado por las proteínas quinasas A y C.Fondo de
Investigaciones Sanitarias de la Seguridad Social

Fecha de inicio: 2005 Fecha final: 2008. Investigador Principal: José Maria Tomas Ferre

Línies de recerca

Eliminación sináptica durante el desarrollo postnatal. 1998-

Participación de los anticuerpos anti-gangliósido en la etiopatogénia de polineuropatías de

Publicacions

M.M. Santafé, M.A. Lanuza, N. Garcia and J. Tomàs. Muscarinic autoreceptors modulate
transmitter release through protein kinase C and protein kinase A in the neuromuscular
junction. European Journal of Neuroscience (aceptado para su publicación en 2006)
2006

Santafé, M.M.; Sabaté. M.M.; Garcia, N.; Ortiz, N.; Lanuza, M.A.; Tomas, J. Changes in
the Neuromuscular Synapse Induced by an Antibody against Gangliosides. Annals of
Neurology. 57:396-407. 2005

Santafé, M.M.; Sabaté, M.M.; Garcia, N.; Lanuza, M.A.; Ochitei, O.D.; Tomas, J. Modulation of ACh
release by presynaptic muscarinic autoreceptors in the neuromuscular junction from the
newborn to the adult rat. European Journal of Neuroscience. 17:119-127. 2003

Línies de recerca

Respuesta celular al estrés químico

Evaluación de la muerte neuronal en modelos de neurodegeneración

Indicadores del estrés oxidativo en población sana y enferma

Publicacions

Mulero M, Romeu M, Giralte M, Folch J, Nogues MR, Fortuno A, Sureda FX, Linares V, Cal

Sureda FX, Gutierrez-Cuesta J, Romeu M, Mulero M, Canudas AM, Camins A, Mallol J, P

Jimenez A, Jorda EG, Verdaguer E, Pubill D, Sureda FX, Canudas AM, Escubedo E, Cam

Projectes subvencionats

Alteración del ciclo celular en los procesos de excitotoxicidad: diana terapéutica en el trat

Línies de recerca

Participación de los anticuerpos anti-gangliósido en la etiopatogénia de polineuropatías
degenerativas. 1998-

Publicacions

Ortiz N, Rosa R, Gallardo E, Illa I, Tomas J, Aubry J, Sabater M, Santafé M. IgM
monoclonal antibody against terminal moiety of GM2, GalNAc-GD1a and GalNAc-GM1b
from a pure motor chronic demyelinating polyneuropathy patient: effects on
neurotransmitter release. J Neuroimmunol. 119:114-123. 2001

Serrano-Munuera C, Gallardo E, Rojas R, De Luna N, Gonzalez-Masegosa A, Martí-
Masso JF, Martínez-Matos A, Ortiz N, Rene R, Berciano J, Grau JM, Willison HJ, Graus
F, Illa I. Antiganglioside antibodies in acute self-limiting ataxic neuropathy: incidence and

the Neuromuscular Synapse Induced by an Antibody against Gangliosides. *Annals of Neurology*. 57:396-407. 2005

Projectes subvencionats

Modelo animal para el estudio fisiopatológico de la acción de anticuerpos IGM2 de un paciente sobre la unión neuromuscular. Posibilidad de reversión de los efectos con fármacos. Fondo de Investigaciones Sanitarias de la Seguridad Social (PI020508).

Fecha de inicio: 2002 Fecha final: 2005. INVESTIGADOR PRINCIPAL: Nicolau Ortiz.

Efectos fisiopatológicos de los anticuerpos antigangliósidos de pacientes con enfermedades neuromusculares sobre las funciones de los gangliósidos en axones motores.

Fondo de Investigaciones Sanitarias de la Seguridad Social (PI051599)

Fecha de inicio: 2005 Fecha final: 2008. INVESTIGADOR PRINCIPAL: Manel Santafé Mar

Línies de recerca

Toxicidad medioambiental por metales pesados: valoración de riesgos.

Toxicidad medioambiental por dioxinas: valoración de riesgos.

Publicacions

Nadal M, Schuhmacher M, Domingo JL. Levels of metals, PCBs, PCNs and PAHs in soils

Ocampo-Duque W, Ferre-Huguet N, Domingo JL, Schuhmacher M. Assessing water quali

Schuhmacher M, Jones KC, Domingo JL. Air-vegetation transfer of PCDD/PCDFs: an ass

Projectes subvencionats

The use of life cycle assessment tools for the development of integrated waste manageme

Línies de recerca

DDR1 i esquizofrenia

Genética de la esquizofrenia

Publicacions

Sustained and selective attention in patients with schizophrenia or other psychoses and in their first-degree relatives. Mulet B, Valero J, Gutiérrez-Zotes A, Montserrat C, Cortés MJ, Jarrod M, Martorell L, Vilella, Labad A. Aceptat en *European Psychiatry*, 2006

Somatized depression in primary care attenders. Aragonès E; Labad A; Piñol JL; Lucena C; Alonso Y. *J Psychosom Res*. 2005;58(2): 145-151

Prevalence and determinants of depressive disorders in primary care in Spain. Aragonès E.;

Piñol JL.; Labad A; Masdeu RM; Pino M; Cervera J. *Int J Psychiatry* 2004; 34(1) 21-35

Projectes subvencionats

Fondo de Investigación Sanitaria (FIS) 01/1605: Estudio para la detección de fenotipos esquizotáticos en pacientes esquizofrénicos (2001-2004)

Red de genotipación y psiquiatría genética. G03/1 (2003-5)

Marató TV3: Estudio para la detección de fenotipo esquizotáticos (2002-2005)

FIS: Estudio de la personalidad como factor modulador de los endofenotipos esquizotáticos (2006-2009)

Línies de recerca

DDR1 i esquizofrenia

Genética de la esquizofrenia

Genética de la malaltia d'Alzheimer

Publicacions

Expression of discoidin domain receptor 1 during mouse brain development follows the progress of myelination. Franco-Pons N; Virgos C.; Vogel WF.; Ureña JM.; Soriano E.; Del Rio JA, Vilella E. Neuroscience 2006;140: 463-475

Association study of schizophrenia with polymorphisms at six candidate genes, C Virgos, L Martorell, J Valero, L Figuera, F Civeira, J Joven, A Labad, E Vilella. Schizophrenia Research (2001) 49; 65-71

Further evidence that hyperhomocysteinemia and methyltetrahydrofolate reductase C677T and A1289C polymorphisms are not risk factors for schizophrenia. Vilella E.; Virgos C.; Murphy M.; Martorell L.; Valero J.; Simó JM.; Joven J.; Fernandez-Ballart J.; Labad A. Progress in Neuro Psychopharmacology and Biological Psychiatry 2005; 29(7):1169-74

Projectes subvencionats

Red de genotipación y psiquiatría genética. G03/1 (2003-5)
FIS: Expresión de DDR1 en oligodendrocitos durante el neurodesarrollo y en cerebro adulto y su posible implicación en la esquizofrenia (2002-2005)
Fundación Stanley: Dos projectes subvencionats sobre "DDR1 i esquizofrenia" (2002-2004) i (2004-2006)

Línies de recerca

Quirúrgica)

ADN Mitocondrial i esquizofrenia

Genética de la esquizofrenia

Publicacions

New variants in the mitochondrial genomes of schizophrenic patients.

Martorell L.; Segués T.; Folch G.; Valero J.; Joven J.; Labad A.; Vilella E.

European Journal of Human Genetics 2006 14: 520-528

Schizophrenic women with the *APOE* ε4 allele have a worse prognosis than those without it. L Martorell, C Virgos, J Valero, G Coll, L Figuera, J Joven, M Pocoví, A Labad, E Vilella. Molecular Psychiatry (2001) 6: 307-310

Anticipation is not associated with CAG repeat expansion in parent-offspring pairs of patients affected with schizophrenia Martorell L.; Pujana MA.; Valero J.; Joven J.; Volpini et al American Journal of Medical Genetics 1999; 88: 50-56

Projectes subvencionats

Marató TV3: Estudi dels gens de l'apolipoproteïna E (*APOE*) i dels receptors d'estrogens α (*ESR1*) y β (*ESR2*), en relació a la diferent expressió de l'esquizofrenia en homes i dones (2002-2004)

FIS: Estudio de l'ADN mitocondrial en la esquizofrenia (2006-2009)

Línies de recerca

Personalitat

Publicacions

Psychometric properties of the abbreviated Spanish version of TCI-R (TCI-140) and its relationship with the Psychopathological Personality Scales (MMPI-2 PSY-5) in patients" Gutiérrez-Zotes A, Cortés MJ, Valero J, Peña J, Labad A.

Actas Esp Psiquiatr 2005; 33(4): 231-7

Inventario del temperamento y el carácter -revisado(TCI-R). Baremacion y datos normativos en una muestra de población general. Gutierrez-Zotes A.; Bayón C.; Montserrat C.; Valero J.; Labad A.; Cloninger CR.; Fernández Aranda F. Actas Esp Psiquiatr 2004;32(1):8-15

Projectes subvencionats

FIS: Estudio genetico-ambiental de la depresión posparto (2005-2007)

Línies de recerca

Estudis clínics en psicosis

Publicacions

Sustained and selective attention in patients with schizophrenia or other psychoses and in their first-degree relatives. Mulet B, Valero J, Gutiérrez-Zotes A, Montserrat C, Cortés MJ, Jarrod M, Martorell L, Vilella, Labad A. European Psychiatry, 2006

Anticipation and imprinting in Spanish families with schizophrenia. Valero J.; Martorell L.; Mariné J.; Vilella E.; Labad A. Acta Psychiatr Scand 1998; 97:343-350

Estudio retrospectivo de los síntomas prodrómicos en la esquizofrenia. Rofes L.; Bueno A.; Valero J.; Labad A. Actas Esp Psiquiatr 2003; 31(1): 35-39

Projectes subvencionats

Fondo de Investigación Sanitaria (FIS) 01/1605: Estudio para la detección de fenotipos esquizotáxicos en pacientes esquizofrénicos (2001-2004)

Red de genotipación y psiquiatría genética. G03/1 (2003-5)

Marató TV3: Estudio para la detección de fenotipo esquizotáxicos (2002-2005)

FIS: Estudio de la personalidad como factor modulador de los endofenotipos esquizotáxicos (2006-2009)

Universitat d'Almeria (conveni establert pel doctorat en tràmit pel Master)

Línies de recerca

Neurotoxicología de los compuestos organofosforados: modelos animales

Estudio en población humana de las secuelas neuropsicológicas derivadas de la exposición

Publicacions

Cardona, Diana; López-Grancha, Matilde; López-Crespo, Ginesa; Nieto-Escámez, Francis

Canadas F, Cardona D, Davila E, Sanchez-Santed F. Long-term neurotoxicity of chlorpyrifos

Roldan-Tapia, M.D., Leyva, A., Laynez, F. And Sánchez-Santed, F. Chronic neuropsychol

Projectes subvencionats

Interacciones entre neurotóxicos (aluminio y clorpirrifos), envejecimiento y neurodegeneración

Desarrollo de un modelo psicobiológico para el estudio de los efectos neurotóxicos de los

Línies de recerca

La polidipsia inducida por programa como modelo de impulsividad.

Interacciones entre neurotóxicos (aluminio y clorpirifos), envejecimiento y neurodegeneración

Líneas de investigación

Trastornos Afectivos por Exposición a Organofosforados

Publicaciones

Lopez-Grancha M, Sanchez-Amate C, Navarro M, Carvajal F, Sanchez-Santed F, Cubero I. Lateral parabrachial lesions disrupt paraoxon-induced conditioned flavor avoidance. *Toxicol Sci.* 91:210-7. 2006

Carvajal F, Sanchez-Amate MC, Sanchez-Santed F, Cubero I. Neuroanatomical targets of Sanchez-Amate MC, Davila E, Canadas F, Flores P, Sanchez-Santed F. Chlorpyrifos sha

Proyectos subvencionados

Desarrollo de un modelo psicobiológico para el estudio de los efectos neurotóxicos de los

Melanocortinas cerebrales y consumo voluntario de alcohol: implicación de los receptores

Líneas de investigación

Estudio neurofisiológico de la vía cortico-estriatal durante el aprendizaje de tareas operan

Neurofisiología del Córtex Orbitofrontal: Evaluación de la magnitud de recompensa

Neurotoxicología de los compuestos organofosforados

Publicaciones

Cardona, Diana; López-Grancha, Matilde; López-Crespo, Ginesa; Nieto-Escámez, Francis Nieto-Escamez FA, Sanchez-Santed F, de Bruin JP. Pretraining or previous non-spatial e

Nieto-Escamez FA, Sanchez-Santed F, de Bruin JP. Cholinergic receptor blockade in pre

Proyectos subvencionados

Desarrollo de un modelo psicobiológico para el estudio de los efectos neurotóxicos de los

Interacciones entre neurotóxicos (alumnio y chlorpyrifos), envejecimiento y neurodegenera

Líneas de investigación

Estudio de los procesos psicológico implicados en la inhibición latente y en los trastornos

Publicaciones

M.Teresa Daza, Ginesa López y Roberto Álvarez. Procedimientos experimentales en el es Marisa Bueno y Roberto Álvarez. El efecto de las duraciones del intervalo entre ensayos y

Boucarr, M., Vivas, A.B., Álvarez, R., & Zimmerman, M.A. Inhibitory tagging in inhibition of

Proyectos subvencionados

Procesos atencionales implicados en la predisposición a las alucinaciones. Entidad financia

Investigador Principal: Adolfo Cangas Díaz

Desarrollo de un modelo psicobiológico para el estudio de los efectos neurotóxicos de los

Líneas de investigación

La polidipsia inducida por programa como modelo de impulsividad.

Neurotoxicología de los compuestos organofosforados

Publicaciones

Moreno M., Lopez-Moreno J.A., Rodríguez de Fonseca F., Navarro M. Behavioural effects of quinpirole following withdrawal of chronic treatment with the CB1 agonist, HU-210, in rats. *Behavioural Pharmacology*, 16, 441-446, 2005.

Moreno M., Escuredo E., Muñoz R., Rodríguez de Fonseca F., Navarro M. Long-term behavioural and neuroendocrine effects of perinatal activation or blockade of CB1 cannabinoid receptors. *Behavioural Pharmacology*, 16, 423-430, 2005

exposure to Delta(9)-tetrahydrocannabinol increases presynaptic dopamine D(2) receptor sensitivity: a behavioral study in rats. *Pharmacology Biochemistry and Behavior*, 75, 565-575, 2003.

Projectes subvencionats

Mecanismos neuroconductuales de la vulnerabilidad diferencial a la impulsividad. Minister Role for the endogenous cannabinoid system in ethanol and nicotine addiction: Implicatio

Línies de recerca

Neurotoxicología de los compuestos organofosforados
Memoria y orientación espacial en pacientes con síndrome coronario agudo
Neuropsicología clínica infantil

Publicacions

[Lola Roldan-Tapia, Francisco A. Nieto-Escamez, Eva M. del Aguila, Francisco Laynez, Te Roldán-Tapia, L.; Parrón, T.; Sánchez-Santed, F.](#) Neuropsychological deficit after long-term Roldan-Tapia, M.D., Leyva, A., Laynez, F. And Sánchez-Santed, F. Chronic neuropsychol

Projectes subvencionats

Memoria y orientación espacial en animales y humanos con síndrome coronario agudo. U Razonamiento proposicional y modelos mentales: el papel de la memoria operativa. Ministerio de Ciencia y Tecnología. Inicio: 2003, fecha final: 2005. Investigador Principal: José Antonio García Madruga

Línies de recerca

Neurotoxicología de los compuestos organofosforados
Biomarcadores de exposición a plaguicidas

Publicacions

[Lola Roldan-Tapia, Francisco A. Nieto-Escamez, Eva M. del Aguila, Francisco Laynez, Te Roldán-Tapia, L.; Parrón, T.; Sánchez-Santed, F.](#) Neuropsychological deficit after long-term Hernandez A, Lopez O, Rodrigo L Gil F, Serrano J, PARRON T. Changes in erythrocyte e

Projectes subvencionats

Interés de diversos marcadores bioquímicos de estrés oxidativo en la patogenia y diagnos

Línies de recerca

Línies de recerca

Aspectos metodológicos de la investigación sobre toma de decisiones en jurados
Modelos multilevel en diseños con medidas repetidas

Publicacions

Martín, E., De la Fuente, L., De la Fuente, E.I. & García, J. (2006). The influence of sampl García, J., De la Fuente, E.I., De la Fuente, L. y Martínez-Arias, M.R. (2004). Cross-Valida De la Fuente L., De la Fuente, E.I. y García, J. (2003). Effects of pretrial juror bias, streng

Projectes subvencionats

Factores disposicionales y estructurales que influyen en la toma de decisión del Jurado ac

ts Espanyoles sense conveni

Línies de recerca

Carboxilesterasas solubles como dianas y biomarcadores en la promoción de neuropatías

Publicacions

GARCÍA-PÉREZ, A. G., **BARRIL, J.**, ESTÉVEZ, J. and VILANOVA, E. Properties of phenyl valerate esterase activities from chicken serum are comparable with soluble esterases of peripheral nerves in relation with organophosphorus compounds inhibition. Toxicol. Lett. 142 (2003): 1-10.

ESTEBAN, J., GIMENO, C., **BARRIL, J.**, ARAGONÉS, A., CLIMENT, J. M. and PELLIN, M. C. Survival study of opioid addicts in relation to its adherence to methadone maintenance treatment.

Drug Alcohol Depend. 70 (2003): 193-200.

ESTEBAN, J., GIMENO, C., ARAGONÉS, A., **BARRIL, J.** and PELLIN, M. C. Prevalencia de infección por virus de la inmunodeficiencia humana y hepatitis C en una cohorte de pacientes en tratamiento de mantenimiento con metadona. Med. Clin. (Barc) 120 (2003): 765-767.

Projectes subvencionats

Carboxilesterasas sensibles a paraoxon como dianas y biomarcadores en la promoción de

Línies de recerca

Mecanismos de acción de neurotoxicidad y de procesos neurodegenerativos inducidos o potenciados por sustancias químicas, especialmente inducidos por ciertos organofosforados

Biotransformación de plaguicidas organofosforados y otros agroquímicos

Monitorización en medio ambiente laboral y valoración de neurotoxicidad de disolventes y

Publicacions

Esteban J, de la Cruz Pellin M, Gimeno C, Barril J, Mora E, Gimenez J, Vilanova E. Detect

Estevez J, Garcia-Perez AG, Barril J, Pellin M, Vilanova E. The inhibition of the high sensi

Garcia-Perez AG, Barril J, Estevez J, Vilanova E. Properties of phenyl valerate esterase a organophosphorus compounds inhibition. Toxicol Lett.. 142:1-10. 2003

Projectes subvencionats

Carboxil esterases sensibles a paraoxon como dianas y biomarcadores en la promoción de neuropatías de origen tóxico. [FIS-1100/00] Fecha Inicio: 2000. Fecha Final: 2002.

Proyecto de Infraestructuras Fondos FEDER. Subproyecto para la puesta en marcha de U Evaluación toxicológica de aditivos en materiales plásticos empleados en el juguete y des

Línies de recerca

Estudio experimental de la neurotoxicidad de nitrilos sintéticos y naturales.

Publicacions

Seoane, A.; Demêmes, D.; Llorens, J. Distal effects in a model of proximal axonopathy: 3;

Boadas-Vaello P, Riera J, Llorens J. Behavioral and pathological effects in the rat define t

Seoane A, Apps R, Balbuena E, Herrero L, Llorens J. Differential effects of trans-crotonor

Projectes Subvencionats

Grup de Recerca de Factors de Creixement, Hormones i Metabolisme. Programa: PIGC - I Número de Proyecto: 1999SGR00073. Duración, desde: 2000 hasta: 2002. Investigador F

Farmacocinética, distribución, metabolismo y neurotoxicidad de los gluconitrilos de la man
Programa: SFIS - Ayudas para proyectos de investigación del área de Ciencias de la Salu
MSCO - Ministerio de Sanidad y Consumo. Número de Proyecto: 00/1129 Duración, d

Líneas de recerca

Estudio experimental de los mecanismos de apoptosis nerviosa y de su prevención.
Plasticidad postlesional : sistemas somatosensorial, visual y auditivo.
Factores que intervienen en la plasticidad postlesional del SNC y su facilitación experimer

Publicacions

Gerrikagoitia I., García Del Caño G. and Martínez-Millán L. Quantifying presynaptic termin

García Del Caño G., Gerrikagoitia I. and Martínez-Millán L. Plastic reaction of the rat visua

García Del Caño G., Uría I., Gerrikagoitia I. and Martínez-Millán L. The connection from th

Projectes Subvencionats

Tratamiento de la muerte neuronal mediante liberadores de óxido nítrico: un estudio exper
Subvención a grupos de investigación. Entidad financiadora: UPV/EHU. Fecha de inicio: 20
Reestructuración de los sistemas visual, auditivo y somatosensorial tras la supresión de lo
Fecha de inicio: 2003. Fecha fin: 2005. Investigador Principal: Luis Martínez Millán.

Líneas de recerca

Estudio experimental de los mecanismos de apoptosis nerviosa y de su prevención.
Plasticidad postlesional : sistemas somatosensorial, visual y auditivo.
Factores que intervienen en la plasticidad postlesional del SNC y su facilitación experimer

Publicacions

García Del Caño G., Gerrikagoitia I. and Martínez-Millán L. Plastic reaction of the rat visua

Gerrikagoitia I., García Del Caño G. and Martínez-Millán L. Quantifying presynaptic termin

García del Caño G., Uría I., Gerrikagoitia I., Martínez-Millán L. The connection from the dc

Projectes subvencionats

Tratamiento de la muerte neuronal mediante liberadores de óxido nítrico: un estudio exper
Subvención a grupos de investigación. Entidad financiadora: UPV/EHU. Fecha de inicio: 20
Reestructuración de los sistemas visual, auditivo y somatosensorial tras la supresión de lo

Líneas de recerca

Modificaciones de la transmisión nerviosa y muerte neuronal causadas por metales
Valoración de modelos alternativos in vitro para la evaluación de la neurotoxicidad
Modelos in vitro de estrés oxidativo y lesión celular neural

Publicacions

Sunol C, Garcia DA, Bujons J, Kristofikova Z, Matyas L, Babot Z, Kasal A. Activity of B-nc

Babot Z, Cristofol R, Sunol C. Excitotoxic death induced by released glutamate in depolar

Sonnewald U, Olstad E, Qu H, Babot Z, Cristofol R, Sunol C, Schousboe A, Waagepetersen H. First direct demonstration of extensive GABA synthesis in mouse cere neuronal cultures. J Neurochem.:796-803. 2004

Projectes subvencionats

Papel de los aminoácidos glutamato y ácido g-aminobutírico (GABA) en la toxicidad neuronal en cultivos primarios de células granulares de cerebelo. Subvencionado por el Fondo de Investigaciones Sanitarias de la Seguridad Social. 2001-2003. (FIS01/1318). Investigador principal: Cristina Suñol

Desarrollo de modelos alternativos in vitro para la evaluación de neurotoxicidad mediada por el receptor GABAA. Subvencionado por Ministerio de Ciencia y Tecnología, Plan Nacional. (SAF2003-04930 Investigador principal: Cristina Suñol

Línies de recerca

Modificaciones de la transmisión nerviosa y muerte neuronal causadas por metales

Valoración de modelos alternativos in vitro para la evaluación de la neurotoxicidad

Modelos in vitro de estrés oxidativo y lesión celular neural

Publicacions

Sebastia J, Pertusa M, Vilchez D, Planas AM, Verbeek R, Rodriguez-Farre E, Cristofol R,

Sebastia J, Cristofol R, Pertusa M, Vilchez D, Toran N, Barambio S, Rodriguez-Farre E, Sa

Cristofol RM, Gasso S, Vilchez D, Pertusa M, Rodriguez-Farre E, Sanfeliu C. Neurotoxic (

Projectes subvencionats

Título del proyecto: Estrés oxidativo y transmisión nerviosa: ¿Una encrucijada neurotoxicológica?.

Entidad: FIS (00-1094). Años: 2000-2002. Participación: Colaborador

Título del proyecto: Isquemia cerebral focal: Mecanismos de neuroprotección y efecto del envejecim

Entidad: FIS (00-0957). Años: 2000-2002. Participación: Colaborador

Línies de recerca

Modificaciones de la transmisión nerviosa y muerte neuronal causadas por metales

Valoración de modelos alternativos in vitro para la evaluación de la neurotoxicidad

Modelos in vitro de estrés oxidativo y lesión celular neural

Publicacions

Sebastia J, Pertusa M, Vilchez D, Planas AM, Verbeek R, Rodriguez-Farre E, Cristofol R,

Babot Z, Cristofol R, Sunol C. Excitotoxic death induced by released glutamate in depolar

Sonnewald U, Olstad E, Qu H, Babot Z, Cristofol R, Sunol C, Schousboe A, Waagepetersen H. First direct demonstration of extensive GABA synthesis in mouse cere neuronal cultures. J Neurochem.:796-803. 2004

Projectes subvencionats

Título del proyecto: Grupo de Investigación Consolidado Farmacología y Toxicología

Entidad: CIRIT 2001/SGR/00356: Financiación del III Plan de Investigación de Cataluña

Años: 2002-2004 Participación: Colaborador

Título del proyecto: Papel de los aminoácidos glutamato y ácido g-aminobutírico (GABA) en la toxic

Entidad: FIS (01/1318). Años: 2001/2003. Participación: Colaborador

Línies de recerca

Estudio de los genes implicados en la susceptibilidad y la respuesta farmacológica de tras

Publicacions

Torrens M, Serrano D, Astals M, Pérez-Domínguez G, Martín-Santos R. Diagnosing psych

Bulbena A, Agullo A, Pailhez G, Martín-Santos R, Porta M, Guitart J, Gago J. Is joint hype

Ginés JM, Navinés R, Ímaz ML, Martín-Santos R. Psicofarmacología en las urgencias psic

l'estranger

Línies de recerca

Neuropharmacology of cocaine and morphine addiction

Individual differences in schedule-induced polydipsia

Publicacions

Stevenson, G., Canadas, F., Gomez-Serrano, M., Ullrich, T., Zhang, X., Rice, K., & Riley, A

DeCarolís, N., Myracle, A., Erbach, J., Glowa, J., Flores, P., & Riley, A. Strain-dependent di

Busse, G., & Riley, A. Effects of alcohol on cocaine lethality in rats: Acute and chronic ass

Línies de recerca

Neurobiology of alcoholism. To study the central mechanisms involved with neurobiologica

Publicacions

Pandey, S. C., Carr, L. G., Heilig, M., Ilveskoski, E., & Thiele, T. E. Neuropeptide Y (NPY)

Kaiyala, K. J., Thiele, T. E., Watson, C. H., & Ramsey, D. S. Nitrous oxide-induced c-Fos e

Thiele, T. E. & Badia-Elder, N. E. A role for neuropeptide Y in alcohol intake control: Evid

Projectes Subvencionats

Alcohol Research Center Grant to the Bowles Center for Alcohol Studies (CAS), UNC, titl

R01 grant (AA13573) titled The Role of Neuropeptide Y in Ethanol Intake and Sensitivity. S

Línies de recerca

Toxicogenomics

Publicacions

Tshala-Katumbay, D.D., Palmer, V.S., Kayton, R.J., Sabri, M.I. and Spencer, P.S. A new murine model of giant proximal axonopathy. *Acta Neuropathologica* (Berl.) 109:405-410, 2005.

Spencer, P.S., Palmer, V.S. and Ludolph, A.C. On the decline and etiology of high-inciden

Bammler, T., Beyer, R.P., Bhattacharya, S., Boorman, G., Boyles, A., Bradford, B.U., Bumgarner, R.E., Bushel, P.R., Choi, D., Cunningham, M., Deng, S., Dressman, H.K., Fannin, R.D., Farin, F.M., Freedman, J.H., Fry, R.C., Humble, M.C., Hurban, P., Jing, I., Kavanagh, T.J., Kaufmann, W.K., Kerr, K.F., Milton, S., Lapidus, J.A., Lasarev, M., Li, J., Li, Y.-J., Lobenhofer, E.K., Lu, X., Malek, R.L., Nagalla, S., Milton, S., O'Malley, J.P., Palmer, V.S., Pattee, P., Paules, R.S., Perou, C.M., Qin, L., Quigley, S.D., Rodland, M., Rusyn, I., Samson, L.D., Schwartz, D.A., Shi, Y., Shin, J.-L., Sieber, S.O., Slifer, S., Speer, M.C., Spencer, P.S., Sproles, D.I., Suk, W.A., Sullivan, R.C., Swenberg, J., Tennant, R., Tian, R., Todd, S.A., Tucker, C.J., van Houten, B., Weis, B.K. and Zarbl, H. Standardizing global gene expression analysis between laboratories and across platforms. *Nature Methods* 2:351-356, 2005.

Projectes subvencionats

2001- Principal Investigator, NIEHS Toxicogenomics Research Center at OHSU**

2000- Principal Investigator, NIEHS Superfund Basic Research Center at OHSU***

Línies de recerca

Estudio y seguimiento clínico y biológico de pacientes afectados por enfermedades neuro

Publicacions

Herrero Hernandez E, Discalzi G, Valentini C, Venturi F, Chio A, Carmellino C, Rossi L, S

Chio A, Herrero Hernandez E, Mora G, Valentini C, Discalzi G, Pira E. Motor neuron disea

Pira E, Gianluigi D, Herrero Hernandez E. Occupational exposures and neurodegenerativ
Epidemiology.15:253-254. 2004

Projectes subvencionats

2003-2004: Proyecto de investigación sanitaria finalizada subvencionado por la Región Piamonte: "Prevención, estudio y tratamiento de las patologías neurológicas causadas por manganeso en trabajadores expuestos profesionalmente"

2002-2006: dentro del Programa de Colaboración Científica y Tecnológica entre Italia y Cr

Línies de recerca

Eliminación sináptica durante el desarrollo postnatal

Participación de los anticuerpos anti-gangliósido en la etiopatogénia de polineuropatías de

Publicacions

Rosato-Siri MD, Cattaneo A, Cherubini E.

Nicotine-induced enhancement of synaptic plasticity at CA3-CA1 synapses requires GABA

Lopez SL, Rosato-Siri MV, Franco PG, Paganelli AR, Carrasco AE. The Notch-target gen

Rosato-Siri MD, Zoccolan D, Furlan F, Ballerini L. Interneurone bursts are spontaneously ;

Projectes subvencionats

Transgenic mouse model of neurodegenerative diseases: further development of in vitro n

**Protocol de sol·licitud d'autorització
d'implantació dels màsters oficials i
doctorats per al curs 2008-2009**

Universitat: Rovira i Virgili

**Programa Oficial de Postgrau en Salut Mental: Genètica i
Ambient**

**Màster en Salut Mental: Investigació en Psiquiatria,
Neurotoxicologia i Psicofarmacologia**

Per tal d'omplir aquest protocol, es recomana utilitzar la *Guia per a la presentació de projectes de programes oficials de postgrau per al curs 2008-2009*.

A. PROGRAMES OFICIALS DE POSTGRAU I DOCTORATS 3

A. 1. Dades generals i legals dels programes oficials de postgrau	3
A. 2. Justificació dels programes oficials de postgrau	4
A. 3 Dades generals i legals dels doctorats	5

B. MÀSTERS 6

B. 1. Dades generals i legals dels màsters	6
B.2 Els màsters interuniversitaris i altres col·laboracions	10
B. 3. Justificació i viabilitat dels màsters	13
B.4. L'avaluació de la rellevància i de la planificació acadèmica	15
B. 4.1. El programa de formació. Resultats esperats del màster	15
B.4.2. El pla d'estudis: de l'estructura i la seqüència del currículum al pla docent	15
B.4.3. El professorat	23
B.4.4. Mecanismes de seguiment i assegurament de la qualitat	24

TAULES

- **TAULA 1 ESTRUCTURA CURRICULAR**
- **TAULA 2 PDI**

S'han marcat en vermell aquells apartats referents a les dades generals i legals imprescindibles per tal que els projectes siguin aprovats.

A. PROGRAMES OFICIALS DE POSTGRAU I DOCTORATS

A. 1. Dades generals i legals dels programes oficials de postgrau

Universitat

Nou ☐

Modificació ☒

Supressió ☐

(Cal marcar si es tracta d'un postgrau nou o d'un aprovat anteriorment i que es modifica en algun aspecte. En el cas que un postgrau o un màster deixi d'impartir-se, cal emplenar l'apartat referent a la justificació)

Denominació

Català:

(Obligatori. Aquesta és la denominació oficial i la que es publicarà al DOGC)

Castellà:

(Necessari per a la publicació al BOE. Hauria de ser una traducció literal del nom oficial en català, per evitar confusions)

Anglès:

(Obligatori. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català per evitar confusions. Aquesta traducció és convenient per a la difusió en suport paper i informàtic des d'aquest Departament.)

Francès:

(Obligatori. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català per evitar confusions. Aquesta traducció és convenient per a la difusió en suport paper i informàtic des d'aquest Departament.)

Òrgan responsable del programa

Estructura

Màsters que inclou	Data d'aprovació pel consell social	Coordinació/ Participació	Nou	Modifi- cació	Supres- sió
		-----	☐	☐	☐
		-----	☐	☐	☐
		-----	☐	☐	☐
		-----	☐	☐	☐
		-----	☐	☐	☐
		-----	☐	☐	☐
		-----	☐	☐	☐
		-----	☐	☐	☐
		-----	☐	☐	☐
		-----	☐	☐	☐

(Cal incloure tots els màsters que conté el POP, tant si són nous com si ja havien estat aprovats en cursos anteriors, indicant si es tracta de la universitat coordinadora o participant. En principi, tots els màsters han d'estar inclosos en alguna estructura de POP responsable de la seva gestió. Si es tracta d'una modificació, cal aportar la justificació corresponent. Tots els màsters han de ser aprovats pels òrgans de govern. Cal adjuntar un certificat del consell de govern i del consell social conforme s'ha fet aquesta aprovació)

A. 2. Justificació dels programes oficials de postgrau

1.- Justificació i objectius generals del programa (nous)

--

2.- Referent de l'estructura curricular del programa (nous)

--

(Interrelacions entre els màsters oferts dins el programa)

--

(Justificació de l'estructura)

3.- Justificació en cas de supressió

--

A. 3 Dades generals i legals dels doctorats

Nombre màxim d'estudiants:

Les línies específiques de recerca

La relació de professorat i personal investigador encarregats de la direcció de tesis i doctorats

Percentatge del PDI responsable que ha realitzat activitat de recerca apreciable en els darrers 3 anys

(Indicis d'activitat de recerca apreciable seran, a més dels resultats de recerca i participació en projectes, etc., el nombre o percentatge de PDI amb tram de recerca atorgat en els darrers 6 anys o amb distincions significatives de recerca)

Experiència investigadora prèvia en l'àmbit científic del títol

(Projectes competitius, contractes de recerca i transferència de resultats de l'activitat de recerca.)

Els criteris d'admissió i valoració de mèrits de les persones candidates

Els criteris per a la direcció de tesis i treballs

B. MÀSTERS

B. 1. Dades generals i legals dels màsters

Universitat coordinadora

(Universitat que coordina la gestió del màster. **Aquesta és l'única que ha de presentar la documentació, amb el vistiplau de la/de les universitat/s participant/s. S'entendrà que s'atorga el vistiplau a la participació adjuntant el certificat d'aprovació pels òrgans de govern de la Universitat.**)

Denominació del màster

(La denominació no ha de contenir mencions referents a característiques del màster que poden variar en el temps. Per exemple, *Erasmus Mundus* o "on line". Tampoc no ha de contenir noms del tipus "màster oficial", "màster Bologna" o màster europeu")

Català:

(Obligatori. Aquesta és la denominació oficial i la que es publicarà al DOGC)

Castellà:

(Necessari per a la publicació al BOE. Haurà de coincidir amb el de la fitxa que s'enviarà al MEC. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català, per evitar confusions)

Anglès:

(Obligatori. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català per evitar confusions. Aquesta traducció és convenient per a la difusió en suport paper i informàtic des d'aquest Departament. En el cas que es vulgui fer constar que el nom principal és l'anglès, perquè principalment la llengua d'impartició serà l'anglesa, cal indicar-ho expressament per tenir-ho en compte a l'hora de la divulgació.)

Francès (o altres llengües)

(Obligatori. Es recomana que sigui una traducció literal del nom oficial en català per evitar confusions. Aquesta traducció és convenient per a la difusió en suport paper i informàtic des d'aquest Departament.)

Dates d'aprovació

Data d'aprovació del consell de govern de la universitat que coordina:

(Cal aportar el certificat de l'aprovació del màster per aquest òrgan. Cal aportar un únic certificat que inclogui cadascun dels màsters en els quals participa la universitat)

Data d'aprovació del consell social de la universitat que coordina:

(Cal aportar el certificat de l'aprovació del màster per aquest òrgan. Cal aportar un únic certificat que inclogui cadascun dels màsters en els quals participa la universitat)

Tipologia

Tipus (orientació): -----

Àmbit acadèmic: ---- ----

(Excepcionalment, se'n poden escollir dos. El primer és el més important i s'utilitzarà preferentment en algunes publicacions).

Òrgan responsable del màster

--

(Cal fer constar l'òrgan responsable del màster)

Persona de contacte

--

(Cal fer constar el nom i les dades de contacte, telèfon i correu electrònic de la persona responsable de la universitat que fa la proposta, per si cal aclarir o ampliar la informació sobre aquesta)

Dades organitzatives

Centre o centres de la universitat on s'imparteix:

--

(Inclou tots els centres de la universitat coordinadora i de la/ de les participant/s on es preveu impartir. Cal que aquests siguin necessàriament algun dels centres reconeguts legalment. En el cas que hi hagi un centre adscrit cal aportar el conveni o projecte de conveni en el què consti expressament l'impartició d'aquest estudi)

Règim d'estudi ☐ temps complet ☐ temps parcial

Modalitat ☐ presencial ☐ semipresencial ☐ no presencial

Període lectiu: ☐ anual ☐ semestral ☐ trimestral

Horari: ☐ matí ☐ tarda ☐ horaris especials (p.ex. dissabtes i altres)

Crèdits ECTS del màster

(Els crèdits han de ser entre 60 i 120, tal com estableix el Reial decret de postgrau vigent, actualment)

Idioma d'impartició

Idioma	% d'hores d'impartició	Necessari/Recomanable

(Inclou tots els idiomes en els quals s'impartirà. Aquestes dades serviran per a informar els futurs estudiants. Cal indicar si el coneixement de l'idioma és totalment necessari perquè el màster s'impartirà, íntegrament o en part, en aquella llengua o, encara que no sigui la llengua d'impartició serà recomanable per a seguir el curs.)

Nombre màxim de places a oferir:

(Aquesta dada sortirà publicada al DOGC. En el cas d'interuniversitaris cal omplir el camp específic que es troba en l'apartat de màsters interuniversitaris)

Nombre mínim de persones matriculades:

(Per sota d'aquest nombre el màster no s'impartirà. Aquest nombre ha de ser mínim de 10 alumnes matriculats)

Referents acadèmics

Procedència:

(Es pot marcar més d'una opció, si és una refosa de diversos estudis. Incloure curs d'obtenció de la menció de qualitat i/o de l'aprovació del Pla pilot.)

☐ Doctorat amb menció de qualitat Curs d'obtenció

Nom

En cas d'aprovació deixarà d'impartir-se ---

☐ Doctorat

Nom

En cas d'aprovació deixarà d'impartir-se ---

☐ Pla pilot Curs d'implantació

Nom

☐ Títol propi (graduat, graduat superior, postgrau o màster no oficial)

Nom

☐ Titulació oficial de segon cicle

Nom

En cas d'aprovació deixarà d'impartir-se ---

☐ Nou

Erasmus Mundus

☐ Sí Cal aportar certificat i cal indicar el curs o cursos en el qual es va obtenir -----

☐ No

☐ Proposta (si s'ha presentat la sol·licitud, però, es troba pendent de resolució)

Breu resum d'informació per a futurs estudiants

Objectius formatius

(Explicació breu, de dues o tres línies, dels objectius que es pretenen assolir amb el màster.)

Sortides professionals

(Explicació breu, en dues o tres línies, de les possibles sortides professionals.)

Admissió

Òrgan d'admissió:

--

(Estructura i composició)

Descripció del perfil de l'estudiantat al qual va dirigit:

--

Requisits d'admissió:

Titulacions oficial actuals

(Enumereu les titulacions oficials actuals necessàries per a ser admès/a al màster.)

Altres requisits d'admissió.

--

(Enumereu, si s'escau, altres requisits necessaris per ser admès/a al màster. En aquest apartat, es pot efectuar una relació de les titulacions no oficials o graus implantats en altres països que podrien equivaler a la titulació oficial estatal enumerada en el punt anterior)

Criteris de selecció:

(Cal enumerar, ordenades per prioritat, les característiques que l'òrgan d'admissió valorarà a l'hora de seleccionar els estudiants. Exemple: expedient acadèmic, coneixement d'un idioma, experiència professional, etc...)

OBSERVACIONS

--

B.2 Els màsters interuniversitaris i altres col·laboracions

(Aquesta informació només cal que sigui emplenada per la/les universitats coordinadora/es. I s'ha d'emplenar a més de l'apartat anterior)

Universitats catalanes que hi participen:

Sigles	Coordina	Nom del POP en el qual s'emmarca.	Data d'aprovació pel consell de govern	Centre/s o unitat/s on s'imparteixen	% de crèdits obligatoris que imparteix	% de crèdits optatius que imparteix	% PDI no doctor	% PDI doctor
-----	☐							
-----	☐							
-----	☐							
-----	☐							
-----	☐							
-----	☐							
-----	☐							
-----	☐							
-----	☐							

(Cal enumerar totes les universitats que participen tant si són coordinadores com si són participants. És possible establir una o més universitats coordinadores. Les dades es refereixen a cada universitat. Per tant, cal especificar el tant per cent de crèdits obligatoris i optatius que es preveu que imparteixi cada universitat i el tant per cent de professorat docent i investigador de cada universitat que hi participa)

Universitats de fora de Catalunya que hi participen:

Nom de la universitat	País

Institucions no universitàries que hi participen:

Nom de la Institució	País

Pla d'estudis conjunt

....

Títol conjunt

....

Si és no, dir quina/quines universitat/s de les participants atorguen el títol

Estada acadèmica obligatòria a una altra universitat

Data del conveni de col·laboració

(D'acord amb el Reial decret 56/2005 i els criteris de programació aprovats en el si del Consell Interuniversitari de Catalunya, cal establir un conveni per als màsters interuniversitaris del qual cal adjuntar còpia signada per totes les parts. **Si en el moment de formular aquesta sol·licitud no se'n disposa, n'hi ha prou amb la presentació d'un document d'intencions que acrediti la voluntat de col·laboració en el màster de què es tracti i/o el projecte del futur conveni.** Aquest document serà imprescindible per tramitar la implantació al DOGC)

Nombre de places global:

(En el cas que la universitat coordinadora sigui l'única gestora de les places, cal facilitar el nombre global màxim de places a oferir. En el cas que cada universitat participant gestioni les seves places independentment cal completar el quadre següent per universitat participant)

Places per universitat participant

Nom de la universitat	Nombre de places
Total (suma de les anteriors)	

Altres tipus de col·laboració:

Breu explicació de la col·laboració:

--

(Cal explicar si es tracta d'un reconeixement mutu dels estudis cursats i/o de la mobilitat de professors o, també, si es tracta de participació d'un o més professors/es, d'utilització de material, etc...)

Universitat/s que hi col·labora/en:

B. 3. Justificació i viabilitat dels màsters

B.3.1.- Justificació de l'adequació als criteris de programació universitària

(La demanda actual i futura previsible de titulats i titulades amb determinades competències, ja sigui per a sortides professionals o bé per a sortides de recerca i transferència del coneixement i, d'altra banda, la demanda dels estudiants.)

(L'especialització de la universitat en relació amb l'àmbit acadèmic del màster.)

B.3.2.- La viabilitat econòmica i financera

(Previsió de despeses: professorat, personal d'administració i serveis, etc...)

(Previsió d'ingressos: matrícula, subvencions i altres fonts de finançament.)

(En el cas de tractar-se d'un màster interuniversitari el mètode per efectuar la previsió d'ingressos i despeses serà el que consideri la universitat coordinadora que haurà de justificar la viabilitat econòmica en el seu conjunt)

B.3.3.- La viabilitat d'infraestructures i de recursos materials dels màsters

Espais docents i específics per a l'aprenentatge

(Si es considera necessari es pot aportar document annex)

Serveis i recursos tecnològics per a l'aprenentatge i per a l'assoliment i l'avaluació dels objectius o les competències que s'hagin decidit

(Si es considera necessari es pot aportar document annex)

B.3.4.- El personal d'administració i serveis

Categoria	% de dedicació	Unitat d'adscripció

B.3.5- Justificació en cas de supressió del màster

--

B.4. L'avaluació de la rellevància i de la planificació acadèmica

B. 4.1. El programa de formació. Resultats esperats del màster

El perfil de formació

Definició dels objectius de formació del màster: el perfil de competències a assolir per l'estudiantat (resultats esperats)

Relació de les competències específiques: coneixements, habilitats (<i>saber i saber fer</i>) que s'esperen dels graduats/es.	Relació de les competències transversals: treball en equip, comunicació, resolució de problemes, etc.

4.1.2 La justificació i referents del perfil del títol

Descripció de les fonts d'evidència que justifiquen el nivell, orientació i equivalència/transportabilitat del màster

--

Descripció de l'anàlisi que s'ha realitzat de programes similars a Europa o a d'altres països (*benchmarking*)

--

4.1.3 El perfil i criteris d'accés al programa de formació

Les dades corresponents a aquest apartat no s'han de complimentar novament, perquè ja s'han inclòs en l'apartat B.1 d'aquest protocol, referent a les dades d'admissió. Malgrat això, aquest apartat es manté atès que els avaluadors l'hauran de tenir en compte en el seu procés d'anàlisi.

B.4.2. El pla d'estudis: de l'estructura i la seqüència del currículum al pla docent

4.2.1 L'estructura i la seqüència curricular

--

En el cas de proposar itineraris o especialitats, s'haurà d'assenyalar amb claredat la seva justificació així com els requisits acadèmics per al seu reconeixement

El programa del Màster en Salut Mental: Psiquiatria, Neurotoxicologia i Psicofarmacologia, consta de 60 crèdits ECTS repartits en 1 anualitat (excepte en el cas que l'alumne tingui una dedicació a Temps Parcial, que podrà realitzar 30 crèdits el primer any i 30 crèdits el segon any). S'estructura en 5 mòduls propis del master que agrupen cursos de diferents característiques. Es presenten assignatures obligatòries que es consideren fonamentals per al perfil formatiu, i assignatures optatives que permeten adaptar el currículum al perfil de l'alumne, que bàsicament serà un perfil de recerca bàsica o bé un perfil de recerca aplicada. Es preveu un apartat pràctic per a la realització del treball d'investigació, aquest apartat pràctic és imprescindible per assegurar la qualitat i la capacitat dels futurs professionals.

Descripció de les diferents especialitats i/o itineraris previstos al màster

El Màster orientat a la recerca que proposem presenta 3 itineraris: Itinerari en Neurotoxicologia, Itinerari en Psicofarmacologia i l'itinerari en Psiquiatria. A l'hora els alumnes es poden especialitzar en recerca bàsica o aplicada. Per cada itinerari queden definides les assignatures obligatòries a cursar (veure taula itineraris curriculars pag 20).

Denominació dels mòduls, nombre de crèdits per a cadascun d'ells i descripció del seu contingut

L'alumne ha de cursar un mínim de 60 crèdits ECTS per obtenir el títol de màster.

1. Mòdul d'anivellació (4 ECTS)

Aquest mòdul presenta els continguts bàsics necessaris per anivellar els coneixements dels estudiants que provenen de diferents llicenciatures. Serà la tutoria personal acadèmica la que aconsellarà que l'alumne seleccioni o no de l'assignatura del Mòdul Anivellador.

a) Neurobiologia i Neurofisiologia (4 ECTS)

Estudia els coneixements actuals dels mecanismes i fenòmens que tenen lloc durant l'establiment, consolidació, remodelació i funcionament de les connexions sinàptiques que permeten la comunicació intercel·lular ràpida i que són la base de l'organització del sistema nerviós. Així mateix, ofereix una visió dels últims avenços en l'anàlisi de l'activitat electrofisiològica de diferents grups neuronals i la seva relació amb la conducta de l'organisme.

2. Mòdul continguts i habilitats específic (30 ECTS).

Aquest mòdul aporta els coneixements nuclears sobre els quals l'alumne haurà de treballar al llarg de tot el Màster. L'obligatorietat de les matèries la determinarà l'itinerari curricular escollit.

a) Bases de la Neurotoxicologia (10 ECTS)

Aquesta assignatura dóna coneixements bàsics en toxicologia (toxicocinètica i biotransformació) i presenta al Sistema Nerviós com a diana de tòxics mediambientals, la seva vulnerabilitat estructural i funcional així com els principals agents neuroactius. Aporta informació dels organismes nacionals i internacionals reguladors, i de bases de dades específiques i cercadors en toxicologia

b) Bases de la Psicofarmacologia (10 ECTS)

Aquesta assignatura dóna coneixements bàsics en psicofarmacologia. Revisa els principals grups de psicofàrmacs i drogues d'abús per entendre els canvis neuroadaptatius derivats d'aquestes exposicions. Es tracta de conèixer: els efectes conductuals a curt i llarg termini de les drogues d'abús; i conèixer els principals psicofàrmacs i els mecanismes d'acció relacionats amb les seves accions terapèutiques.

c) Avanços en psiquiatria (10 ECTS).

Aquesta assignatura proporcionarà a l'alumne informació i el farà treballar per a consolidar i ampliar conceptes en la psiquiatria enfocada a la recerca. Es tracta de conèixer els últims estudis sobre les bases etiopatogèniques de l'esquizofrènia i psicosi, depressió, trastorns de personalitat, autisme i demències.

3. Mòdul optatiu fonamental (32 ECTS)

a) Neurotoxicologia del Desenvolupament (4 ECTS)

Introdueix conceptes d'embriologia general, desenvolupament del sistema nerviós, períodes crítics i efectes a curt i llarg termini de l'exposició a substàncies neurotòxiques durant el desenvolupament

b) Control i monitorització del medi ambient (6 ECTS)

Bases i principis generals per a la realització de la valoració de riscos a diferents agents tòxics. (assignatura del màster en Enginyeria Ambiental)

c) Vulnerabilitat genètica, susceptibilitat i diferències individuals a substàncies neuroactives (4 ECTS)

Que els alumnes coneguin que l'efecte de les substàncies neuroactives és diferent en funció de la vulnerabilitat fenotípica i genotípica dels grups. Que els alumnes coneguin les tècniques per a l'estudi dels canvis en l'expressió gènica. Que els alumnes coneguin que també les influències ambientals (estresors pre i postnats, entre d'altres) poden afectar a la vulnerabilitat a les substàncies neuroactives.

d) Epidemiologia i salut pública (4 ECTS)

Conèixer i interpretar els estudis en epidemiologia aplicats a la neurotoxicologia i les drogodependències.

e) Alteracions neurocognitives de l'exposició o l'abús de substàncies neuroactives. (4 ECTS)

Entendre i identificar els efectes produïts per les diferents substàncies neuroactives sobre les funcions cognitives, així com conèixer les principals eines existents per a la valoració d'aquestes funcions. Al final d'aquest curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar un procediment experimental per la valoració i anàlisi dels possibles efectes d'un tòxic sobre aprenentatge i memòria, planificació i sistemes inhibitoris.

f) Avaluació en psiquiatria (5 ECTS)

Es pretén que els alumnes aprenguin els diferents corrents i models en metodologia del psicodiagnòstic i avaluació en psicopatologia. Els alumnes coneixeran els criteris de qualitat en l'elecció i aplicació dels instruments d'avaluació. A través de l'aprenentatge en les principals unitats d'anàlisi en la psicopatologia coneixeran de manera teòrica i pràctica els principals instruments per patologies segons els criteris nosològics del DSM-IV TR.

g) Psiquiatria genètica (5 ECTS).

Aporta coneixements de conceptes i de punts on trobar informació sobre la genètica aplicada al camp de la psiquiatria. Es treballa de forma global i també específicament per patologies (esquizofrènia, autisme, demències trastorns de la conducta etc.).

4. Mòdul de Tècniques d'Investigació i Avaluació (Total de 38 ECTS).

a) Valoració funcional del sistema nerviós (5 ECTS)

Donar a conèixer els components principals de la valoració neurològica rutinària, conductual i cognitiva. Presentar les principals eines per a la valoració neuropsicològica tant en adults com en infants.

b) Les entrevistes estructurades en recerca clínica i epidemiològica (3 ECTS)

Assignatura del màster Avaluació i mesura de la conducta

Conèixer els instruments estandaritzats per a l'avaluació diagnòstica en psicopatologia. Ser capaç de seleccionar l'entrevista estructurada adient als objectius diagnòstics. Dominar la metodologia específica en l'administració d'entrevistes estructurades en psicopatologia. Ser capaç de definir un diagnòstic a partir de la informació extreta de l'instrument de mesura.

c) Models experimentals in vitro i tècniques de neuroquímica (4 ECTS)

Formació en cultius cel·lulars, coneixements generals i cultiu de cèl·lules del teixit nerviós, per a la seva aplicació a l'estudi de la neurotoxicologia. Donar a conèixer les principals eines a nivell de laboratori que per a la investigació d'aspectes moleculars i saber aplicar algunes de les més freqüents. Proporcionar les eines necessàries perquè l'alumne sigui capaç de posar a punt tècniques en les que no ha treballat prèviament.

d) Models animals aplicats a l'estudi psicopatològic i de les funcions cognitives (4 ECTS)

Conèixer els principals models animals per a l'estudi de trastorns psicopatològics i les funcions cognitives. Al final del curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar un protocol de treball amb animals d'experimentació especificant el control de variables, la metodologia específica justificada, els objectius i el tractament estadístic de les dades.

e) Manipulació d'animals d'experimentació I (4 ECTS)

Formació en manipulació i experimentació animal. Per capacitar als futurs investigadors com usuaris d'animals d'experimentació. (necessari cursar mòduls I i II per obtenir l'acreditació)

f) Manipulació d'animals d'experimentació II (4 ECTS)

Formació en manipulació i experimentació animal. Per capacitar als futurs investigadors com usuaris d'animals d'experimentació. (necessari cursar mòduls I i II per obtenir l'acreditació.)

g) Dissenys d'investigació i anàlisi de dades (4 ECTS).

És una assignatura d'introducció al mètode científic i al disseny experimental. Ofereix els coneixements bàsics en la metodologia estadística a aplicar en els estudis experimentals i correlacionals. Es tracta que l'alumne conegui i sigui capaç d'aplicar a nivell d'Usuari, les diferents eines estadístiques i pugui comprendre les dades derivades d'aquests dissenys.

h) Formació i entrenament en l'SCAN (5 ECTS)

La formació i entrenament en l'SCAN (Schedules for Clinical Assessment in Neuropsychiatry) consisteix en l'aprenentatge teòric-pràctic per part de l'alumne dels criteris rectors, clínics i diagnòstics, subjacents a l'instrument i de la metodologia necessària per a la seva aplicació. La capacitat i experiència s'obtenen finalment mitjançant exercicis en pacients reals

i) Tècniques d'anàlisi genètica (5 ECTS)

Aprenentatge teòric i pràctic de les tècniques que s'empren en els estudis genètics del camp de la psiquiatria contemplant tot el procés en el qual s'ha d'involucrar l'investigador, des de l'obtenció de la mostra fins l'anàlisi i interpretació dels resultats obtinguts. En l'aprenentatge teòric l'alumne coneixerà les bases moleculars en les quals es fonamenten les tècniques d'anàlisi genètica, les metodologies de què disposem en els laboratoris de recerca i altres metodologies "highthroughput" que estan en plataformes tecnològiques a disposició de la comunitat investigadora. En l'aprenentatge pràctic l'alumne serà capaç de dissenyar i realitzar les tècniques que abordem en el laboratori.

5. Mòdul Treball fi de Master (30 ECTS). Obligatori

	ECTS	ITINERARI 1 NEUROTOXICOLOGIA	ITINERARI 2 PSICOFARMACOLOGIA	ITINERARI 3 PSIQUIATRIA GENÈTICA
Mòdul I Anivellador	4 ECTS	Llicenciats en Bioquímica, Química, Biotecnologia. Recomanat Neurobiologia i Neurofisiologia, Altres: A valorar per la comissió		
• Neurobiologia i Neurofisiologia	4			
Mòdul II continguts i habilitats específic	30 ECTS	10 ECTS obligatori	10 ECTS obligatoris	10 ECTS obligatoris
• Bases de la Neurotoxicologia	10	• Obligatòria	• --	• -
• Bases de la Psicofarmacologia	10	• ----	• Obligatòria	• --
• Avenços en psiquiatria	10	• ----	• ----	• Obligatòria
Mòdul III optatiu fonamental	32 ECTS	Obligats mínim 4 ECTS	Obligats mínim 4 ECTS	Obligats mínim 4 ECTS
• Neurotoxicologia del Desenvolupament	4			
• Control i monitorització del medi ambient (6 ECTS)	6			
• Vulnerabilitat genètica, susceptibilitat i diferències individuals a substàncies neuroactives	4		Recomanada per recerca bàsica	
• Epidemiologia i salut pública	4			
• Alteracions neurocognitives de l'exposició o l'abús de substàncies neuroactives	4	Recomanada per recerca aplicada		
• Avaluació en psiquiatria	5			Recomanada per recerca clínica
• Psiquiatria genètica	5			Recomanada per recerca bàsica
Mòdul IV Optatiu específic	38 ECTS	Optatiu mínim 4 ECTS	Optatiu mínim 4 ECTS	Optatiu fins a 10 ECTS
• Valoració funcional del sistema nerviós	5	Recomanades per recerca aplicada		
• Les entrevistes estructurades en recerca clínica i epidemiològica	3			

• Models experimentals in vitro i tècniques de neuroquímica	4			
• Models animals aplicats a l'estudi psicopatològic i de les funcions cognitives	4			
• Manipulació d'animals d'experimentació I	4			
• Manipulació d'animals d'experimentació II	4			
• Tècniques d'anàlisi genètica	5			
• Formació i entrenament en l'Scan	5			
• Dissenys d'investigació i anàlisi de dades	4			
Mòdul V Treball fi de Master	30	• Obligatori	• Obligatori	• Obligatori
TOTAL crèdits ECTS	134	60	60	60

La seqüència de les matèries al llarg del pla d'estudis

Organització de les assignatures:

Totes les assignatures d'un mateix mòdul s'iniciaran en la mateixa data.

Els Mòduls 1 i 2- Període lectiu 1r i 2n semestre. Començaran de forma simultània al **Novembre**.

Mòdul 1- Període lectiu 1r i 2n semestre

Mòdul 2- Període lectiu 1r i 2n semestre

Mòdul 3- Període 1r i 2n semestre

Mòdul 4- Període 1r i 2n semestre. Període Lectiu Gener i Febrer (Totes aquelles assignatures amb pràctiques a desenvolupar a la Universitat Rovira i Virgili s'iniciaran al mes de Gener. Totes aquelles assignatures amb característiques pràctiques que es realitzin a la Universitat d'Almeria s'iniciaran el mes de febrer)

Mòdul 5- Període lectiu Gener – Agost, i en cas que l'alumne cursi el Màster a Temps parcial el període lectiu serà anual.

El llistat de possibles treballs de recerca es publicarà abans de que els alumnes es matriculin. L'alumne estarà tutoritzat pel professor responsable de la recerca i estarà obligat a la participació en els seminaris de recerca que es faran amb una periodicitat setmanal. Aquest treball haurà de reflectir la capacitat de l'alumne per aplicar els coneixements adquirits durant els cursos teòrics.

Els alumnes que tinguin una dedicació parcial al màster podran optar per matricular 30 crèdits el primer any i 30 crèdits (Mòdul 5: treball fi de master) el segon any.

En el cas d'activitats formatives a desenvolupar en altres centres o organismes col·laboradors s'hauran d'indicar els objectius i les condicions

Models animals aplicats a l'estudi psicopatològic i de les funcions cognitives (4 ECTS)

Conèixer els principals models animals per a l'estudi de trastorns psicopatològics i les funcions cognitives. Al final del curs l'alumne ha de ser capaç de dissenyar un protocol de treball amb animals d'experimentació especificant el control de variables, la metodologia específica justificada, els objectius i el tractament estadístic de les dades. És un curs eminentment pràctic i es desenvolupa a la Universitat d'Almeria

Es recomana als alumnes que cursin els perfils de Neurotoxicologia i Psicofarmacologia l'assistència a les jornades de gener-febrer a Almeria. Aquestes jornades estan organitzades com a seminaris de recerca impartits per investigadors de prestigi

internacional, duran 1 setmana.

** Consultar per les beques de mobilitat d'estudiants al coordinador

4.2.2 L'enfocament del procés d'ensenyament-aprenentatge: l'activitat d'aprenentatge de l'estudiant

**Descripció general de les activitats d'aprenentatge proposades als estudiants:
tipologia i volum de treball**

--

**Especificació de les característiques del pràcticum i/o del projecte final d'estudis,
si n'hi ha, segons quina sigui l'orientació de l'estudi**

--

4.2.3 Els criteris de certificació i d'avaluació de la qualitat de la progressió acadèmica

**Descripció general dels procediments d'avaluació de les competències
específiques: teòriques i pràctiques**

--

**Descripció dels procediments d'avaluació de les competències específiques
transversals**

--

4.2.4 L'organització acadèmica

Incloure les dades a la taula 1

B.4.3. El professorat

Informació sobre el conjunt inicialment previst de professorat, que faci palesa la seva experiència en docència (a nivells equivalents al del màster) i en recerca, transferència de tecnologia (o de coneixement en general) o activitat professional, fent diferència entre aquell que sigui rellevant en l'organització i la impartició del màster i aquell que es podrà presentar amb dades agregades, segons escaigui

Incloure les dades a la taula 2

B.4.4. Mecanismes de seguiment i assegurament de la qualitat

4.4.1 Gestió i supervisió de l'ensenyament

La composició de l'òrgan responsable del procés de seguiment i assegurament de la qualitat en la implantació del nou títol

--

Descripció del procediment per al seguiment i l'avaluació de l'implantació del pla (amb una atenció especial a la temporalització de les fases i accions implicades)

--

4.4.2 Gestió i suport a les activitats d'aprenentatge i la seva avaluació

Descripció dels procediments de suport a l'aprenentatge autònom de l'estudiant: orientació tutorial

--

Descripció de la coordinació i dels responsables dels processos d'ensenyament-aprenentatge i la supervisió corresponent

--

Descripció dels criteris d'oferta d'assignatures optatives

--

Descripció de l'organització del pràcticum i/o de les pràctiques en empreses i dels responsables per avaluar i fer el seguiment i millora d'aquestes activitats

--

Descripció de l'organització del programa de mobilitat i dels responsables per avaluar i fer el seguiment i millora d'aquest programa

--

4.4.3 Sistemes d'informació/reclamacions

Descripció dels mecanismes de recollida d'informació dels estudiants, graduats/ades, professorat i personal d'administració i serveis, i el seu ús posterior per millorar els processos d'aprenentatge

--

Descripció del procediment per recollir, valorar les reclamacions dels estudiants i el seu ús posterior per millorar els processos d'aprenentatge

--

Descripció dels mecanismes per a la publicació periòdica d'informació actualitzada sobre la titulació.

--

TAULA 1: L'estructura del màster

Fitxa d'assignatura: cal emplenar una fitxa per a cada unitat de matriculació

OPCIÓ 1: AMB especialitats o itineraris

Estructura comú

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
MATÈRIA/ASSIGNATURA (Unitat de matriculació)	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS (total)	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	AVALUACIÓ	ACTIVITATS D'APRENENTATGE	CARÀCTER	ECTS per universitat U1- U2- U3
Avances en Psiquiatria	Conèixer els últims estudis sobre les bases etiopatogèniques de l'esquizofrènia i psicosis, depressió, trastorns de personalitat, autisme i demències	10	Obligatòria	1er semestre	Semipresencial	Assistència i exposicions	Clases, treballs en grup	Teòrica/pràctica	
Psiquiatria genètica	Aportar coneixements de conceptes i de punts on trobar informació sobre la genètica aplicada al camp de la psiquiatria	5	Optativa	1er semestre	Semipresencial	Assistència i exposicions	Clases, treballs en grup	Teòrica/pràctica	
Avaluació en psiquiatria	Coneixer els criteris de qualitat en l'elecció i aplicació dels instruments d'avaluació.	5	Optativa	1er semestre	Semipresencial	Assistència i exposicions	Clases, treballs en grup	Teòrica/pràctica	
Tècniques d'anàlisi genètica	Aprentatge teòric i pràctic de les tècniques que s'empren en els estudis genètics del camp de la psiquiatria contemplant tot el procés en el qual s'ha d'involucrar l'investigador, des de l'obtenció de la mostra fins l'anàlisi i interpretació dels resultats obtinguts	5	Optativa	1er semestre	Semipresencial	Assistència i exposicions	Clases, treballs en grup	Teòrica/pràctica	

Formació i entrenament en l'SCAN	L'aprenentatge teòric-pràctic per part de l'alumne dels criteris rectors, clínic i diagnòstics, subjacents a l'instrument SCAN	5	Optativa	1er semestre	Semipresen cial	Assistència i exposicions	Classes, i treballs en grup	Teòrica/p ràctica	
--	--	---	----------	-----------------	--------------------	------------------------------	-----------------------------------	----------------------	--

Especialitat o itinerari 1	Orientació
Neurotoxicologia	Recerca

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
MATÈRIA/ASSIGNATURA (Unitat de matrícula)	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS (total)	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	AVALUACIÓ	ACTIVITATS D'APRENENTATGE	CARÀCTER	ECTS per universitat U1- U2- U3
Bases de la Neurotoxicologia	Conèixer els conceptes bàsics en neurotoxicologia Identificar els efectes neurotòxics Conèixer els principals agents neurotòxics Conèixer els organismes reguladors nacionals i internacionals Utilitzar les bases de dades específiques i cercadors en toxicologia	10	Obligatoria	Anual	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	Teòric	URV 3 UAL3 Altres 4
Neurobiologia i Neurofisiologia	Conèixer els mecanismes i fenòmens que tenen lloc durant l'establiment, consolidació, remodelació i funcionament de les connexions sinàptiques	4	Anivelladora	1er semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	Teòric/Pràctic	URV 2 UAL 2
Neurotoxicologia del Desenvolupament	Conèixer les etapes del desenvolupament del sistema nerviós, períodes crítics i efectes a llarg termini de l'exposició a substàncies neurotòxiques	4	Optativa	2n semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball		URV 4
Control i monitorització del medi ambient	Conèixer les Bases i principis generals per a la realització de la valoració de riscos a diferents agents tòxics	6	Optativa	Anual	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball		URV 6
Vulnerabilitat genètica, susceptibilitat i diferències individuals a substàncies neuroactives	Conèixer les bases de la vulnerabilitat genotípica i fenotípica i la seva aplicació a l'estudi dels efectes neurotòxics	4	Optativa	2n Semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball		UAL 4

Epidemiologia i salut pública	Conèixer i interpretar els estudis en epidemiologia aplicats a la neurotoxicologia i les drogodependències	4	Optativa	2n semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Discussió i cerca bibliogràfica	----	URV 2 UAL 2
Alteracions neurocognitives de l'exposició o l'abús de substàncies neuroactives	Entendre i identificar els efectes produïts per les diferents substàncies neuroactives sobre les funcions cognitives. Conèixer les principals eines existents per a la valoració d'aquestes funcions	4	Optativa	2n semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	----	URV 2 UAL 2
Valoració funcional del sistema nerviós	Donar a conèixer els components principals de la valoració neurològica rutinària, conductual i cognitiva. Presentar les principals eines per a la valoració neuropsicològica tant en adults com en infants	5	Optativa	2n semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	----	URV 2,5 UAL 2,5
Les entrevistes estructurades en recerca clínica i epidemiològica	Conèixer els instruments estandaritzats per a l'avaluació diagnòstica en psicopatologia. Ser capaç de seleccionar l'entrevista estructurada adient als objectius diagnòstics. Dominar la metodologia específica en l'administració d'entrevistes estructurades en psicopatologia. Ser capaç de definir un diagnòstic a partir de la informació extreta de l'instrument de mesura	3	Optativa	1r semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	----	URV 3
Models experimentals in vitro i tècniques de neuroquímica	Formació en cultius cel·lulars, coneixements generals i cultiu de cèl·lules del teixit nerviós. Donar a conèixer les principals eines a nivell de laboratori per a la investigació d'aspectes moleculars	4	Optativa	2n semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Elaboració de protocols de laboratori Realització de tècniques	Pràctic	URV 3 IDIBAPS CSIC1

	<i>i saber aplicar algunes de les més freqüents. Proporcionar les eines necessàries perquè l'alumne sigui capaç de posar a punt tècniques en les que no ha treballat prèviament</i>								
Models animals aplicats a l'estudi psicopatològic i de les funcions cognitives	Conèixer els principals models animals per a l'estudi de trastorns psicopatològics i les funcions cognitives.	4	Optativa----	2n semestre	Presencial UAL	Participació activa Treball i exposició oral	Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	Pràctic	UAL (4)
Manipulació d'animals d'experimentació	Conèixer els principis ètics i les lleis i que regulen l'ús dels animals per experimentació Conèixer les alternatives a l'experimentació animals Conèixer les condicions d'establulació i els principis bàsics d'anestèsia i analgèsia Aprendre a manipular i a administrar tractaments Conèixer les bones pràctiques de laboratori Realitzar un protocol per l'ús experimental d'animals	8	Optativa----	1r semestre	Semipresencial	Participació activa Elaboració de memòria procediment	Sessions teòriques Pràctiques de manipulació tractament anestèsia i eutanàsia en rosegadors Elaboració i presentació d'un procediment	Teòric/Pràctic	URV 6,5 UAL 1,5
Dissenys d'investigació i anàlisi de dades	Oferir els coneixements bàsics en la metodologia estadística a aplicar en els estudis experimentals i correlacionals	4	Optativa----	Anual	Semipresencial----	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes	----	UAL 4
Dissenys en investigació aplicada i experimental	Oferir els coneixements bàsics en la metodologia estadística a aplicar en els estudis experimentals i correlacionals	4	Optativa----	1r Semestre	Presencial URV	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes	----	URV 4
Treball fi de Màster	Preparació i elaboració d'un treball de recerca d'acord amb la línia de recerca escollida per	30							

	l'alumne.						discussió bibliogràfica Redacció de teball i exposició oral	
--	-----------	--	--	--	--	--	---	--

Especialitat o itinerari 2	Orientació
Psicofarmacologia	Recerca

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
MATÈRIA/ASSIGNATURA (Unitat de matrícula)	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS (total)	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	AVALUACIÓ	ACTIVITATS D'APRENENTATGE	CARÀCTER	ECTS per universitat U1- U2- U3
Bases de la Neurotoxicologia	Revisar els conceptes bàsics en psicofarmacologia Conèixer: els efectes conductuals a curt i llarg termini de les drogues d'abús; Conèixer els principals psicofàrmacs i els mecanismes d'acció relacionats amb les seves accions terapèutiques	10	Obligatoria	Anual	Semipresencial----	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	Teòric	UAL4 URV2 Altres 2
Neurobiologia i Neurofisiologia	Conèixer els mecanismes i fenòmens que tenen lloc durant l'establiment, consolidació, remodelació i funcionament de les connexions sinàptiques	4	Anivelladora	1er semestre	Semipresencial----	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	Teòric/Pràctic	URV 2 UAL 2
Neurotoxicologia del Desenvolupament	Conèixer les etapes del desenvolupament del sistema nerviós, períodes crítics i efectes a llarg termini de l'exposició a substàncies neurotòxiques	4	Optativa----	2n semestre	Semipresencial----	Participació activa Treball i exposició oral	Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	----	URV 4
Vulnerabilitat genètica, susceptibilitat i diferències individuals a substàncies neuroactives	Conèixer les bases de la vulnerabilitat genotípica i fenotípica i la seva aplicació a l'estudi dels efectes neurotòxics	4	Optativa----	2n Semestre	Semipresencial----	Participació activa Treball i exposició oral	Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	----	UAL 4
Epidemiologia i salut pública	Conèixer i interpretar els estudis en epidemiologia aplicats a la neurotoxicologia i les drogodependències	4	Optativa----	2n semestre	Semipresencial----	Participació activa Treball i exposició oral	Discussió i cerca bibliogràfica	----	URV 2 UAL 2

Alteracions neurocognitives de l'exposició o l'abús de substàncies neuroactives	Entendre i identificar els efectes produïts per les diferents substàncies neuroactives sobre les funcions cognitives. Conèixer les principals eines existents per a la valoració d'aquestes funcions	4	Optativa	2n semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	----	URV 2 UAL 2
Valoració funcional del sistema nerviós	Donar a conèixer els components principals de la valoració neurològica rutinària, conductual i cognitiva. Presentar les principals eines per a la valoració neuropsicològica tant en adults com en infants	5	Optativa	2n semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	----	URV 2,5 UAL 2,5
Les entrevistes estructurades en recerca clínica i epidemiològica	Conèixer els instruments estandaritzats per a l'avaluació diagnòstica en psicopatologia. Ser capaç de seleccionar l'entrevista estructurada adient als objectius diagnòstics. Dominar la metodologia específica en l'administració d'entrevistes estructurades en psicopatologia. Ser capaç de definir un diagnòstic a partir de la informació extreta de l'instrument de mesura	3	Optativa	1r semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	----	URV 3
Models experimentals in vitro i tècniques de neuroquímica	Formació en cultius cel·lulars, coneixements generals i cultiu de cèl·lules del teixit nerviós. Donar a conèixer les principals eines a nivell de laboratori per a la investigació d'aspectes moleculars i saber aplicar algunes de les més freqüents. Proporcionar les eines necessàries perquè l'alumne sigui	4	Optativa	2n semestre	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Elaboració de protocols de laboratori Realització de tècniques	Pràctic	URV 3 IDIBAPS CSIC1

	<i>capaç de posar a punt tècniques en les que no ha treballat prèviament</i>								
Models animals aplicats a l'estudi psicopatològic i de les funcions cognitives	Conèixer els principals models animals per a l'estudi de trastorns psicopatològics i les funcions cognitives.	4	Optativa	2n semestre	Presencial UAL	Participació activa Treball i exposició oral	Resolució de problemes Discussió i cerca bibliogràfica Elaboració i presentació d'un treball	Pràctic	UAL (4)
Manipulació d'animals d'experimentació	Conèixer els principis ètics i les lleis i que regulen l'ús dels animals per experimentació Conèixer les alternatives a l'experimentació animals Conèixer les condicions d'establació i els principis bàsics d'anestèsia i analgèsia Aprendre a manipular i a administrar tractaments Conèixer les bones pràctiques de laboratori Realitzar un protocol per l'ús experimental d'animals	8	Optativa	1r semestre	Semipresencial	Participació activa Elaboració de memòria procediment	Sessions teòriques Pràctiques de manipulació tractament anestèsia i eutanàsia en rosegadors Elaboració i presentació d'un procediment	Teòric/Pràctic	URV 6,5 UAL 1,5
Dissenys d'investigació i anàlisi de dades	Oferir els coneixements bàsics en la metodologia estadística a aplicar en els estudis experimentals i correlacionals	4	Optativa	Anual	Semipresencial	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes		UAL 4
Dissenys en investigació aplicada i experimental	Oferir els coneixements bàsics en la metodologia estadística a aplicar en els estudis experimentals i correlacionals	4	Optativa	1r Semestre	Presencial URV	Participació activa Treball i exposició oral	Exercicis d'autoavaluació Resolució de problemes		URV 4
Treball fi de Màster	Preparació i elaboració d'un treball de recerca d'acord amb la línia de recerca escollida per l'alumne.	30	Obligatòria	2n semestre	Presencial	Presentació d'un Treball i exposició oral	Disseny experimental Treball experimental Cerca i discussió bibliogràfica Redacció de treball i exposició oral	Pràctic	URV UAL

Especialitat o itinerari 3	Orientació
PSIQUIATRIA	RECERCA-----

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
MATÈRIA/ASSIGNATURA (Unitat de matrícula)	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS (total)	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	AVALUACIÓ	ACTIVITATS D'APRENENTATGE	CARÀCTER	ECTS per universitat U1- U2- U3
Avances en Psiquiatria	Conèixer els últims estudis sobre les bases etiopatogèniques de l'esquizofrènia i psicosis, depressió, trastorns de personalitat, autisme i demències	10	Obligatòria	1er semestre	Semipresencial-----	Assistència i exposicions	----- Classes, i treballs en grup-----	Teòrica/pràctica	
Psiquiatria genètica	Aportar coneixements de conceptes i de punts on trobar informació sobre la genètica aplicada al camp de la psiquiatria	5	Optativa	1er semestre	Semipresencial-----	Assistència i exposicions	----- Classes, i treballs en grup-----	Teòrica/pràctica	
Avaluació en psiquiatria	Coneixer els criteris de qualitat en l'elecció i aplicació dels instruments d'avaluació.	5	Optativa	1er semestre	Semipresencial-----	Assistència i exposicions	----- Classes, i treballs en grup-----	Teòrica/pràctica	
Tècniques d'anàlisi genètica	Aprenentatge teòric i pràctic de les tècniques que s'empren en els estudis genètics del camp de la psiquiatria contemplant tot el procés en el qual s'ha d'involucrar l'investigador, des de l'obtenció de la mostra fins l'anàlisi i interpretació dels resultats obtinguts	5	Optativa	1er semestre	Semipresencial-----	Assistència i exposicions	----- Classes, i treballs en grup-----	Teòrica/pràctica	
Formació i entrenament en l'SCAN	L'aprenentatge teòric-pràctic per part de l'alumne dels criteris rector, i	5	Optativa	1er semestre	Semipresencial-----	Assistència i exposicions	----- Classes, i treballs en grup-----	Teòrica/pràctica	

	clínic i diagnòstics, subjacents a l'instrument SCAN							
--	--	--	--	--	--	--	--	--

(d) Obligatòria/Optativa
Anivelladora

(e) 1r. semestre...6è. semestre

(f) Presencial/Semipresencial/No presencial

(g) Actuacions de l'estudiant sobre les quals caldrà fer l'avaluació:

1. Assistència i participació a classe
2. Exàmens (paper i llapis)
3. Assaig, treball individual o en grup
4. Exposicions o demostracions
5. Informes de pràctiques

(h) Grans tipologies: 1. Classes, seminaris

2. Pràctiques "reglades": laboratori, camps, seminari, externes

3. Treballs en grup

4. Treballs individuals

5. Estudi personal

(i) Teòrica/Pràctica (PFC, Pràcticum, Problemes/casos)

El punts h) i i) no són obligatoris, però AQU Catalunya recomana el seu emplenament.

En cas de tractar-se d'un màster interuniversitari cal emplenar l'apartat j) concretant el nombre de crèdits ECTS que imparteix cada universitat participant en aquella matèria.

OPCIÓ 2: SENSE especialitats o itineraris

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
MATÈRIA/ASSIGNATURA (Unitat de matrícula)	OBJECTIUS D'APRENENTATGE	NOMBRE CRÈDITS ECTS (total)	TIPUS	SEQÜÈNCIA	DESENVOLUPAMENT	AVALUACIÓ	ACTIVITATS D'APRENENTATGE	CARÀCTER	ECTS per universitat U1- U2- U3

MÀSTERS INTERUNIVERSITARIS

Per tal de clarificar la taula anterior, es poden emplenar les següents taules en el cas de tractar-se d'un màster interuniversitari.

Resum crèdits i PDI

	Estructura comú		Estructura 1		Estructura 2		Estructura 3	
Universitat	ECTS obligatoris	ECTS optatius	ECTS obligatoris	ECTS optatius	ECTS obligatoris	ECTS optatius	ECTS obligatoris	ECTS optatius

	Universitat	% Professorat
U1	-----	

U2	-----	
U3	-----	
U4	-----	
	TOTAL	100

	Estructura comú					Especialitat o itinerari 1					Especialitat o itinerari 2				
Tipologia dels crèdits	Total - U1 - U2 - U3 - U4					Total - U1 - U2 - U3 - U4					Total - U1 - U2 - U3 - U4				
Anivelladors															
Obligatori															
Optatius															
Pràcticum															
Projecte															
Treball de fi de carrera															
TOTAL CRÈDITS A SUPERAR (sense anivelladors)															

MÀSTERS INTERUNIVERSITARIS

Per tal de clarificar la taula anterior, es poden emplenar les següents taules en el cas de tractar-se d'un màster interuniversitari.

Resum crèdits i PDI

Universitat	ECTS obligatoris	ECTS optatius

	Universitat	% Professorat
U1	-----	
U2	-----	
U3	-----	
U4	-----	
	TOTAL	100

Tipologia dels crèdits	Total de crèdits a superar per l'estudiant	Universitat -----	Universitat -----
Anivelladors			
Obligatori			
Optatius			
Pràcticum			
Projecte			
Treball de fi de carrera			
TOTAL CRÈDITS A SUPERAR (sense anivelladors)			

TAULA 2: Llistat del personal docent i investigador

Cal descriure el professorat que sigui rellevant en l'organització i la impartició del màster i per a la resta del professorat cal facilitar la informació agregada, d'acord amb la taula següent:

a	b	c	d	e
Professorat	Nivell contractual	Titulació acadèmica (Grau i Doctorat)	Línies de recerca (1)	Experiència professional (2)

(a) Cal citar nom i cognoms en el cas de professorat rellevant en l'organització i implantació dels màsters. Per a la resta, només, és necessari una descripció del professorat previst.	(c) Grau/Titulació inicial (Any) Doctorat: Disciplina, universitat i any (b) i (c) Només cal emplenar-se en cas del professorat rellevant	(1) En el cas dels màsters de recerca: Línies i projectes de recerca en els què ha treballat o treballa en el darrer quinquenni i que estan especialment relacionats amb el màster. Així com les 3 publicacions que considera més representatives en relació amb el pla d'estudis del màster.	(2) En el cas dels màsters professionalitzadors: Àmbit/tipologia institució, funcions i temps. No més de 3 referències en el darrer quinquenni.
--	---	---	---

Nombre de professorat total que imparteix el màster	
--	--

Nombre de professorat doctor que imparteix el màster	
---	--

INFORME DE EVALUACIÓN:
Título de máster evaluado, integrado
en un programa de posgrado cuyo
doctorado obtuvo mención de calidad
por ANECA

RESOLUCIÓN MENCIÓN DE CALIDAD

MINISTERIO DE CIENCIA E INNOVACIÓN

18272 *RESOLUCIÓN de 16 de octubre de 2008, de la Secretaría de Estado de Universidades, por la que se conceden ayudas complementarias para estancias breves en España y en el extranjero durante el año 2008 correspondientes a los beneficiarios de ayudas predoctorales de formación de personal investigador.*

La Resolución de 2 de enero de 2007 («BOE» del 22), de la Secretaría de Estado de Universidades e Investigación, por la que se convocan ayudas para la formación de personal investigador, regula en su punto vigésimo octavo el procedimiento para solicitar ayudas complementarias para que los beneficiarios de estas ayudas predoctorales puedan realizar estancias breves en centros de I+D y empresas. Dichas ayudas se concedieron por Resolución de 27 de diciembre de 2007, de la que se excluyeron ciertas solicitudes por aparentes defectos formales cometidos en el trámite de la presentación. Recurrida en reposición esta decisión por los interesados, han sido estimadas parcialmente sus peticiones retrotrayendo las acciones al momento de la presentación de las solicitudes de estancias breves.

Asimismo, en la mencionada resolución se omitió, por error, relacionar la ayuda concedida a don Sebastiano de Francis.

Por ello, tras la evaluación de los aspectos científicos de las solicitudes y en uso de las atribuciones recogidas en la mencionada Orden de 2 de enero de 2007, he resuelto:

Primero.—Conceder las ayudas que se relacionan en el Anexo de esta Resolución cuyo importe asciende a 57.430,00 euros, que será financiado con cargo a la aplicación presupuestaria 18.08.463B. 783.

Contra la presente Resolución, que pone fin a la vía administrativa, cabe interponer en el plazo de un mes recurso potestativo de reposición, al amparo de los artículos 116 y 117 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, modificada por la Ley 4/1999, de 13 de enero. Asimismo, podrá interponerse recurso contencioso-administrativo, en el plazo de dos meses a contar desde el día siguiente a aquel en que se notifique la resolución expresa del recurso potestativo de reposición o en que éste deba entenderse presuntamente desestimado, ante la Sala de lo Contencioso-Administrativo de la Audiencia Nacional, conforme a lo establecido en el artículo 11.1 de la Ley 29/1998, de 13 de julio. El plazo para la interposición de cualquiera de los recursos mencionados comenzará a contar desde el día siguiente a la fecha de la publicación en el «BOE» de esta Resolución.

Madrid, 16 de octubre de 2008.—El Secretario de Estado de Universidades, Márius Rubiralta i Alcañiz.

ANEXO

Organismo	N.º orden	Apellidos y nombre	País	Duración (días)	Estancia (euros)	Viaje (euros)	Total (euros)
Centro Investigación Ecológica y Aplic. Forestales-CREAF	1	Molins Piqueres, Arantzazu.	España.	180	4.500	120	4.620
Total Organismo				180	4.500	120	4.620
Consejo Superior de Investigaciones Científicas	1	Arranz Martínez, Sara.	Reino Unido.	92	4.600	600	5.200
Consejo Superior de Investigaciones Científicas	2	Carretero Genevri, Adrián.	Francia.	92	4.600	600	5.200
Consejo Superior de Investigaciones Científicas	3	Curras Refojos, Brais.	Reino Unido.	96	4.800	600	5.400
Consejo Superior de Investigaciones Científicas	4	Recio Cortés, Francisco Javier.	Alemania.	92	4.600	600	5.200
Total Organismo				372	18.600	2.400	21.000
Instituto de Astrofísica de Canarias	1	Vargas Domínguez, Santiago.	Suecia.	192	9.600	600	10.200
Total Organismo				192	9.600	600	10.200
Universidad de Granada	1	De Francis Sebastiano.	Italia.	92	4.600	600	5.200
Universidad de Granada	2	Moreno-Torres Tirado, Miguel.	Italia.	81	4.050	0,	4.050
Total Organismo				173	8.650	1.200	9.250
Universidad de Vigo	1	Arenas Busto, Miguel.	Estados Unidos.	92	4.600	1.200	5.800
Total Organismo				92	4.600	1.200	5.800
Universidad Pública de Navarra	1	Navarro Cía, Miguel.	Reino Unido.	121	6.050	510	6.560
Total Organismo				121	6.050	510	6.560
Total					52.000	5.430	57.430

18273 *RESOLUCIÓN de 20 de octubre de 2008, de la Secretaría de Estado de Universidades, por la que se concede la Mención de Calidad a los estudios de doctorado de las universidades españolas para el curso académico 2008-2009.*

Por Orden ECI/939/2008, de 5 de marzo (BOE de 5 de abril), del Ministerio de Educación y Ciencia, se convocó la presentación de solicitudes para la concesión de la Mención de Calidad a programas de doctorado de las Universidades españolas para el curso académico 2008-2009.

Concluido el proceso de evaluación de los estudios de doctorado presentados en plazo, la Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación (ANECA), ha elaborado informe individualizado de cada solicitud de acuerdo con los criterios establecidos en el apartado 2 del Capítulo II de la Orden de convocatoria, en el caso de las solicitudes para la concesión de la mención de calidad, y en los apartados 2 del Capítulo III y del Capítulo IV de la citada Orden en los casos de renovación de la misma por los procedimientos de renovación y seguimiento, respectivamente.

En consecuencia y de conformidad con el punto 1.4.3 de la Orden ECI/939/2008, de 5 de marzo,

Esta Secretaría de Estado ha resuelto:

Primero.—Conceder y renovar la Mención de Calidad a los estudios de doctorado de las universidades que se relacionan en los anexos I y II de

esta resolución, para las solicitudes de concesión y de renovación respectivamente.

Segundo.—Las Menciones de Calidad concedidas y renovadas tendrán validez para los períodos que en cada caso se especifican en los anexos, sin perjuicio de las actuaciones que puedan derivarse de los informes anuales de seguimiento.

Tercero.—Las solicitudes no relacionadas en los anexos mencionados en el punto primero, serán objeto de una próxima resolución, una vez cumplidos los plazos de subsanación y mejora de la documentación presentada. Dicha resolución contendrá las solicitudes denegadas.

Contra la presente resolución, que pone fin a la vía administrativa, cabe interponer en el plazo de un mes recurso potestativo de reposición, al amparo de los artículos 116 y 117 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre. Asimismo, podrá interponerse recurso contencioso-administrativo ante la Sala de lo Contencioso-Administrativo de la Audiencia Nacional en el plazo de dos meses a contar desde el día siguiente a la fecha de su notificación. Dicho recurso no podrá ser interpuesto hasta que el anterior recurso potestativo de reposición sea resuelto expresamente o se haya producido la desestimación presunta.

Madrid, 20 de octubre de 2008.—El Secretario de Estado de Universidades, Márius Rubiralta i Alcañiz.

ANEXO I
Estudios de doctorado a los que se concede la mención de calidad para el curso 2008-2009 (período de validez de la mención de calidad de 2008-2009 a 2011-2012)

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)
UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	MCD2008-00003	HISTORIA Y CIENCIAS DE LA MUSICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID
	MCD2008-00004	HISTORIA MODERNA	56/2005	CASA DE VELAZQUEZ CISC. INSTITUTO DE HISTORIA FUNDACION CARLOS DE AMBERES. MADRID INST. UNIVERSITARIO PARA EL ESTUDIO DE LA CORTE EN EUROPA REAL BIBLIOTECA PATRIMONIO NACIONAL. MADRID SECCION NOBLEZA.ARCHIVO HISTORICO NACIONAL UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID UNIVERSIDAD DE EVORA. PORTUGAL
	MCD2008-00005	BIOQUIMICA, BIOLOGIA MOLECULAR, BIOMEDICINA Y BIOTECNOLOGIA	56/2005	CISC CSIC CSIC-UAM EMPRESAS DEL SECTOR BIOTECNOLOGICO Y AFINES FUNDACION JIMENEZ DIAZ HOSPITAL GENERAL UNIVERSITARIO GREGORIO MARAÑON HOSPITAL UNIVERSITARIO 12 DE OCTUBRE HOSPITAL UNIVERSITARIO DE LA PAZ HOSPITAL UNIVERSITARIO DE LA PRINCESA HOSPITAL UNIVERSITARIO PUERTA DE HIERRO HOSPITAL UNIVERSITARIO RAMON Y CAJAL ISCIII UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID
	MCD2008-00014	DIRECCION DE EMPRESAS (DIRECCION ESTRATEGICA Y GESTION DE RR.HH)	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III
UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	MCD2008-00017	ANALISIS Y EVALUACION DE PROCESOS POLITICOS Y SOCIALES	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III
	MCD2008-00020	ESTUDIOS DEL MUNDO ANTIGUO	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID UNIVERSIDAD DE ALCALA UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID
	MCD2008-00022	DIRECCION DE EMPRESAS	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID
UNIVERSIDAD DE ALCALA	MCD2008-00009	TECNOLOGIAS DE LA INFORMACION GEOGRAFICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALCALA UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACION A DISTANCIA UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS
	MCD2008-00011	BIOLOGIA EXPERIMENTAL Y APLICADA	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALCANTE
UNIVERSIDAD DE ALCANTE	MCD2008-00015	TECNOLOGIAS DE LA SOCIEDAD DE LA INFORMACION	778/1998	INSTI.POLITECNICO S. JOSE Aº ECHEVARRIA UNIVERSIDAD DE ALCANTE UNIVERSIDAD DE LA HABANA UNIVERSIDAD DE ALMERIA
	MCD2008-00018	CONTROL DE RESIDUOS DE PLAGUICIDAS Y CONTAMINANTES EN ALIMENTOS Y MEDIO AMBIENTE	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALMERIA
UNIVERSIDAD DE BARCELONA	MCD2008-00023	MEDICINA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA
	MCD2008-00024	LOGICA PURA Y APLICADA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA
	MCD2008-00025	LINGUISTICA APLICADA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA
	MCD2008-00028	FISICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA
UNIVERSIDAD DE ALMERIA	MCD2008-00029	CULTURAS Y LENGUAS DEL MUNDO ANTIGUO Y SU PERVIVENCIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA
	MCD2008-00030	ALIMENTACION Y NUTRICION	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA
	MCD2008-00031	INGENIERIA INDUSTRIAL COMPUTACIONAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE CADIZ

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)
UNIVERSIDAD DE CORDOBA	MCD2008-00044	CIENCIAS Y TECNOLOGIAS, AGRARIAS, ALIMENTARIAS, DE LOS RECURSOS NATURALES Y DEL DESARROLLO RURAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE CORDOBA
	MCD2008-00049	INTERVENCION E INVESTIGACION PSICOLOGICA EN JUSTICIA, SALUD Y BIENESTAR SOCIAL	56/2005	CONS. JUSTICIA CONS.SALUD.INT.AND.MUJER.CONSIGUALDAD
	MCD2008-00050	ARQUEOLOGIA Y PATRIMONIO. CIENCIA Y PROFESION	56/2005	UNIVERSIDAD DE CORDOBA
				UNIVERSIDAD DE CORDOBA
UNIVERSIDAD DE GRANADA	MCD2008-00035	LENGUAJES Y POETICAS EN EL ARTE CONTEMPORANEO	778/1998	UNIVERSIDAD DE GRANADA
	MCD2008-00036	ACTIVIDAD FISICA Y SALUD	778/1998	UNIVERSIDAD DE GRANADA
	MCD2008-00037	EDUCACION SOCIAL: FUNDAMENTOS Y METODOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE GRANADA
	MCD2008-00038	NUEVAS PERSPECTIVAS DE INVESTIGACION EN LAS CIENCIAS DE LA ACTIVIDAD FISICA Y EL DEPORTE	778/1998	CONSEJO SUPERIOR DE DEPORTES
				UNIVERSIDAD DE GRANADA
	MCD2008-00040	NEUROCIENCIAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA
	MCD2008-00041	CONDICIONANTES GENETICOS, NUTRICIONALES Y AMBIENTALES DEL CRECIMIENTO Y EL DESARROLLO	56/2005	ERASMUS UNIVERSITY MEDICAL CENTER ROTTERDAM
				LUDWIG MAXIMILIANS UNIVERSITY. MUNICH
				UNIVERSIDAD DE CANTABRIA
				UNIVERSIDAD DE GRANADA
UNIVERSIDAD DE HUELVA				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA
				UNIVERSIDAD MIGUEL HERNANDEZ
				UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI
				UNIVERSITA DEGL STUDI DI MILANO
				UNIVERSITY OF BRISTOL
				UNIVERSITY OF COPENHAGEN
				UNIVERSITY OF GRONINGEN
				UNIVERSITY OF NOTTINGHAM
				UNIVERSITY OF PECS
				UNIVERSITY OF PRAGA
				UNIVERSITY OF SURREY
				UNIVERSITY OF UMEA
				CARITAS DIOCESANA
				CENTRO DE ESTUDIOS ANDALUCES
				CSIC
				DIPUTACION DE GRANADA
UNIVERSIDAD DE JAEN				ESCUELA ANDALUZA SALUD PUBLICA
				FUNDACION ANDALUZA FONDO FORMACION Y EMPLEO
				LONDON SCHOOL OF ECONOMIC AND POLITICAL SCIENCE
				OBSERVATORIO EUROPEO SOBRE DROGAS
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID
				UNIVERSIDAD DE BOSTON
				UNIVERSIDAD DE GRANADA
				UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACION A DISTANCIA
				UNIVERSIDAD DE GRANADA
UNIVERSIDAD DE HUELVA	MCD2008-00046	URBANISMO Y ORDENACION DEL TERRITORIO	778/1998	UNIVERSIDAD DE GRANADA
	MCD2008-00048	PAZ, CONFLICTOS Y DEMOCRACIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE GRANADA
	MCD2008-00157	HISTORIA	56/2005	CONSEJERIA CULTURA JUNTA DE ANDALUCIA
				UNIVERSIDAD DE GRANADA
UNIVERSIDAD DE JAEN	MCD2008-00068	LITERATURA EUROPEA Y ENSEÑANZA DE LENGUAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE HUELVA
	MCD2008-00070	ESPACIOS Y PODER DESDE EL PATRIMONIO HISTORICO	778/1998	UNIVERSIDAD DE JAEN

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)
UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	MCD2008-00052	NUEVAS APROXIMACIONES A LOS ESTUDIOS INGLESES E IRLANDESES	778/1998	UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA
UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	MCD2008-00056	INTERVENCION Y MEDIACION FAMILIAR	56/2005	UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA
UNIVERSIDAD DE LA RIOJA	MCD2008-00055	CIENCIAS HUMANAS Y SOCIALES: PATRIMONIO Y CULTURA EN LA SOCIEDAD EUROPEA ACTUAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE LA RIOJA
UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	MCD2008-00054	FILOSOFIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES
UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA	MCD2008-00058	CLINICA E INVESTIGACION TERAPEUTICA	778/1998	CCCV DE CANARIAS CV LAS PALMAS Y TENERIFE
	MCD2008-00059	INGENIERIA DE TELECOMUNICACION AVANZADA	778/1998	UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA
UNIVERSIDAD DE MALAGA	MCD2008-00060	PERIODISMO: NUEVOS ESCENARIOS	778/1998	CAT.UNEEO DE COM.-FG UMA LIBERTAD EXPRESION
	MCD2008-00062	LOS PROFESIONALES DE LA EDUCACION ANTE EL CAMBIO SOCIAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE MALAGA
UNIVERSIDAD DE MURCIA	MCD2008-00064	INFORMATICA Y MATEMATICA APLICADAS EN CIENCIAS E INGENIERIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA
	MCD2008-00065	LITERATURA COMPARADA EUROPEA	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA
UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	MCD2008-00074	LOGICA Y FILOSOFIA DE LA CIENCIA	56/2005	CSIC
				UNED
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID
				UNIVERSIDAD DE GRANADA
				UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA
				UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA
				UNIVERSIDAD DE MALAGA
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA
				UNIVERSIDAD DE SEVILLA
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA
UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	MCD2008-00078	MATEMATICAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID
	MCD2008-00079	PSICOLOGIA SOCIAL APLICADA A LOS CONTEXTOS ORGANIZACIONAL Y POLITICO-JURIDICO	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA
UNIVERSIDAD DE SEVILLA	MCD2008-00103	SISTEMAS DE ENERGIA TERMICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA
	MCD2008-00105	AUTOMATICA, ROBOTICA Y TELEMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA
	MCD2008-00107	ATENCION FARMACEUTICA Y FARMACIA ASISTENCIAL NO HOSPITALARIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA
	MCD2008-00156	PATRIMONIO ARTISTICO ANDALUZ Y SU PROYECCION IBEROAMERICANA	778/1998	UNIVERSIDAD DE SEVILLA
UNIVERSIDAD DE VALENCIA	MCD2008-00081	PSICOLOGIA DE LOS RECURSOS HUMANOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALENCIA
	MCD2008-00082	NANOCIENCIA Y NANOTECNOLOGIA	56/2005	CISC
				CSIC
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID
				UNIVERSIDAD DE ALICANTE
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA
				UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO
				UNIVERSIDAD JAUME I
	MCD2008-00083	ARTE, PAISAJE Y CULTURA VISUAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA
	MCD2008-00084	MEDICINA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA
	MCD2008-00085	NEUROCIENCIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)
UNIVERSIDAD DE VIGO	MCD2008-00088	BIOLÓGIA DE LOS ORGANISMOS Y ECOSISTEMAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00089	CIENCIA Y TECNOLOGÍA AGROALIMENTARIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00096	INGENIERÍA QUÍMICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00097	INGENIERÍA TELEMÁTICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00101	METODOLOGÍA Y APLICACIONES EN CIENCIAS DE LA VIDA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00110	QUÍMICA ANALÍTICA APLICADA AL MEDIO AMBIENTE, ALIMENTOS Y SALUD	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00112	SOCIEDAD, PODER Y CULTURA EN LA HISTORIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00114	TECNOLOGÍAS AVANZADAS PARA EL DESARROLLO DE SOFTWARE INTELIGENTE	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00115	TEORÍA DE LA SEÑAL Y COMUNICACIONES	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00158	TRADUCCIÓN Y PARATRADUCCIÓN	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO
	MCD2008-00120	MODELOS Y ÁREAS DE INVESTIGACIÓN EN CIENCIAS SOCIALES	778/1998	UNIVERSIDAD DEL PAÍS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA
	MCD2008-00122	MARINE ENVIRONMENT AND RESOURCES	56/2005	CAB-IEO-FOG-CIMAR-AROUSA-UNICAN-UVI-CEFAS WINTHUR
				UB-MSA-US-AZTI TECNALIA (MCP)
UNIVERSIDAD DEL PAÍS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	MCD2008-00123	CALIDAD Y SEGURIDAD ALIMENTARIA	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAÍS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA
	MCD2008-00126	INGENIERÍA DE MATERIALES RENOVABLES	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAÍS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA
	MCD2008-00127	INTEGRACIÓN ECONÓMICA	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAÍS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA
	MCD2008-00129	INGENIERÍA MECÁNICA: DISEÑO Y FABRICACIÓN	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAÍS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA
	MCD2008-00135	EUROPA Y EL MUNDO ATLÁNTICO: PODER, CULTURA Y SOCIEDAD	56/2005	UDSV-LUNIVE-EDHES-UI DE DANTES
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID
				UNIVERSIDAD DEL PAÍS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA
	MCD2008-00134	PSICOPATOLOGÍA, SALUD Y NEUROPSICOLOGÍA		UNIVERSIDAD JAUME I
	MCD2008-00139	ESTUDIOS INTERNACIONALES EN PAZ, CONFLICTOS Y DESARROLLO	56/2005	CENTRO INTERNACIONAL BANCAJA PARA LA PAZ Y DESARROLLO
				FUNDACIÓN CAROLINA
				GENERALITAT VALENCIANA
				GOBIERNO ESTADOS UNIDOS
				UNESCO
UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE				UNIVERSIDAD JAUME I
	MCD2008-00116	HISTORIA DEL ARTE Y GESTIÓN CULTURAL EN EL MUNDO HISPÁNICO	778/1998	CEDODAL
				ESCUELA DE ESTUDIOS HISPANOAMERICANOS. CSIC
				UNIVERSIDAD DE BURGOS
				UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE
				UNIVERSITÄT DUISBURG ESSEN
	MCD2008-00117	PENSAMIENTO POLÍTICO, DEMOCRACIA Y CIUDADANÍA	778/1998	RCC JAMES B. CONANT RESEARCH GROUP AT HARVARD UNIV.
				UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE
	MCD2008-00145	TECNOLOGÍA AGROALIMENTARIA Y BIOTECNOLOGÍA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA
	MCD2008-00140	INGENIERÍA ACÚSTICA	778/1998	ULL-PDEM ITALIA-UPC-UDS DI F. ITALIA-UCLM-IA-CSIC
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID
	MCD2008-00146	TECNOLOGÍAS DE LA INFORMACIÓN, LA COMUNICACIÓN Y LOS MEDIOS AUDIOVISUALES	56/2005	UNIVERSIDAD POMPEU FABRA
	MCD2008-00149	ENERGÍA ELÉCTRICA	56/2005	UNIVERSIDAD PONTIFICIA DE COMILLAS
UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	MCD2008-00147	TECNOLOGÍAS DE LA COMUNICACIÓN	56/2005	UNIVERSIDAD PÚBLICA DE NAVARRA
	MCD2008-00148	CIENCIAS DE LA GESTIÓN	56/2005	UNIVERSIDAD RAMÓN LLULL
	MCD2008-00151	ENOLOGÍA Y BIOTECNOLOGÍA	56/2005	UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI
	MCD2008-00159	SALUD MENTAL: GENÉTICA Y AMBIENTE	56/2005	LABORATORIOS ESTEVE
				PSYCHOLOGY/AMERICAN UNIVERSITY WASHINGTON
				UNIVERSIDAD DE ALMERÍA
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA
				UNIVERSIDAD MIGUEL HERNÁNDEZ
				UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI
				UNIVERSITY OF NORTH CAROLINA
				UNIVERSITY OHSU

ANEXO II
Estudios de doctorado a los que se renueva la mención de calidad para el curso 2008-2009

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
FUNDACION UNIV. SAN PABLO-CEU. UNIV. CARDENAL HERRERA	MCD2006-00024	INVESTIGACION EN CIENCIAS DE LA SALUD	778/1998	FUNDACION UNIV. SAN PABLO-CEU. UNIV. CARDENAL HERRERA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00048 MCD2003-00058	FARMACOLOGIA BIOLOGIA CELULAR	778/1998 56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA CONSORCIO HOSPITALARIO PARC TAULLI INSTITUTE OF REPRODUCTIVE MEDICINE AND SCIENCE OF SAINT BAR INSTITUTO DE INVESTIGACION ENCOLOGICA	2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	MCD2003-00061	NEUROCIENCIAS	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA BIOQUIMICA Y BIOLOGIA MOLECULAR CC. MORFOLOGICAS DPTOS. PEDIATRIA, OBSTETRICIA Y GINECOLOGIA INSTITUTO DE NEUROCIENCIAS PSICOBIOLOG. Y METODOLG. EN CC. SALUD PSIQUIATRIA Y MEDICINA GRAL., FARMACOLOGIA, TERAP Y TOX.	2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00064	FISICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA INST.FISICA ALTAS ENERGIAS.I.C.MATERIALES.I.CC.ESPACIO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00067	CIENCIA Y TECNOLOGIA DE MATERIALES	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA ESCUELA TECNICA SUPERIOR DE INGENIEROS (ETSE UAB) INST. CIENCIA DE MATERIALES DE BARCELONA (ICMAB-CSIC)	2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00069 MCD2003-00083	ARQUEOLOGIA PREHISTORICA CIENCIA POLITICA	56/2005 56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA INST.CC.POL. Y SOCIALES	2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010 2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00084	CREACION, ESTRATEGIA Y GESTION DE EMPRESAS	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00105	ECONOMIA APLICADA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00206	FILOSOFIA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00211	LENGUA Y LITERATURA: ESTUDIOS INGLES	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2005-00003	DIDACTICA DE LA LENGUA Y LA LITERATURA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009
	MCD2005-00004	DIDACTICA DE LAS MATEMATICAS Y DE LAS CIENCIAS	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009
	MCD2005-00006	DIVERSIDAD Y FUNCION DE ECOSISTEMAS MEDITERRANEOS	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009
	MCD2006-00008	LENGUAS Y CULTURAS ROMANICAS	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00011	RELACIONES INTERNACIONALES E INTEGRACION EUROPEA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00271	SOCIOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00362	CIENCIA Y TECNOLOGIA AMBIENTALES	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00366	TRADUCCION, INTERPRETACION Y ESTUDIOS INTERCULTURALES	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00367	ANALISIS ECONOMICO	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00371	PSICOLOGIA SOCIAL	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00233	TEORIA DE LA LITERATURA Y LITERATURA COMPARADA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009
	MCD2007-00234	HISTORIA COMPARADA, POLITICA Y SOCIAL	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00235	INMUNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00236	MICROBIOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	MCD2007-00237	BIOTECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00238	GENETICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00239	QUIMICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00240	HISTORIA DE LA CIENCIA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00241	MATEMATICAS	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00242	BIOQUIMICA, BIOLOGIA MOLECULAR Y BIOMEDICINA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00243	INFORMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00244	DEMOGRAFIA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00245	INGENIERIA ELECTRONICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00247	CIENCIAS DE LOS ALIMENTOS	56/2005	INCAVI	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00248	MEDICINA Y SANIDAD ANIMALES	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00253	PRODUCCION ANIMAL	56/2005	CENTRO BIOTECNOLOGIA ANIMAL Y TERAPIA GENETICA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2003-00218	FISICA DE LA LUZ Y DE LA MATERIA	56/2005	CENTRO RECERCA EN SALUS ANIMAL	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2003-00222	NEUROCIENCIA	778/1998	FUNDACION HOSPITAL CLINICO	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2003-00223	FARMACOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2003-00231	TERRITORIO MEDIO AMBIENTE Y SOCIEDAD	778/1998	INST. DE RECERCA Y TECN. AGROALIMENT. IRTA U DE RUMIANTES	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	MCD2003-00418	METODOLOGIA DE LAS CIENCIAS DEL COMPORTAMIENTO	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2004-00063	DESARROLLO PSICOLOGICO, APRENDIZAJE Y EDUCACION: PERSPECTIVAS CONTEMPORANEAS	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2004-00199	LAS LITERATURAS HISPANICAS Y LOS GENEROS LITERARIOS EN EL CONTEXTO OCCIDENTAL	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2004-00404	LA QUIMICA COMO CIENCIA MULTIDISCIPLINAR	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2005-00012	PSICOLOGIA CLINICA Y DE LA SALUD	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2005-00014	BIOLOGIA VEGETAL: ASPECTOS MOLECULARES, FISIOLÓGICOS Y BIOTECNOLÓGICOS	778/1998	FUNDACION MATIA	2008/2009
				INST NACIONAL DE ONCOLOGIA Y RADIOBIOLOGIA (INOR) CUBA	2008/2009
				PONTIFICIA UNIVERSIDADE CATOLICA DE CAMPINAS	2008/2009
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009
				UNIVERSIDADE ESTADUAL DE MARINGA	2008/2009
				URJC	2008/2009
				CENTRO DE CIENCIAS MEDIOAMBIENTALES CSIC	2008/2009
				CENTRO NACIONAL DE BIOTECNOLOGIA CSIC	2008/2009
				UAM	2008/2009
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009
				UNIVERSIDAD SAN PABLO CEU	2008/2009
	MCD2005-00016	CIENCIA Y TECNOLOGIA DE LOS ALIMENTOS E INGENIERIA QUIMICA	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
	MCD2006-00015	COMPORTAMIENTO SOCIAL Y ORGANIZACIONAL: INVESTIGACION, DESARROLLO E INNOVACION EN LA SOCIEDAD DEL CONOCIMIENTO	778/1998	CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00016	COMPORTAMIENTO ANIMAL Y HUMANO. UNA PERSPECTIVA ETOLOGICA	778/1998	DEUTSCHES PRIMATENZENTRUM. GÖTTINGEN	2008/2009 a 2009/2010
				FAC. CC. EXPERIMENTALES Y DE LA SALUD. UN. CARDENAL H. ORIA	2008/2009 a 2009/2010
				FACULTAD CC. BIOLOGICAS UCM	2008/2009 a 2009/2010
				FACULTAD PSICOLOGIA UCB	2008/2009 a 2009/2010
				FACULTAD PSICOLOGIA UCM	2008/2009 a 2009/2010
				FACULTAD VETERINARIA UCM	2008/2009 a 2009/2010
				PSICOLOGIA UCM	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00019	MATERIALES AVANZADOS Y NANOTECNOLOGIAS	56/2005	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				ACADEMIA DE CIENCIAS DE MOLDAVIA	2008/2009 a 2009/2010
				CSIC. ICM MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				JOINT RESEARCH CENTER	2008/2009 a 2009/2010
				UAM	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE LA HABANA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE PUERTO RICO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00021	LINGÜÍSTICA APLICADA	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00143	BIOFISICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00273	QUIMICA AGRICOLA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00274	SIMULACION DE PROCESOS MOLECULARES	56/2005	CSIC INSTITUTO DE MATEMATICAS Y FISICA FUNDAMENTAL	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00353	ASTROFISICA (POPIA)	56/2005	CONSEJO SUPERIOR INVESTIGACIONES CIENTIFICAS	2008/2009 a 2011/2012
				ESAC (ESA)	2008/2009 a 2011/2012
				INSTITUTO NACIONAL DE TECNICAS AEROSPAZIALES	2008/2009 a 2011/2012
				OBSERVATORIO ASTRONOMICO NACIONAL	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00374	FISICA TEORICA	56/2005	INSTITUTO DE FISICA TEORICA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00379	MATEMATICAS Y APLICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00502	INGENIERIA INFORMATICA Y DE TELECOMUNICACION	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00035	FISICA DE LA MATERIA CONDENSADA Y NANOTECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00211	QUIMICA ORGANICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00388	DERECHO	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00390	ESTUDIOS AVANZADOS EN DERECHOS HUMANOS	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD CARLOS III	MCD2006-00393	ECONOMIA	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00396	INVESTIGACION EN ECONOMIA DE LA EMPRESA Y METODOS CUANTITATIVOS	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00398	INGENIERIA MATEMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00399	DOCUMENTACION: ARCHIVOS Y BIBLIOTECAS EN EL ENTORNO DIGITAL	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	MCD2006-00436	INGENIERIA ELECTRICA, ELECTRONICA Y AUTOMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00439	CIENCIA Y TECNOLOGIA INFORMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00442	INGENIERIA MECANICA Y DE ORGANIZACION INDUSTRIAL	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00550	PLASMAS Y FUSION NUCLEAR	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00580	MULTIMEDIA Y COMUNICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00581	INGENIERIA TELEMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2003-00853	ESTRATEGIAS DE INVESTIGACION EN PREHISTORIA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00876	CIENCIAS VETERINARIAS	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00886	INMUNOLOGIA	778/1998	CENTRO DE TRANSFUSION DE LA CAM	2008/2009 a 2009/2010
				CSIC, CBM, CNB, CIB	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID				EMPRESAS LABCENTER E INVITROGEN	2008/2009 a 2009/2010
				INSTITUTO DE SALUD CARLOS III	2008/2009 a 2009/2010
				INSTITUTO DEL FRIO	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00899	CIENCIAS DE LAS RELIGIONES	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00914	MICROBIOLOGIA Y PARASITOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	MCD2004-00006	GEOGRAFIA Y DESARROLLO: TERRITORIO, SOCIEDAD Y TURISMO	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00033	PROBLEMAS ACTUALES DE DERECHO ADMINISTRATIVO	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00138	CAMBIO SOCIAL Y EJERCICIO DEL PODER EN LA EDAD MODERNA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00187	FILOGIA GERMANICA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2004-00200	TEXTO Y CONTEXTOS ITALIANOS	778/1998	UNED	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00226	LITERATURA HISPANOAMERICANA	778/1998	INSTITUTO TECNOLÓGICO DE MONTERREY, MEXICO	2008/2009 a 2011/2012
				UNED	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID				UNIVERSIDAD DE CASTILLA LA MANCHA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2004-00313	BIOQUIMICA Y BIOLOGIA MOLECULAR	778/1998	CENTRO INVESTIGACIONES BIOLOGICAS CSIC	2008/2009 a 2011/2012
				DIVISION DE HEMATOPOYESIS CIEMAT	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2004-00319	MATERIALES INORGANICOS	778/1998	FACULTAD FARMACIA UNIV. COMPLUTENSE	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				CENTRO DE INVESTIGACIONES BIOLOGICAS CIB-CSIC	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00329	GENETICA Y BIOLOGIA CELULAR	778/1998	CENTRO NACIONAL INVESTIGACIONES ONCOLOGICAS CNIO	2008/2009 a 2010/2011
				INSTITUTO DE INVESTIGACIONES BIOMEDICAS IIB	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID				INSTITUTO NACIONAL DE INVESTIGACIONES AGRARIAS INIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
	MCD2004-00338	NUTRICION	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00343	FARMACOLOGIA Y TERAPEUTICA HUMANA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00031	COMUNICACION, CAMBIO SOCIAL Y DESARROLLO	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00034	ECONOMIA Y DIRECCION Y ADMINISTRACION DE EMPRESAS	56/2005	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2005-00040	FORMACION EN EDUCACION ARTISTICA: INVESTIGACION, CREACION Y DOCENCIA EN BELLAS ARTES	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00041	GOBIERNO Y ADMINISTRACION PUBLICA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00044	PLANTEAMIENTOS TEORICOS, ESTRUCTURALES Y ETICOS DE LA COMUNICACION DE MASAS	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00047	TRANSFORMACIONES DEL MERCADO Y DEL DERECHO MERCANTIL	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00060	QUIMICA ANALITICA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009
	MCD2005-00061	ANALISIS E INTERPRETACION DE PROCESOS TERRITORIALES EN GEOGRAFIA REGIONAL Y GEOGRAFIA FISICA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00063	DIVERSIDAD CULTURAL Y CIUDADANIA. PERSPECTIVAS DESDE LA ANTROPOLOGIA SOCIAL	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00075	PALEONTOLOGIA	778/1998	INSTITUTO DE SALUD CARLOS III	2008/2009
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009
	MCD2006-00026	FILOLOGIA ESLAVA Y LINGÜISTICA INDOEUROPEA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00033	MÉTODOS ESTADÍSTICOS/MATEMÁTICOS Y COMPUTACIONALES PARA EL TRATAMIENTO DE LA INFORMACION	778/1998	ETS INGENIEROS TELECOMUNICACION	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00318	FARMACIA	56/2005	HOSPITAL RAMON Y CAJAL	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00444	ASTROFISICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00472	ESTUDIOS LINGÜÍSTICOS Y LITERARIOS INGLESES Y NORTEAMERICANOS	56/2005	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00482	INVESTIGACION MATEMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00491	INGENIERIA QUIMICA	56/2005	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00500	INVESTIGACION EN INFORMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00552	FISICA	56/2005	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00036	CIENCIA Y TECNOLOGIA QUIMICA	56/2005	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00041	GEOLOGIA E INGENIERIA GEOLOGICA	56/2005	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00171	SOCIEDAD, PODER Y CULTURA EN LA EDAD MEDIA HISPANICA Y EUROPEA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00200	ESTADO Y SOCIEDAD EN LA HISTORIA DE AMERICA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00205	CREATIVIDAD APLICADA	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE ALCALA	MCD2005-00083	QUIMICA MEDICA	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009
				UNIVERSIDAD SAN PABLO-CEU	2008/2009
	MCD2006-00034	ARQUITECTURA DE COMPUTADORES Y TECNICAS DE TRATAMIENTO DE LA SEÑAL APLICADAS A LAS TELECOMUNICACIONES	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00278	LENGUA ESPAÑOLA Y LITERATURA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00282	TECNOLOGIAS DE LA INFORMACION Y LAS COMUNICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00373	ELECTRONICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00565	AMERICA LATINA CONTEMPORANEA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00043	CAMBIO GLOBAL Y DESARROLLO SOSTENIBLE	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00049	QUIMICA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE ALICANTE	MCD2003-00605	BIODIVERSIDAD: CONSERVACION Y GESTION DE LAS ESPECIES Y SUS HABITAT	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00610	ECONOMIA CUANTITATIVA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00323	CIENCIA DE MATERIALES	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00093	TRADUCCION E INTERPRETACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009
	MCD2005-00095	APLICACIONES DE LA INFORMATICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009
	MCD2006-00211	PROBLEMAS ACTUALES DEL TERRITORIO VALENCIANO Y TECNICAS DE ANALISIS	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00257	CONSERVACION Y RESTAURACION DE ECOSISTEMAS Y DE LA DIVERSIDAD BIOLOGICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00143	ANALISIS FUNCIONAL EN CONTEXTOS CLINICOS Y DE LA SALUD	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00038	MODELOS PROBABILISTICOS PARA LA INTELIGENCIA ARTIFICIAL Y LA MINERIA DE DATOS	778/1998	UNED	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE ALMERIA				UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00042	INVESTIGACION EN ECONOMIA DE LA EMPRESA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00045	CONTABILIDAD Y FINANZAS EN UN CONTEXTO GLOBALIZADO	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CARTAGENA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00047	INFORMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00450	AGRICULTURA PROTEGIDA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00032	LAS AGUAS SUBTERRANEAS Y EL MEDIO AMBIENTE	778/1998	DPTO.GEOLOGIA, UNV.JAEN DPTO.CC. TIERRA UN.ALICANTE	2008/2009 a 2010/2011
				DPTOS.ING.RURAL, EST. Y MAT.APLIC.Hº GEOGR. E Hº ARTE	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE BARCELONA				UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00033	QUIMICA AVANZADA	778/1998	UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00366	GENETICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00370	HISTORIA E INSTITUCIONES ECONOMICAS	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00381	CONSTRUCCION Y REPRESENTACION DE IDENTIDADES	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00382	ECONOMIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00385	CIENCIAS DE LA TIERRA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00400	QUIMICA ORGANICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
	MCD2003-00401	QUIMICA ANALITICA DEL MEDIO AMBIENTE Y LA POLUCION	56/2005	INSTITUTO D3E INVESTIGACIONES QUIMICAS Y AMBIENTALES DE BARC	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00403	LA REALIDAD ASEDIADA: POSICIONAMIENTOS CREATIVOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00153	QUIMICA INORGANICA MOLECULAR	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00173	MICROBIOLOGIA AMBIENTAL Y BIOTECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00245	CATALISIS HOMOGENEA	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD JAUME I	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00318	FISIOLOGIA	778/1998	CSIC, IRTA, IDIBAPS, IEMM, H.BELLYTGE	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00105	BIOLOGIA VEGETAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009
	MCD2005-00106	ECOLOGIA FUNDAMENTAL Y APLICADA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009
	MCD2005-00113	LINGÜÍSTICA Y COMUNICACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009
	MCD2006-00106	HISTORIA E INVENCION DE LOS TEXTOS LITERARIOS HISPANICOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00311	GEOGRAFIA APLICADA E INVESTIGACION AVANZADA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00356	BIOTECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00425	ESPACIO PUBLICO Y REGENERACION URBANA	56/2005	CESUR, IST IBERICA, L.URB.A. LISBOA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00429	MATEMATICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00431	BIODIVERSIDAD	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00523	ACUICULTURA	56/2005	CSIC, IRTA, IEO	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CATALUNYA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00525	INVESTIGACION, DESARROLLO Y CONTROL DE MEDICAMENTOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00543	CIENCIA COGNITIVA Y LENGUAJE	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD POMPEU I FABRA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00544	BIOMEDICINA	56/2005	GRUPO UB	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00039	NANOCIENCIAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00117	PERSONALIDAD, DESARROLLO Y COMPORTAMIENTO ANORMAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE LLEIDA	2008/2009 a 2010/2011

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE BURGOS	MCD2007-00249	PSICOLOGIA DE LA EDUCACION	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE LLEIDA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD RAMON LLULL	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD DE CADIZ	MCD2006-00452	EDUCACION: PERSPECTIVAS HISTORICAS, POLITICAS, CURRICULARES Y DE GESTION	778/1998	UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00454	QUIMICA AVANZADA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00142	LINGÜÍSTICA Y COMUNICACION. TEORIA Y APLICACIONES	778/1998	UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00288	GESTION DE AGUA Y COSTAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00404	MEDIO MARINO: CIENCIAS Y DESARROLLO SOSTENIBLE	56/2005	UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00457	PSICOLOGIA, EDUCACION Y DESARROLLO	56/2005	UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00541	CIENCIAS Y TECNOLOGIAS QUIMICAS	56/2005	HIG MASTERBATCHES, ALVAREZ SCHAEER, S.A., FRIZONIA, S.L., CYCLUS	2008/2009 a 2011/2012
				INGENIERIA DE PUERTOS	2008/2009 a 2011/2012
				PULEVA BIOTECH, ACERINOX, ISOFOTON, BIONATURIS, KONECTIA, TITANIA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	MCD2006-00557	VITIVINICULTURA Y AGROALIMENTACION	56/2005	UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00020	BASES CELULARES Y MOLECULARES DE LA PATOLOGIA HUMANA	778/1998	UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00161	TECNOLOGIAS INDUSTRIALES Y DESARROLLO SOSTENIBLE	56/2005	UNED, U. MALAGA, EADS-CASA, AIRBUS	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00575	BIOLOGIA MOLECULAR Y BIOMEDICINA	56/2005	UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00578	CIENCIAS, TECNOLOGIA Y COMPUTACION	56/2005	UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00585	CIENCIAS Y TECNOLOGIAS PARA LA GESTION DE LA COSTA	56/2005	UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00608	INGENIERIA QUIMICA Y DE PROCESOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00267	MATEMATICAS Y COMPUTACION	56/2005	UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	MCD2005-00127	CAMBIO Y PERMANENCIAS EN LAS SOCIEDADES TRADICIONALES	778/1998	UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009
	MCD2005-00128	DESARROLLO Y APLICACION DE MODELOS EN INGENIERIA CIVIL	778/1998	UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009
	MCD2005-00129	CIENCIAS Y TECNOLOGIAS PARA LA GESTION AMBIENTAL DE SISTEMAS HIDRICOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009
	MCD2003-00607	QUIMICA SOSTENIBLE	778/1998	I.C. INV. QUI., INST. U.C. Y TEC., INST. Q.O. TEC. Q.	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00771	BIOLOGIA Y TECNOLOGIA DE LOS RECURSOS CINEGETICOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	MCD2005-00131	DERECHO TRIBUTARIO EUROPEO	778/1998	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009
	MCD2005-00132	CRIMINOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009
	MCD2005-00134	MECATRONICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009
	MCD2006-00037	BIOMEDICINA EXPERIMENTAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009
	MCD2006-00423	TECNOLOGIAS INFORMATICAS AVANZADAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE CORDOBA	MCD2006-00149	ZOOTECNIA Y GESTION SOSTENIBLE: OVINO Y CAPRINO	56/2005	IFAPA CSIC-ZADIN	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00320	BIOCIENCIAS Y CIENCIAS AGROALIMENTARIAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00377	QUIMICA FINA	56/2005	UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA	MCD2006-00554	NUTRICION Y METABOLISMO	56/2005	UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00015	SEÑALIZACION CELULAR Y PATOLOGIAS ASOCIADAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00048	CIENCIAS HUMANAS Y DE LA CULTURA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE GIRONA	MCD2006-00405	TECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00407	CIENCIAS EXPERIMENTALES Y SOSTENIBILIDAD	56/2005	UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00459	TURISMO, DERECHO Y EMPRESA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2003-00500	SISTEMAS MULTIMEDIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00064	DESARROLLO DE MEDICAMENTOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE GRANADA	MCD2006-00067	CIENCIAS DE LA TIERRA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				CENTRO ANDALUZ DE MEDIO AMBIENTE	2008/2009 a 2009/2010
				CENTRO DE ASTROBIOLOGIA INTA-CSIC	2008/2009 a 2009/2010
				INSTITUTO GEOLOGICO Y MINERO DE ESPAÑA. MEC	2008/2009 a 2009/2010
				MUSEO NACIONAL DE CIENCIAS NATURALES CSIC	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE JAEN	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00069	BIOTECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00071	HERENCIA DE LA MODERNIDAD EN LA EPOCA DE LA GLOBALIZACION	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00072	HISTORIA Y CIENCIAS DE LA MUSICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00074	ARTES VISUALES Y EDUCACION. UN ENFOQUE CONSTRUCCIONISTA	778/1998	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE EVORA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SAO PAULO	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE NAVARRA				UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00076	FARMACIA ASISTENCIAL: ATENCION FARMACEUTICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00077	BIOQUIMICA Y BIOLOGIA MOLECULAR	778/1998	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00080	LENGUA ESPAÑOLA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00081	LITERATURA Y LINGÜISTICA INGLESAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
					2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00088	FUNDAMENTOS DEL CURRÍCULO Y FORMACION DEL PROFESORADO EN LAS AREAS DE EDUCACION PRIMARIA Y SECUNDARIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
					2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00092	TECNOLOGIA Y CALIDAD DE LOS ALIMENTOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2009/2010

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
	MCD2006-00094	TECNICAS AVANZADAS DE PLANIFICACION Y GESTION COMERCIAL (MARKETING Y CONSUMO)	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00097	MICROBIOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE JAEN	2008/2009 a 2009/2010
				CISC	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00101	EL ANALISIS GEOGRAFICO EN LA ORDENACION DEL TERRITORIO. TECNOLOGIAS DE INFORMACION GEOGRAFICA (TIG)	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00102	DIDACTICA DE LA MATEMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00361	DINAMICA DE FLUJOS BIOGEOQUIMICOS Y SUS APLICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00391	FISICA Y MATEMATICAS (FISYMAT)	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00434	INTERVENCION EN PEDAGOGIA Y PSICOPEDAGOGIA	56/2005	INSTITUTO DE ASTROFISICA DE ANDALUCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00456	BIOLOGIA AGRARIA Y ACUICULTURA	56/2005	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00461	FUNDAMENTOS DE ECONOMIA Y ORGANIZACION DE EMPRESAS APLICADOS A LA COMPETITIVIDAD EMPRESARIAL	56/2005	UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00474	CULTURAS ARABE Y HEBREA: PASADO Y PRESENTE	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00476	INFORMACION CIENTIFICA: TRATAMIENTO, ACCESO Y EVALUACION	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00478	CIENCIAS RADIOLOGICAS Y MEDICINA FISICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00480	INGENIERIA TISULAR	56/2005	SERVICIO SALUD ANDALUZ	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00528	DERECHO	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALPARAISO	2008/2009 a 2011/2012
				COMISION EUROPEA	2008/2009 a 2011/2012
				INSTITUTO ANDALUZ DE ADMINISTRACION PUBLICA	2008/2009 a 2011/2012
				PROYECTO INVESTIGACION SEJ 2007-66427	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00531	MATEMATICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE JAEN	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00533	NUTRICION HUMANA	56/2005	CENTRO DE MEDICINA DEPORTIVA DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
				PULEVA BIOTEC	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
	MCD2006-00567	ESTUDIOS AVANZADOS DE TRADUCCION E INTERPRETACION.	56/2005	SDL INTERNACIONAL	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
					2008/2009 a 2011/2012
					2008/2009 a 2011/2012
					2008/2009 a 2011/2012
					2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE LEIPZIG	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD JAUME I	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00003	HISTORIA DEL ARTE	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00141	ESTRUCTURAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00193	EL VEINTISIETE DESDE HOY EN LA LITERATURA ESPAÑOLA E HISPANOAMERICANA (LA EDAD DE PLATA)	778/1998	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00209	TEORIA DE LA LITERATURA Y DEL ARTE Y LITERATURA COMPARADA	778/1998	UNIVERSIDAD DE JAEN	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00212	CIENCIAS DE LA COMPUTACION Y TECNOLOGIA INFORMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00214	INGENIERIA DE COMPUTADORES Y DE REDES	56/2005	UNIVERSIDAD DE CAGLIARI	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00215	DISEÑOS DE INVESTIGACION Y APLICACIONES EN PSICOLOGIA Y SALUD	56/2005	CMS JOVEN MADRID	2008/2009 a 2011/2012
				FUNDACION T. ECUESTRES	2008/2009 a 2011/2012
				H. U. RIEN SOFIA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BOLOGNA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DEL ALGARVE	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD MIGUEL HERNANDEZ	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00216	PSICOLOGIA DE LA SALUD, EVALUACION Y TRATAMIENTOS PSICOLOGICOS	56/2005		
	MCD2007-00217	PSICOLOGIA EXPERIMENTAL Y NEUROCIENCIA DEL COMPORTAMIENTO	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00218	FISICA (GEOFISICA Y METEOROLOGIA)	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00219	FISICA (METODOS Y TECNICAS AVANZADAS EN FISICA)	56/2005	CSIC	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00258	INMUNOLOGIA	56/2005	CSIC	2008/2009 a 2011/2012
					2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE HUELVA	MCD2007-00260	ANÁLISIS PSICOLÓGICO DE LOS PROBLEMAS SOCIALES	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00857	INVESTIGACIONES Y AVANCES EN MEDICINA PREVENTIVA Y SALUD PÚBLICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00050	LA EDUCACIÓN EN LA SOCIEDAD MULTICULTURAL	56/2005	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00052	INGENIERÍA DE CONTROL, INFORMÁTICA Y ELECTRÓNICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00053	GESTIÓN Y SALUD AMBIENTAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00056	ENSEÑANZA DE LENGUAS Y CANON LITERARIO OCCIDENTAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00400	PROCESOS Y PRODUCTOS QUÍMICOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00460	TÉCNICAS INSTRUMENTALES EN QUÍMICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00471	INVESTIGACIÓN EN LA ENSEÑANZA Y EL APRENDIZAJE DE LAS CIENCIAS EXPERIMENTALES, SOCIALES Y MATEMÁTICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD INTERNACIONAL DE ANDALUCÍA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00475	PATRIMONIO HISTÓRICO Y NATURAL	56/2005	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00542	TECNOLOGÍA AMBIENTAL Y GESTIÓN DEL AGUA	56/2005	UNIVERSIDAD DE CÁDIZ	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD DE JAÉN	MCD2007-00025	TECNOLOGÍA E INSTRUMENTACIÓN NUCLEAR	56/2005	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00076	DERECHO DE LA EMPRESA	56/2005	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00188	HISTORIA COMPARADA. PASADO Y PRESENTE DE UN ESPACIO COMUN.	56/2005	CONSEJERÍA CULTURAL JUNTA ANDALUCÍA	2008/2009 a 2010/2011
				FUNDACIÓN DE ESTUDIOS SINDICALES	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00065	SEGURIDAD DE LOS ALIMENTOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE JAÉN	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00068	BIOLOGÍA MOLECULAR Y CELULAR	56/2005	BIOMEDAL SL	2008/2009 a 2009/2010
				GISCI ISCI	2008/2009 a 2009/2010
				I. CAJAL Y ZAIDIN	2008/2009 a 2009/2010
				INST. OF HUMAN GENETICS	2008/2009 a 2009/2010
				IVI NUTEXCA BRAUM MEDICAL	2008/2009 a 2009/2010
				NEOCODEX SL	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA				UNIVERSIDAD DE JAÉN	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE LONDRES	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD MIGUEL HERNANDEZ	2008/2009 a 2009/2010
				VIRCELL SL	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00234	EL LENGUAJE NATURAL Y EL LENGUAJE ARTÍSTICO EN SU MODALIDAD LINGÜÍSTICA Y AUDIOVISUAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00167	GENÉTICA BIOQUÍMICA Y BIOTECNOLOGÍA	778/1998	CTRO.INV.AGR.DE MABEGONDO	2008/2009
				U.INVEST.COMP.HOSP.JUAN CANALEJO	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009
	MCD2006-00185	CIENCIA Y TECNOLOGÍA AMBIENTAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00477	QUÍMICA AMBIENTAL Y FUNDAMENTAL	56/2005	UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	MCD2004-00261	QUIMICA E INGENIERIA QUIMICA	56/2005	INST. PROD. NATURALES Y AGROBIOLOGIA CSIC	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00437	FISICA E INFORMATICA. ORIENTACIONES: FISICA DE MATERIALES, INFORMATICA, TECNOLOGIA DEL MEDIO AMBIENTE	778/1998	UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00171	DESARROLLO REGIONAL, FORMACION Y EMPLEO	778/1998	UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	2008/2009
	MCD2006-00365	ASTROFISICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00011	BIOMEDICINA Y BIOTECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00040	FISICA: ESTRUCTURA DE LA MATERIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00210	NEUROCIENCIA COGNITIVA Y NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIFICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE LA RIOJA				UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00269	FILOLOGIAS MODERNAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE LA RIOJA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2005-00177	ALIMENTOS Y SALUD HUMANA	778/1998	UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE LA RIOJA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009
				UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA	2008/2009
	MCD2006-00089	DERECHO Y LIBERTADES FUNDAMENTALES	778/1998	PARL. LA RIOJA CTRO. ESTUD. REG. CTRO. DOCUMENT. EUROPEA	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES				UNIVERSIDAD DE LA RIOJA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2007-00030	QUIMICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE LA RIOJA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00841	CIENCIAS EXPERIMENTALES Y TECNOLOGIAS (NUTRIGENOMICA Y NUTRICION PERSONALIZADA)	56/2005	UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00277	CIENCIAS SOCIALES Y JURIDICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00562	COGNICION Y EVOLUCION HUMANA	56/2005	UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00251	CIENCIAS EXPERIMENTALES Y TECNOLOGIAS (FISICA)	56/2005	UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00252	CIENCIAS EXPERIMENTALES Y TECNOLOGIAS (CIENCIA Y TECNOLOGIA QUIMICA)	56/2005	UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2004-00157	ACUICULTURA-PRODUCCION CONTROLADA DE ANIMALES ACUATICOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA	MCD2004-00439	SANIDAD ANIMAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00179	OCEANOGRAFIA	778/1998	CTRO. MEDITERRANEO DE INV. MARINAS Y AMBIENTALES	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA	2008/2009
UNIVERSIDAD DE LEON	MCD2006-00194	ECONOMIA: APLICACIONES A LAS FINANZAS Y LOS SEGUROS, A LA ECONOMIA SECTORIAL, AL MEDIO AMBIENTE Y A LAS INFRAESTRUCTURAS.	778/1998	UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00245	ANALISIS DEL DISCURSO Y SUS APLICACIONES	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00271	INTERCULTURALIDAD Y TRADUCCION	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00680	BIOLOGIA MOLECULAR Y BIOTECNOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00682	CIENCIAS DE LA ACTIVIDAD FISICA Y EL DEPORTE	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00685	ESTRATEGIAS PARA LA MEJORA Y CONTROL DE CALIDAD DE LOS ALIMENTOS DE ORIGEN ANIMAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00688	PRODUCCION Y SANIDAD OVINA	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2009/2010

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
	MCD2003-00694	LAS RELACIONES ARTISTICAS COMO VIA DE INTERCAMBIO CULTURAL. MECENAS, ARTISTAS Y CLIENTES	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00704	SANIDAD ANIMAL Y REPRODUCCION	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00108	BIOMEDICINA	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00342	MEDICINA Y CIRUGIA ANIMAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00345	CIENCIAS DE LA SALUD	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00185	ALIMENTACION DE RUMIANTES	778/1998	CSIC. EAE DE LEON	2008/2009
UNIVERSIDAD DE LLEIDA	MCD2003-00641	SISTEMAS AGRICOLAS, FORESTALES Y ALIMENTARIOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009
	MCD2004-00283	ESTUDIOS AVANZADOS EN CIENCIAS BIOMEDICAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE LLEIDA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00037	CIENCIA Y TECNOLOGIA AGRARIA Y ALIMENTARIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE LLEIDA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00810	TRADUCCION, MEDIACION CULTURAL E INTERPRETACION	56/2005	FAO SERV. TRADUCCION	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE MALAGA	MCD2006-00114	INGENIERIA MECATRONICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00190	INVESTIGACION E INTERVENCION SOCIAL	56/2005	UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00426	FUNDAMENTOS CELULARES Y MOLECULARES DE LOS SERES VIVOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00433	INVESTIGACION EN PROCESOS BASICOS E INTERVENCION EN PSICOLOGIA DE LA SALUD	56/2005	UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00481	QUIMICA AVANZADA. CARACTERIZACION Y PREPARACION DE MATERIALES	56/2005	UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00483	TELECOMUNICACION	56/2005	UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00507	INGENIERIA DEL SOFTWARE E INTELIGENCIA ARTIFICIAL	56/2005	UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00169	LECTURAS CONTEMPORANEAS DE LA LITERATURA Y LA CULTURA INGLESAS	778/1998	CLARK UNIVERSITY	2008/2009 a 2010/2011
				OHIO UNIVERSITY	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD NACIONAL EDUCACION A DISTANCIA	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE MURCIA	MCD2004-00288	BIOLOGIA MOLECULAR Y BIOTECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00199	CIENCIAS DE LA EMPRESA	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009
	MCD2005-00202	QUIMICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009
	MCD2006-00118	LENGUA Y LINGÜISTICA INGLESAS: APLICACIONES ACADEMICAS Y PROFESIONALES	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00419	TECNOLOGIAS DE LA INFORMACION Y TELEMATICA AVANZADAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00420	MATEMATICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00486	TECNOLOGIA DE LOS ALIMENTOS, NUTRICION Y BROMATOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00490	MEDICINA Y REPRODUCCION ANIMAL	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00493	INTEGRACION Y MODULACION DE SEÑALES EN BIOMEDICINA	56/2005	UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00511	BIOLOGIA Y TECNOLOGIA DE LA REPRODUCCION EN MAMIFEROS	56/2005	IVI-IMIDA	2008/2009 a 2011/2012
				UA ESTADO MEXICO	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2011/2012
				UNV. OKAYAMA	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE NAVARRA	MCD2003-00692	FILOSOFIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00693	INGENIERIA INDUSTRIAL	778/1998	CEIT	2008/2009 a 2009/2010
				PSU	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00695	NEUROCIENCIA Y COGNICION	778/1998	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00346	BIOLOGIA CELULAR Y MOLECULAR	778/1998	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00352	BIOFARMACIA, FARMACOLOGIA Y CALIDAD DE MEDICAMENTOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00209	COMUNICACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00210	CIENCIAS DE LA DIRECCION	56/2005	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009
	MCD2005-00211	DISEÑO, SINTESIS Y EVALUACION BIOLOGICA DE MEDICAMENTOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009
	MCD2006-00119	LITERATURA HISPANICA Y TEORIA DE LA LITERATURA	778/1998	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00121	HISTORIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2007-00012	FISIOLOGIA Y ALIMENTACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE NAVARRA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00709	CIENCIAS DE LA TIERRA	56/2005	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE OVIEDO	MCD2003-00719	BIOLOGIA APLICADA A LA SOSTENIBILIDAD DE RECURSOS NATURALES	778/1998	INO-GRUPO ENCE CNIO-CEEI-CITE	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00721	INTEGRACION ECONOMICA, COMPETITIVIDAD Y ENTORNO INSTITUCIONAL DE LA EMPRESA	56/2005	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00724	QUIMICA ORGANOMETALICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00286	ANALISIS QUIMICO, BIOQUIMICO Y ESTRUCTURAL AVANZADOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00213	INGENIERIA DE PROCESOS Y AMBIENTAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009
	MCD2005-00214	GENERO Y DIVERSIDAD	56/2005	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009
	MCD2005-00216	MUSICA EN LA ESPAÑA CONTEMPORANEA	778/1998	UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009
	MCD2005-00218	INVESTIGACION EN CANCER	778/1998	CIC DE SALMANCA-ICIC	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009
	MCD2005-00219	NEUROCIENCIAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2005-00222	TECNOLOGIA, DIVERSIFICACION, CALIDAD Y AHORRO ENERGETICO	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009
	MCD2005-00411	ECONOMIA Y SOCIOLOGIA DE LA GLOBALIZACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009
	MCD2006-00125	LAS CIUDADES DEL ARCO ATLANTICO. PATRIMONIO CULTURAL Y DESARROLLO URBANO	778/1998	AYTO. DE AVILES	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00127	CONTROL DE PROCESOS, ELECTRONICA INDUSTRIAL E INGENIERIA ELECTRICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2007-00031	BIOTECNOLOGIA ALIMENTARIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00172	LA CIUDAD MEDIEVAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00174	FILOSOFIA: PROBLEMAS FILOSOFICOS DEL PRESENTE	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00197	HISTORIA Y ANALISIS SOCIAL. METODOS Y ANALISIS SOCIOCULTURAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2010/2011

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	MCD2003-00113	BIOLOGIA Y CLINICA DEL CANCER	778/1998	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00118	MICROBIOLOGIA Y GENETICA MOLECULARES	778/1998	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00151	ALIMENTACION Y MEDIO AMBIENTE: ASPECTOS SANITARIOS Y ANALITICOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00228	VANGUARDIA Y POSTVANGUARDIA EN ESPAÑA E HISPANOAMERICANA. TRADICION Y RUPTURAS EN LA LITERATURA HISPANICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00328	AVANCES EN MEDICINA INTERNA	778/1998	SACYL A TRAVES HOSPITAL UNIVERSITARIO SALAMANCA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2005-00224	COMPRESION DEL TEXTO Y DEL DISCURSO. PROCESOS BASICOS Y APLICACIONES INSTRUCCIONALES.	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE LA LAGUNA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009
	MCD2005-00229	PSICOLOGIA SOCIAL Y ANTROPOLOGIA DE LAS ORGANIZACIONES	778/1998	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009
	MCD2005-00230	REACTIVIDAD Y TECNOLOGIA QUIMICAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009
	MCD2006-00156	DERECHOS Y GARANTIAS DEL CONTRIBUYENTE	778/1998	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00158	PROCESOS POLITICOS CONTEMPORANEOS	56/2005	AGENCIA ESPAÑOLA DE COOPERACION INTERNACIONAL	2008/2009 a 2009/2010
				BANCO DE SANTANDER	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA				EMBAJADA DE COSTA RICA EN ESPAÑA	2008/2009 a 2009/2010
				FUNDACION CAROLINA	2008/2009 a 2009/2010
				PROGRAMA ALBAN	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00160	FISIOPATOLOGIA CELULAR Y MOLECULAR. IMPLICACIONES FARMACOLOGICAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00280	FISICA Y TECNOLOGIA DE LOS LASERES	56/2005	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00283	FISICA FUNDAMENTAL Y MATEMATICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00386	NEUROCIENCIAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00103	ECONOMIA DE LA EMPRESA	56/2005	UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE LEON	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00811	EDICION Y ANOTACION DE TEXTOS LITERARIOS ESPAÑOLES E HISPANOAMERICANOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00814	ENDOCRINOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00819	INGENIERIA QUIMICA Y AMBIENTAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00827	TEORIA DE LA LITERATURA Y LITERATURA COMPARADA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2009/2010

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Período de validez de la mención de calidad
	MCD2003-00883	CIENCIA Y TECNOLOGIA DE COLOIDES E INTERFASES	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE ALCALA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00359	INVESTIGACION Y DESARROLLO DE MEDICAMENTOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2010/2011
					2008/2009 a 2010/2011
					2008/2009 a 2010/2011
					2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00370	MEDICINA MOLECULAR	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00378	TECNOLOGIAS DE LA INFORMACION	778/1998	CENTRO DE SUPERCOMPUTACION DE GALICIA	2008/2009 a 2010/2011
				COREMAIN	2008/2009 a 2010/2011
				DYGRA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00235	TEORIA E HISTORIA DE LA EDUCACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009
	MCD2005-00238	ESTADISTICA E INVESTIGACION OPERATIVA	56/2005	UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009
	MCD2005-00241	LA EDAD MEDIA: IMAGENES, TEXTOS, CONTEXTOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009
	MCD2005-00244	TENDENCIAS ACTUALES EN LOS ESTUDIOS INGLES Y SUS APLICACIONES	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009
	MCD2006-00165	DIDACTICA DE LAS CIENCIAS EXPERIMENTALES Y DE LA MATEMATICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00167	LINGÜISTICA GALEGA	778/1998	CENTRO RAMON PIÑERO DE INVESTIGACION EN HUMANIDADES	2008/2009 a 2009/2010
				CONSEJO DE CULTURA GALLEGA	2008/2009 a 2009/2010
				INSTITUTO DE LENGUA GALLEGA	2008/2009 a 2009/2010
				REAL ACADEMIA GALLEGA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00169	MEDIO AMBIENTE Y RECURSOS NATURALES	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00428	MÉTODOS MATEMÁTICOS Y SIMULACIÓN NUMÉRICA EN INGENIERÍA Y CIENCIAS APLICADAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00505	NEUROCIENCIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE SEVILLA	MCD2007-00054	CIENCIA Y TECNOLOGIA QUIMICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00060	PSICOLOGIA CLINICA Y PSICOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00146	INGENIERIA PARA EL DESARROLLO RURAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00341	ESTUDIOS AVANZADOS EN CEREBRO Y CONDUCTA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00142	ELECTROQUIMICA. CIENCIA Y TECNOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE CORDOBA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE LLEIDA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE SEVILLA				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CARTAGENA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00414	ESTRUCTURA Y FUNCION DE PROTEINAS	778/1998	CSIC MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00248	GESTION DE LA GLOBALIZACION Y ADAPTACION AL CAMBIO	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009
	MCD2005-00251	FISICA NUCLEAR	778/1998	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009
	MCD2005-00261	INGENIERIA DEL SOFTWARE	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009
	MCD2006-00129	RAICES CULTURALES DE EUROPA: TEXTOS Y LENGUAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE GRANADA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00130	LINGÜÍSTICA DE LA ENUNCIACION Y SU APLICACION AL ESTUDIO E INVESTIGACION DE LA LENGUA ESPAÑOLA	778/1998	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD DE SEVILLA	MCD2006-00135	HISTORIA, IDEOLOGIAS Y CULTURAS POLITICAS CONTEMPORANEAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00136	ARQUEOLOGIA: TENDENCIAS Y APLICACIONES EN SU INVESTIGACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00139	HISTORIA, LITERATURA Y PODER. PROCESOS INTERRETNICOS Y CULTURALES EN AMERICA	778/1998	CSIC.U. GRANDA.U. HUELVA	2008/2009 a 2009/2010
				U. COLONIA	2008/2009 a 2009/2010
				U. POITIERS	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00141	DIRECCION DE EMPRESAS (PRODUCCION/OPERACIONES-SISTEMAS DE INFORMACION Y FINANZAS-CONTABILIDAD)	778/1998	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00154	FARMACIA, CIENCIAS DEL MEDICAMENTO Y ATENCION FARMACEUTICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2009/2010

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE VALENCIA	MCD2006-00422	QUIMICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00464	CIENCIA DE LOS MATERIALES	56/2005	INSTITUTO CIENCIA DE MATERIALES SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00466	MATEMATICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00492	DERECHO CONSTITUCIONAL	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00563	RECURSOS HUMANOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00572	GEOGRAFIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00028	MEDIO AMBIENTE Y TECNOLOGIA DE LA PRODUCCION	778/1998	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00137	LOGICA, COMPUTACION E INTELIGENCIA ARTIFICIAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00159	TECNOLOGIA QUIMICA Y AMBIENTAL	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00189	INTERCULTURALIDAD Y MUNDO ARABO ISLAMICO	778/1998	UNIVERSIDAD DE CADIZ	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00221	DISEÑO AVANZADO EN INGENIERIA MECANICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00223	GESTION TECNICA Y ECONOMICA DE SISTEMAS DE GENERACION, TRANSPORTE Y DISTRIBUCION DE ENERGIA ELECTRICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00224	ELECTRONICA, TRATAMIENTO DE SEÑAL Y COMUNICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD DE SEVILLA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2003-00013	CONTABILIDAD	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00038	RAZON, LENGUAJE E HISTORIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00158	NEUROCIENCIAS BASICAS Y APLICADAS	778/1998	CSIC	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00252	TECNICAS EXPERIMENTALES EN QUIMICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00263	ETICA Y DEMOCRACIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00280	QUIMICA ORGANICA EN LA INDUSTRIA QUIMICO FARMACEUTICA	778/1998	UNIVERSIDAD CARDENAL HERRERA-CEU	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ALICANTE	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ALMERIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD JAUME I	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD POLITECNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00413	FISIOLOGIA	56/2005	BOD. MUSTIGUILLO	2008/2009 a 2010/2011
				FUNDACION CAÑADA BLANCH	2008/2009 a 2010/2011
				FUNDACION JIMENEZ DIAZ	2008/2009 a 2010/2011
				GLAXO SMITHKLINE	2008/2009 a 2010/2011
				HOSPITAL CLINICO UNIVERSITARIO	2008/2009 a 2010/2011
				HOSPITAL DR. PESET	2008/2009 a 2010/2011
				HOSPITAL LA FE	2008/2009 a 2010/2011
				LABORATORIO ORDESA	2008/2009 a 2010/2011
				NESTLE ESPAÑA	2008/2009 a 2010/2011
				RED PET IBERIA	2008/2009 a 2010/2011

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE VALLADOLID				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2010/2011
				WYETH PHARMACEUTICALS	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00415	BIOQUIMICA CLINICA MEDICA E INMUNOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00213	INGENIERIA ELECTRONICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00214	DIRECCION DE EMPRESAS. ESTRATEGIA Y ORGANIZACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00233	INFORMATICA Y MATEMATICA COMPUTACIONAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00236	DERECHOS HUMANOS: PROBLEMAS ACTUALES	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PALERMO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00349	BIODIVERSIDAD	56/2005	CENTROS DE INVESTIGACION DEL CSIC (IBV, IBMCP, ETC)	2008/2009 a 2011/2012
				CONSEJERIA DE AGRICULTURA, PESCA Y ALIMENTACION GENER. VALEN	2008/2009 a 2011/2012
				CONSEJERIA DE TERRITORIO Y VIVIENDA, GENERALIT. VALENC.	2008/2009 a 2011/2012
				CONSEJERIA SANIDAD. GENERALITAT VALENCIANA	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD DE VALLADOLID				FUNDACION ADEIT	2008/2009 a 2011/2012
				GENERALITAT VALENCIANA	2008/2009 a 2011/2012
				MINISTERIO MEDIO AMBIENTE	2008/2009 a 2011/2012
				TYPSA, VIELCA, TRAGSA, VAERSA, NATURALIA, NERIUM.....	2008/2009 a 2011/2012
				UNESCO	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00487	BIOMEDICINA Y FARMACIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00495	BIOTECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00575	FISICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00578	ESTUDIOS HISPANICOS AVANZADOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00183	HISTORIA CONTEMPORANEA	56/2005	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE VALLADOLID				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00234	AVANCES EN MICROBIOLOGIA CLINICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00250	LAS CIENCIAS SOCIALES Y LOS INSTRUMENTOS DEL HISTORIADOR	778/1998	AYUNTAMIENTO DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00256	INGENIERIA ENERGETICA Y FLUIDOMECANICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00257	MATEMATICAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00259	ESTUDIOS EN QUIMICA AVANZADA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00303	INGENIERIA DE PROCESOS Y SISTEMAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2005-00271	METODOS AVANZADOS EN FISICA MODERNA	778/1998	UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009
	MCD2006-00289	INVESTIGACION EN INGENIERIA TERMODINAMICA DE FLUIDOS	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD DE VIGO	MCD2006-00354	MUSICOLOGIA	56/2005	ARCHIVOS HISTORICOS,MUNICIPALES Y CATEDRALICIOS VALL. Y SALAM	2008/2009 a 2011/2012
				CENTRO ETNOGRAFICO JOAQUIN DIAZ	2008/2009 a 2011/2012
				CTRO. DOCUMENTACION MUSICAL DE CANTABRIA	2008/2009 a 2011/2012
				FUNDACION J. RODRIGO	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE SALAMANCA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00506	CONSERVACION Y USO SOSTENIBLE DE SISTEMAS FORESTALES	56/2005	CIFOR-INIA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00537	CIENCIAS FISICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00009	BIOTECNOLOGIA: APLICACIONES BIOMEDICAS	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE VIGO	MCD2004-00215	LENGUA Y SOCIEDAD DE LA INFORMACION: LA LINGUISTICA Y SUS APLICACIONES	778/1998	UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00279	FISICA APLICADA	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009
	MCD2005-00282	INGENIERIA ELECTROMAGNETICA: FUNDAMENTOS Y APLICACIONES	778/1998	MINISTERIO DE DEFENSA. ESCUELA NAVAL MILITAR	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009
	MCD2006-00180	TECNOLOGIA MEDIOAMBIENTAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2007-00024	AGROBIOLOGIA, USOS SOSTENIBLES E IMPLICACIONES AMBIENTALES	778/1998	UNIVERSIDAD DE VIGO	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	MCD2003-00430	NUEVAS TENDENCIAS DE INVESTIGACION EN CIENCIAS DE LA ANTIGÜEDAD	778/1998	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00435	ENERGIAS RENOVABLES Y EFICIENCIA ENERGETICA	778/1998	POLITECNICO DE TURIN	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00441	CIENCIAS ECONOMICAS	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00442	INGENIERIA QUIMICA Y DEL MEDIO AMBIENTE	778/1998	CONSEJO SUPERIOR INVESTIGACIONES CIENTIFICAS	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00459	MECANICA COMPUTACIONAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00466	INGENIERIA INFORMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00185	CALIDAD, SEGURIDAD Y TECNOLOGIA DE LOS ALIMENTOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00246	QUIMICA ORGANICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00266	QUIMICA INORGANICA, QUIMICA DE LA COORDINACION, COMPUESTOS ORGANOMETALICOS Y SUS APLICACIONES ACTUALES	778/1998	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00285	CONTABILIDAD Y FINANZAS DE LAS ORGANIZACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009
	MCD2005-00286	CIENCIA ANALITICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009
	MCD2005-00291	MECANICA DE FLUIDOS	778/1998	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009
	MCD2005-00292	PRODUCCION ANIMAL	778/1998	FUNDACION ESPAÑOLA PARA EL DESARROLLO DE LA NUTRICION ANIMAL	2008/2009
				INST. AGRONOMO MEDITERRANEO DE ZARAGOZA IAMZ	2008/2009
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009
	MCD2006-00181	ESPAÑA CONTEMPORANEA, HISTORIA, LITERATURA Y SOCIEDAD	778/1998	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00294	ESTUDIOS AVANZADOS DE LITERATURA HISPANICA: EDICION, GENEROS Y COMUNICACION	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00295	ORDENACION DEL TERRITORIO Y MEDIO AMBIENTE	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
	MCD2006-00297	BIOQUIMICA Y BIOLOGIA MOLECULAR	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00299	GEOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00384	FISICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00509	MÉTODOS MATEMÁTICOS Y SUS APLICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00170	ESTUDIOS INGLESES	56/2005	UNIVERSIDAD ALBERTA	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	MCD2003-00483 MCD2003-00675	LINGÜÍSTICA	778/1998	UNIVERSIDAD DE MONTPELLIER	2008/2009 a 2010/2011
		QUÍMICA TEÓRICA Y COMPUTACIONAL	778/1998	UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00293	ESTUDIOS INTERNACIONALES (INVESTIGACION)	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009
	MCD2005-00313	FARMACOLOGIA, DESARROLLO, EVALUACION Y UTILIZACION RACIONAL DE MEDICAMENTOS	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009
	MCD2005-00314	FARMACOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009
	MCD2006-00184	INGENIERIA INFORMÁTICA	778/1998	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00200	FILOSOFIA, CIENCIA Y VALORES	56/2005	UNAM	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00202	INGENIERIA AMBIENTAL	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00341	BIOLOGIA MOLECULAR Y BIOMEDICINA	56/2005	U. CENTRAL DE FLORIDA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00385	QUÍMICA APLICADA Y MATERIALES POLIMÉRICOS	56/2005	CICB-UBIOFÍSICAS	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00515	PSICOLOGIA: INDIVIDUO, GRUPO, ORGANIZACION Y CULTURA	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00516	INGENIERIA DE PROCESOS QUÍMICOS Y DESARROLLO SOSTENIBLE	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD INTERNACIONAL DE ANDALUCÍA	MCD2007-00007	NEUROCIENCIAS	778/1998	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00026	QUIMICA SINTETICA E INDUSTRIAL	56/2005	EMPRESA FAES-FARMA, S.A.	2008/2009 a 2010/2011
				IN DE HIGIENE Y SEGURIDAD EN EL TRABAJO	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00038	BIODIVERSIDAD, FUNCIONAMIENTO Y GESTION DE ECOSISTEMAS	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00052	PHYSICS OF NANOSTRUCTURES AND ADVANCED MATERIALS	56/2005	CIC NANOGUNE	2008/2009 a 2010/2011
				CTRO.F.MATERIALES.CTRO.MIXTO CSIC-UPV	2008/2009 a 2010/2011
				DONOSTIA INT.PHYS.CENTER DIPC	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00058	ECONOMIA: INSTRUMENTOS DE ANALISIS ECONOMICO	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2010/2011
				IEP	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00133	TECNOLOGIAS DE LA INFORMACION Y COMUNICACIONES EN REDES MOVILES	56/2005	CSIC	2008/2009 a 2010/2011
				U.CARLOS III	2008/2009 a 2010/2011
				U.DAVEIRO	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD JAUME I				UNIVERSIDAD A CORUÑA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE CANTABRIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD DE OVIEDO	2008/2009 a 2010/2011
				UPC	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00231	AGROBIOLOGIA AMBIENTAL	56/2005	BONDUELLE E.S.A.-BASF E.S.A.-BASALAN-GAIKER-CA.S.A.	2008/2009 a 2011/2012
				INABONOS S.A.-NEIKER-MAP-GAVRN, S.A.	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00232	CONTAMINACION Y TOXICOLOGIA AMBIENTALES	56/2005	UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA	2008/2009 a 2011/2012
				NEIKER-INIA-AZTI TECNALIA-CAB-FOG	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00261	BANCA Y FINANZAS CUANTITATIVAS	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2011/2012
				UCM	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00262	ECONOMICS: EMPIRICAL APPLICATIONS AND POLICIES	56/2005	UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO / EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00023	GEOLOGIA Y GESTION AMBIENTAL DE LOS RECURSOS MINERALES	778/1998	ILUSTRE COLEGIO OFICIAL DE GEOLOGOS DE ANDALUCIA	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD JAUME I				UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD INTERNACIONAL DE ANDALUCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00089	CIENCIA JURIDICA: TEORIA, HISTORIA, COMPARACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE HUELVA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD INTERNACIONAL DE ANDALUCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00204	ESTUDIOS CONTEMPORANEOS E INVESTIGACION AVANZADA	56/2005	UNIVERSIDAD JAUME I	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00331	QUIMICA SOSTENIBLE	56/2005	UNIVERSIDAD JAUME I	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD POLITECNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00530	SISTEMAS INFORMATICOS AVANZADOS	56/2005	UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA	2008/2009 a 2011/2012

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD MIGUEL HERNANDEZ UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACION A DISTANCIA	MCD2007-00068	PSICOLOGIA DEL TRABAJO, DE LAS ORGANIZACIONES Y EN RECURSOS HUMANOS	56/2005	UNIVERSIDAD JAUME I	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00123	BIOLOGIA MOLECULAR Y CELULAR	778/1998	UNIVERSIDAD MIGUEL HERNANDEZ	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00411	ENVEJECIMIENTO Y ENFERMEDADES NEURODEGENERATIVAS	778/1998	UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACION A DISTANCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2005-00328	DERECHO DE LA CULTURA	778/1998	UNIVERSIDAD CARLOS III	2008/2009
	MCD2005-00330	FISICA DE SISTEMAS COMPLEJOS	778/1998	UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACION A DISTANCIA	2008/2009
	MCD2005-00332	LA LITERATURA ESPAÑOLA EN RELACION CON LAS LITERATURAS EUROPEAS	778/1998	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00332	LA LITERATURA ESPAÑOLA EN RELACION CON LAS LITERATURAS EUROPEAS	778/1998	UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACION A DISTANCIA	2008/2009
	MCD2006-00031	LASERES Y ESPECTROSCOPIA AVANZADA EN QUIMICA (QUIMILASER)	778/1998	UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE BURGOS	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE				UNIVERSIDAD DE JAEN	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE LA CORUÑA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE LA RIOJA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE MALAGA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE VALLADOLID	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD RAMON LLULL	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00415	EUROPA, EL MUNDO MEDITERRANEO Y SU DIFUSION ATLANTICA: METODOS Y TEORIAS PARA LA INVESTIGACION HISTORICA	56/2005	UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00417	HISTORIA DE AMERICA LATINA MUNDOS INDIGENAS	56/2005	CSIC	2008/2009 a 2011/2012
				PUCP	2008/2009 a 2011/2012
				QUEEN'S UNIVERSITY	2008/2009 a 2011/2012
				TEXAS TECH UN.	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE BURDEOS	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD DE MURCIA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD NACIONAL DE TRUJILLO	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSITY OF ST. ANDREWS	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00440	ADMINISTRACION Y DIRECCION DE EMPRESAS	56/2005	UNIVERSIDAD PABLO DE OLAVIDE	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CARTAGENA	MCD2005-00339	TECNICAS AVANZADAS EN INVESTIGACION Y DESARROLLO AGRARIO Y ALIMENTARIO	56/2005	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CARTAGENA	2008/2009
	MCD2005-00340	TECNOLOGIAS DE LA INFORMACION Y COMUNICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CARTAGENA	2008/2009
	MCD2006-00182	TECNOLOGIAS INDUSTRIALES	778/1998	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CARTAGENA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00403	INGENIERIA AMBIENTAL Y DE PROCESOS QUIMICOS Y BIOTECNOLOGICOS	56/2005	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CARTAGENA	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CATALUÑA	MCD2003-00126	ARQUITECTURA DE COMPUTADORES	56/2005	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	MCD2003-00128	ESTADÍSTICA E INVESTIGACION OPERATIVA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00129	INTELIGENCIA ARTIFICIAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00130	COMPUTACION	56/2005	UNIVERSIDAD DE GIRONA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00132	INGENIERIA OPTICA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00134	INGENIERIA TELEMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00135	FISICA COMPUTACIONAL Y APLICADA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00136	MATEMATICA APLICADA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00139	TEORIA DE LA SEÑAL Y COMUNICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00140	ARQUITECTURA, ENERGIA Y MEDIO AMBIENTE	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00141	CIENCIAS DEL MAR	56/2005	ICCM(CSIC)-CEAB-CIYD	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE BARCELONA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00150	CIENCIA E INGENIERIA DE LOS MATERIALES	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00157	INGENIERIA BIOMEDICA	56/2005	UNIVERSIDAD DE ZARAGOZA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00290	POLIMEROS Y BIOPOLIMEROS	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00341	INGENIERIA CIVIL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00394	INGENIERIA AMBIENTAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00408	INGENIERIA TERMICA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00409	INGENIERIA DEL TERRENO	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00410	INGENIERIA DE PROCESOS QUIMICOS	778/1998	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00411	URBANISMO	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00341	ANALISIS ESTRUCTURAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009
	MCD2005-00344	GESTION Y VALORACION URBANA Y ARQUITECTONICA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009
	MCD2005-00345	INGENIERIA DE LA CONSTRUCCION	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009
	MCD2005-00347	INGENIERIA NUCLEAR	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009
	MCD2005-00348	INGENIERIA SISMICA Y DINAMICA ESTRUCTURAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009
	MCD2005-00349	INGENIERIA TEXTIL Y PAPELERA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009
	MCD2005-00351	RECURSOS NATURALES Y MEDIO AMBIENTE	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009
	MCD2007-00147	INGENIERIA ELECTRONICA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00150	AUTOMATICA, ROBOTICA Y VISION	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2004-00118	BIOTECNOLOGIA Y RECURSOS GENETICOS DE PLANTAS Y MICRO-ORGANISMOS ASOCIADOS	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00354	ENERGIA SOLAR FOTOVOLTAICA	778/1998	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00355	INGENIERIA BIOMEDICA	778/1998	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00356	INGENIERIA DE SISTEMAS ELECTRONICOS PARA ENTORNOS INTE-LIGENTES	778/1998	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009
	MCD2005-00365	TECNOLOGIAS Y SISTEMAS DE COMUNICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009
	MCD2006-00229	INGENIERIA RURAL	778/1998	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00235	TECNOLOGIA LASER	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	MCD2006-00306	INVESTIGACION EN TECNOLOGIAS PARA EL DESARROLLO DE SISTEMAS SOFTWARE COMPLEJOS	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00375	AUTOMATICA Y ROBOTICA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
				UPC DE PERU-UZ DE VENEZUELA-UT DE PANAMA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00376	ELECTRONICA INDUSTRIAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00381	CIENCIA Y TECNOLOGIA NUCLEAR	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00532	INGENIERIA DE LAS ESTRUCTURAS Y DE SUS MATERIALES	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00131	INGENIERIA DE SISTEMAS TELEMATICOS	778/1998	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00145	INGENIERIA AEREOESPACIAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00152	INGENIERIA Y CIENCIA DE LOS MATERIALES METALICOS Y NO METALICOS	778/1998	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2006-00243	ESTADISTICA Y OPTIMIZACION	778/1998	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00338	INGENIERIA Y PRODUCCION INDUSTRIAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00340	INFORMATICA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00406	SISTEMAS PROPULSIVOS EN MEDIOS DE TRANSPORTE	56/2005	ASOCIACION ESPAÑOLA DE MANTENIMIENTO	2008/2009 a 2011/2012
				EMPRESA NACIONAL DE TRANSPORTES DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
				IBERDROLA	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00408	INGENIERIA DEL AGUA Y MEDIOAMBIENTAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00410	TELECOMUNICACION	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00412	CIENCIA, TECNOLOGIA Y GESTION ALIMENTARIA	56/2005	DPTO. BIOLOGIA	2008/2009 a 2011/2012
				DPTO. ESTADISTICA E INVESTIGACION OPERATIVA APLICADAS Y CALID	2008/2009 a 2011/2012
				DPTO. TENOLOGIA DE ALIMENTOS	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00424	AUTOMATICA, ROBOTICA E INFORMATICA INDUSTRIAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00513	CIENCIA Y RESTAURACION DEL PATRIMONIO HISTORICO-ARTISTICO	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00521	MUSICA	56/2005	CSIC	2008/2009 a 2011/2012
				INSTITUTO VALENCIANO DE MUSICA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00522	CIENCIA Y TECNOLOGIA DE LA PRODUCCION ANIMAL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00536	BIOTECNOLOGIA	56/2005	INST. AGROQUIMICA Y TECNOLOGIA DE ALIMENTOS IATA	2008/2009 a 2011/2012
				INST. BIOMEDICINA MOLECULAR Y CELULAR DE PLANTS	2008/2009 a 2011/2012
				INST. VALENCIANO INVESTIGACIONES AGRARIAS IVA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE CATALUÑA	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE MADRID	2008/2009 a 2011/2012
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00029	MATEMATICAS INVESTMAT	56/2005	UNIVERSIDAD DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00130	INGENIERIA ELECTRONICA	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00164	INGENIERIA TEXTIL	56/2005	UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011

Universidad responsable/coordinadora	Referencia	Programa de doctorado	Legislación aplicable (real decreto)	Universidades e instituciones participantes (estudios interuniversitarios)	Periodo de validez de la mención de calidad
UNIVERSIDAD POMPEU FABRA	MCD2007-00165	LENGUAS Y TECNOLOGIA	778/1998	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2007-00185	ARTE: PRODUCCION E INVESTIGACION	56/2005	UNIVERSIDAD POLITECNICA DE VALENCIA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2003-00642	HUMANIDADES	56/2005	UNIVERSIDAD POMPEU FABRA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00648	HISTORIA	56/2005	UNIVERSIDAD POMPEU FABRA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00339	COMUNICACION LINGUISTICA Y MEDIACION MULTILINGUE	56/2005	UNIVERSIDAD POMPEU FABRA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00443	CIENCIAS POLITICAS Y SOCIALES	56/2005	UNIVERSIDAD POMPEU FABRA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2007-00105	ECONOMIA, FINANZAS Y EMPRESA	56/2005	UNIVERSIDAD POMPEU FABRA	2008/2009 a 2010/2011
UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA	MCD2007-00264	DERECHO	56/2005	UNIVERSIDAD POMPEU FABRA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2004-00047	ECONOMIA, ORGANIZACION Y GESTION (BUSINESS ECONOMICS)	778/1998	UNIVERSIDAD AUTONOMA DE MADRID	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD ISLAS BALEARES	2008/2009 a 2010/2011
				UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA	2008/2009 a 2010/2011
	MCD2005-00388	TECNOLOGIA Y CALIDAD EN LAS INDUSTRIAS AGROALIMENTARIAS	778/1998	UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA	2008/2009
	MCD2006-00411	BIOTECNOLOGIA	56/2005	UNIVERSIDAD PUBLICA DE NAVARRA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00292	QUIMICA E INGENIERIA QUIMICA	56/2005	UNIVERSIDAD RAMON LLULL	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2003-00351	INGENIERIA QUIMICA, AMBIENTAL Y DE LOS MATERIALES	778/1998	ISE-FUNDACION REPSOL YPF	2008/2009 a 2009/2010
				UNIVERSIDAD DE CASTILLA-LA MANCHA	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2005-00394	EL DERECHO DEL TRABAJO Y DE LA SEGURIDAD SOCIAL A TRAVES DE LA JURISPRUDENCIA	778/1998	UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS	2008/2009 a 2009/2010
UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI				UNIVERSIDAD JAUME I	2008/2009
				UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS	2008/2009
	MCD2006-00293	CIENCIA Y TECNOLOGIA AMBIENTAL	56/2005	UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00329	TECNOLOGIAS DE LA INFORMACION Y SISTEMAS INFORMATICOS	56/2005	UNIVERSIDAD REY JUAN CARLOS	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2003-00844	TRANSLATION AND INTERCULTURAL STUDIES	56/2005	UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI	2008/2009 a 2009/2010
	MCD2006-00327	INGENIERIA ELECTRONICA, AUTOMATICA Y COMUNICACIONES	56/2005	UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00343	NANOCIENCIA Y NANOTECNOLOGIA	56/2005	CSIC. INST. CIENCIA DE MATERIALES DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				CSIC. INST. MICROELECTRONICA DE BARCELONA	2008/2009 a 2011/2012
				INST. CATALAN DE INVESTIGACION QUIMICA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00538	ECONOMIA Y EMPRESA	56/2005	UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI	2008/2009 a 2011/2012
UNIVERSIDAD SAN PABLO - CEU	MCD2006-00583	NUTRICION Y METABOLISMO	56/2005	UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00584	INGENIERIA QUIMICA, AMBIENTAL Y DE PROCESOS	56/2005	UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00585	CIENCIA Y TECNOLOGIA QUIMICA	56/2005	INST. CATALAN INVESTIGACION QUIMICA	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2005-00409	BIOLOGIA Y PATOLOGIA PERINATALES	778/1998	UNIVERSIDAD ROVIRA I VIRGILI	2008/2009 a 2011/2012
	MCD2006-00270	EL DERECHO CONCURSAL	778/1998	UNIVERSIDAD SAN PABLO - CEU	2008/2009
				UNIVERSIDAD SAN PABLO - CEU	2008/2009 a 2009/2010